STAVANGER KOMMUNE

Tertialrapportering
per 30.04.2018

1 Sammendrag

Bystyret har gitt rammer for drift og utvikling av Stavanger kommune i 2018 gjennom blant annet å vedta *Handlings- og økonomiplan 2018-2021*. Denne rapporten gir en status per 30. april og prognoser for 2018 innenfor økonomi, menneskelige ressurser, brukerundersøkelser, innovasjon, tilsyn og kontroll.

Konjunkturnedgangen i regionen snudde i løpet av 2017, og den positive utviklingen har fortsatt i 1. tertial 2018. Kommunen må imidlertid fortsatt ha stor oppmerksomhet på innovasjon, dimensjonering og kostnadskontroll. Prognosene for tjenesteområdene viser et mulig merforbruk på omlag kr 98,2 mill. i 2018. Prognosene for driftsinntektene ut året tilsier kun mindre inntektsjusteringer. Selv om prognosene er usikre tidlig på året, så tilser dette et behov for god kostnadskontroll innenfor alle tjenesteområder.

Samfunnsøkonomisk utvikling

Befolkningsveksten i Stavanger var på 0,13 % (169 personer) i første kvartal 2018. Arbeidsledigheten i Stavanger har falt fra 3,6 % i januar til 3,2 % ved utgangen av april. Sammenlignet med arbeidsledigheten i april i fjor, har den falt med hele 1,4 prosentpoeng. Sysselsettingsandelen har også hatt en positiv utvikling i Stavanger, med en større vekst enn for landet. Antall sosialhjelpsmottakere viser en nedgang på 2 % per 1. tertial 2018 sammenlignet med samme periode i fjor. De samlede utbetalingene til sosialhjelp har imidlertid økt med 4,5 %.

Positiv skatteinngang

Skatteveksten for Stavanger er på 3,4 %, ved utgangen av april, mens budsjettert årsvekst er på 2,3 %. Skatteveksten for landet er på 4,6 %. Det forventes foreløpig ingen vesentlige endringer i skatteinngangen i Stavanger i forhold til gjeldende årsprognose. Frie inntekter foreslås justert marginalt på bakgrunn av revidert nasjonalbudsjett 2018.

Stramme økonomiske rammer i driften

Prognoser for tjenesteområdene viser at det ved utgangen av året kan oppstå et merforbruk på om lag kr 98,2 mill., hvilket utgjør ca. 1,5 % av netto driftsbudsjett på tjenesteområdene. De største forventede avvikene er innenfor barnehage, helse- og sosialkontorene, sykehjem, legevakten og idrett. Årsprognose for driftsinntektene tilsier kun mindre inntektsjusteringer. Rådmannen foreslår i denne rapporten å justere om lag kr 45,55 mill. gjennom å flytte midler mellom tjenesteområdene og ved å bruke redusert overføring fra drift til investering og disposisjonsfond i driften. Rådmannen vil presisere at prognosene krever fortsatt god kostnadskontroll innenfor alle tjenesteområder.

Nye investeringer

Rådmannen foreslår budsjettjusteringer innenfor investeringsbudsjettet for totalt kr 152 mill., hvorav

Rådmannen foreslår budsjettjusteringer innenfor investeringsbudsjettet for totalt kr 152 mill., hvorav kr 72 mill. er budsjettjusteringer som følger av prosjektenes finansielle fremdrift og forskyvinger mellom 2017 og 2018, mens kr 80 mill. er knyttet til nye investeringsprosjekter eller endret kostnadsbilde på enkelte prosjekter. Oppgjør for kjøp av Blidensol sykehjem (kr 35 mill.) og tomt til offentlige formål på Lervig (kr 37 mill.) utgjør de største endringene. Økte investeringsutgifter foreslås finansiert med ubrukte lånemidler, samt disponering av ubundne investeringsfond fra tidligere år.

Lavt netto driftsresultat

Bystyrets opprinnelige budsjettvedtak for 2018 innebar et netto driftsresultat på 1,6 % (langsiktig mål på 3 %). Med bakgrunn i opprinnelig budsjett, justering av budsjettrammer med +/- 3 % fra 2017 og bruk av bundne driftsfond (øremerkede midler fra 2017), utgjør netto driftsresultat 0,2 % før rådmannens forslag til budsjettjusteringer i 1. tertial. Framlagt forslag til budsjettjusteringer vil gi et netto driftsresultat på -0,2 %.

Fortsatt økning i sykefraværet

Det samlede sykefraværet for 1. kvartal 2018 er på 9,7 % og er 0,9 prosentpoeng høyere sammenlignet med 2017. Det er en økning både på korttids- og langtidsfravær. Alle tjenesteområder har hatt en økning i sykefraværet i den aktuelle perioden. Det er klare sesongmessige variasjoner i sykefraværet, og sykefraværet for første kvartal er ofte høyere enn resten av året. Sykefraværsutviklingen må derfor ses over tid. Sykefraværet overvåkes kontinuerlig på ulike nivåer i organisasjonen og utover allerede igangsatte tiltak på system- eller individnivå, vurderes det kontinuerlig nye løsninger eller tiltak.

Nye Stavanger

Arbeidet med etableringen av Nye Stavanger er i full gang. Fellesnemnda har i 1. tertial 2018 vedtatt prinsipper for program- og prosjektorganiseringen. Fellesnemnda har videre godkjent prosjektmandat for de fleste delprosjektene, herunder flere tjenesteutviklingsprosjekter som skal utarbeide forslag til harmonisering av kommunenes tjenestetilbud. Prosjektene vil gjennomføres primært i 2018.

2 Forslag til vedtak inkludert budsjettendringer

2.1 Forslag til vedtak

2.2 Rådmannens forslag til budsjettjustering – drift

2.1 Forslag til vedtak

1. Tertialrapportering per 30.04.2018 tas til orientering.
2. Budsjettendringer vedtas i tråd med rådmannens forslag til budsjettjusteringer i punkt 2.2 Investeringer og punkt 2.3 Drift.
3. Endring av gebyrer og egenbetalinger vedtas i tråd med rådmannens forslag i punkt 2.4.

2.2 Rådmannens forslag til budsjettjustering – drift

Nr	Område /sak	Budsjettjustering
	Tjenesteområdene	
	Oppvekst og utdanning	
1	Grunnskole, Chromebooks 1.-4. trinn	16 000
	Helse og velferd	
2	Helse og sosialkontorene, kjøpte tjenester	16 000
3	Ressurkrevende tjenester, økt tilskudd fra staten	-10 000
4	Velferdsteknologi, leasing av digitale trygghetslarmer (teknisk justering fra investering til drift)	1 000
5	Demenslandsbyen, prosjektstilling	1 200
6	Kommunal egenandel VTA plasser, 12 nye plasser	400
7	Avsatte midler til bosetting av flyktninger	-12 000

Nr	Område /sak	Budsjettjustering
	By og samfunnsplanlegging	
8	Geomatikk AS - digitalisering av bygge- og planarkivet	1 000
	Bymiljø og utbygging	
9	Idrett, Madlamark skolebasseng	400

10	Idrett, drift av Tennishallen	500
11	Idrett, leie SR-Bank Arena (Viking stadion)	1 400
12	Stavanger eiendom, endrede ansvarsforhold	6 300
13	Blå grønn plan, treforvaltningsplan og bykatalogen (teknisk justering fra investering til drift)	850
14	Brannsikringstiltak trehusbebyggelsen (teknisk justering fra investering til drift)	1 500
15	Økt opparbeidelse og skjøtsel av friområder (teknisk justering fra investering til drift)	3 000
16	Asfaltering (teknisk justering fra investering til drift)	3 000
17	Sykkelstrategi (teknisk justering fra investering til drift)	1 700
	Innbygger og samfunnskontakt	
18	Utbetaling fra vekstfondet, UIS og Nordic Edge AS	3 200
19	Smartby, ulike prosjekter (teknisk justering fra investering til drift)	3 000
	Delsum tjenesteområdene	38 450
	Sentrale utgifter	
20	Nye Stavanger, fornye og utvikle lokaldemokratiet	100
21	Lønnsreserve, udisponerte midler fra helårseffekt av oppgjør 2017	-3 000
	Delsum sentrale utgifter	-2 900
	Sentrale inntekter	
22	Rammetilskudd, økt inntekt	-4 500
23	Inntektsutjevning, redusert inntekt	2 300
24	Skjønnsmidler til Nye Stavanger, fornye og utvikle lokaldemokratiet	-100
	Delsum sentrale inntekter	-2 300
	Overføring fra drift til investering, bruk og avsetning fond	
25	Bruk av generelt disposisjonsfond	-16 000
Nr	**Område /sak**	**Budsjettjustering**
26	Bruk av disposisjonsfond (vekstfondet)	-3 200
27	Redusert overføring fra drift til investering	-14 050
	Delsum overføring fra drift til investering, bruk og avsetning fond	**-33 250**

Sum balanserte budsjettjusteringer	**0**

Tabell 2.1 Rådmannens forslag til budsjettjustering – drift

Merutgifter/mindreinntekter er positive tall. Mindreutgifter/merinntekter er negative tall.

1. Grunnskole, Chromebooks 1.-4. trinn

I gjeldende handlingsplan for pedagogisk IKT-strategi i stavangerskolen er det vedtatt at alle elever i grunnskolen skal ha sin egen digitale enhet i løpet av 2019. Rådmannen foreslår å fremskynde denne prosessen og anbefaler innkjøp av de resterende bærbare digitale enhetene til elevene på 1.-4. trinn i 2018 slik at tiltaket ferdigstilles i løpet inneværende år. Dette forslaget vil gi kostnad på kr 22 mill. Det er budsjettmidler på skolerammen tilsvarende kr 6 mill. til IKT tiltak som kan benyttes til innkjøp av de digitale enhetene. Det gjenstår en finansiering på kr 16 mill., som rådmannen i denne saken foreslår å finansiere med avsatte fondsmidler.

2. Helse- og sosialkontorene, kjøpte tjenester

Med utgangspunkt i påløpte kostnader ved utgangen av april og framskriving av disse, forventes det et merforbruk på helse- og sosialkontorene ved utgangen av året i størrelsesorden kr 25 mill. Det er særlig innenfor avlastnings- og heldøgnstjenester at avviket er størst. I tillegg er det en vekst i utgiftene knyttet til den kommunale hjemmetjenesten (pleie i hjemmet – PIH). Rådmannen tilrår at budsjettrammen innenfor helse- og sosialkontorene økes med kr 16 mill. og vil vurdere behovet på nytt ved neste tertialbehandling.

3. Ressurskrevende tjenester, økt tilskudd fra staten

Nytt anslag på ressurskrevende tjenester viser at tilskuddet kan økes med kr 10 mill., jf. også økning i utgiftene innenfor Helse- og sosialkontorene.

4. Velferdsteknologi, leasing av digitale trygghetsalarmer

Avdeling for velferdsteknologi på Helsehuset belastes kostnader knyttet til nye digitale trygghetsalarmer. Helårseffekten av dette er beregnet til kr 1,8 mill. Rådmannen foreslår å overføre kr 1 mill. fra investeringsbudsjettet til drift på avdeling for velferdsteknologi for å delfinansiere dette. Resten dekkes innenfor eksisterende ramme i driften.

5. Demenslandsbyen, prosjektstilling

Oppføring av demenslandsby ble vedtatt i bystyret ved behandling av Handlings- og økonomiplan 2018-2021. Bystyret har avsatt midler til selve byggeprosjektet i investeringsbudsjettet, men ingen driftsmidler. Rådmannen foreslår i denne saken å budsjettere kr 1,2 mill. til prosjektstilling knyttet til planlegging og utvikling av det fremtidige tjenestetilbudet i demenslandsbyen.

6. Kommunal egenandel VTA-plasser, 12 nye plasser

I FSK-sak 27/18 er det orientert om at Stavanger kommune tildeles statlige ressurser til 9 VTA-plasser i forbindelse med et pilotprosjekt for kommunal drift av VTA. Forutsetningen er at kommunen dekker kostnaden til den kommunale egenandelen på kr 53.000 per plass. I tillegg ble det orientert om at NAV Rogaland oppretter tolv nye VTA-plasser i Stavanger, under forutsetning av at Stavanger kommune dekker egenandelen. Helårsvirkningen av egenbetaling for 21 nye VTA-plasser er kr 1,1 mill. Oppstart vil skje gradvis i løpet av 2018. Det forventes helårsvirkning først i 2019. Rådmannen foreslår å styrke budsjettet for å dekke de økte utgiftene ved drift av de nye plassene tilsvarende kr 0,4 mill. i

å styrke budsjettet for å dekke de økte utgiftene ved drift av de nye plassene tilsvarende kr 0,4 mill. i 2018.

7. Avsatte midler til bosetting av flyktninger

Det vises til HØP 2018 – 2021, linje 205; «Bystyret vedtok i Handlings og økonomiplanen for 2017 – 2020 å avsette kr 166 mill. i 2017, kr 128 mill. i 2018, kr 95 mill. 2019 og kr 76 mill. i 2020 av forventede tildelte integreringstilskudd for å kunne imøtekomme økt bosetting av flyktninger. Kr 52 mill. av denne avsetningen ble fordelt ut til aktuelle virksomheter ved inngangen til 2017. Rådmannen foreslår videre å fordele ut kr 43,8 mill. for 2018.» Etter tildelinger til Johannes læringssenter (introstønad) og flyktning seksjonen gjenstår det fremdeles kr 12 mill. som rådmannen i denne saken foreslår å omdisponere.

8. Geomatikk AS – digitalisering av bygge- og planarkivet

Det er utbetalt et ekstraordinært beløp på kr 1,9 mill. til Geomatikk AS som utfører digitaliseringsarbeidet for kommunen. Rådmannen foreslår å styrke budsjettrammen med kr 1 mill. Resten dekkes innenfor eksisterende ramme.

9. Idrett, Madla skolebasseng

Idrettsavdelingen overtar drift av Madlamark skolebasseng f.o.m. 01.08.2018. Årsaken til overtakelsen er at Tasta varmtvannbasseng må rehabiliteres og derfor holdes stengt. Det er mange utsatte grupper som har behov for at kommunen tilbyr et varmtvannbasseng. Rådmannen foreslår derfor å øke budsjettrammen til idrett med kr 0,4 mill.

10. Idrett, drift av Tennishallen

Idrett overtok driftsansvar for Tennishallen i 2018 og utgiftene til å drifte anlegget er anslått til kr 0,5 mill.

11. Idrett, leie av SR-bank Arena (Viking stadion)

Stavanger kommune har inngått en leieavtale om å leie banetid på SR-Bank Arena., jf vedtak i formannskapet sak 26/18. Leiesummen er satt til kr 2 mill. per år. For 2018 vil dette utgjøre kr 1,4 mill. Rådmannen foreslår å øke driftsrammen til idrett med kr 1,4 mill.

12. Stavanger eiendom, drift og vedlikehold nye bygg

Forvaltningsavdelingen har fått flere nye bygg som medfører økte utgifter på kr 6,3 mill. til drift og vedlikehold i år.

13. Blågrønn plan, treforvaltningen og bykatalogen (teknisk justering fra investering til drift)

I 2018 er det flere planlagte aktiviteter som er finansiert på investeringsbudsjettet, men som nå viser seg å gjelde driftsbudsjettet i tråd med forskrift. Rådmannen foreslår av den grunn å omdisponere

midler fra investeringsbudsjettet til driftsbudsjettet. Dette gjelder følgende:

> Blågrønn plan kr 0,35 mill.
>
> Treforvaltningen kr 0,3 mill.
>
> Bykatalogen kr 0,2 mill.

14. Brannsikringstiltak trehusbebyggelsen (teknisk justering fra investering til drift)

Rådmannen foreslår å overføre midler fra investeringsbudsjettet til driftsbudsjettet tilsvarende kr 1,5 mill. Dette gjelder brannsikringstiltak i trehusbebyggelsen i Stavanger. Det viser seg at tiltakene må defineres som drift og dermed bokføres i tråd med forskrifter.

15. Økt opparbeidelse og skjøtsel av friområder (teknisk justering fra investering til drift)

Rådmannen foreslår å overføre midler fra investeringsbudsjettet til driftsbudsjettet tilsvarende kr 3 mill. Det viser seg at tiltakene må defineres som drift og dermed bokføres i tråd med forskrifter.

16. Asfaltering (teknisk justering fra investering til drift)

Rådmannen foreslår å overføre midler fra investeringsbudsjettet til driftsbudsjettet tilsvarende kr 3 mill. Det viser seg at tiltakene må defineres som drift og dermed bokføres i tråd med forskrifter.

17. Sykkelstrategi (teknisk justering fra investering til drift)

Rådmannen foreslår å overføre midler fra investeringsbudsjettet til driftsbudsjettet tilsvarende kr 1,7 mill. Det viser seg at tiltakene må defineres som drift og dermed bokføres i tråd med forskrifter.

18.Utbetaling fra vekstfondet

Fra vekstfondet er det utbetalt kr 3,2 mill. per 30. april 2018. Kr 1,2 mill. er tildelt Universitetet i Stavanger, og kr 2 mill. er tildelt Nordic Edge AS iht. tidligere politiske vedtak.

19. Smartby, ulike prosjekter (teknisk justering fra investering til drift)

Smartby-kontoret har et driftsbudsjett på kr 7 mill. og et investeringsbudsjett på kr 10 mill. Det viser seg at de fleste prosjektene Smartby setter i gang hører inn under drift, og det vil dermed være behov for å flytte kr 3 mill. av investeringsmidlene over til drift.

20. Nye Stavanger, fornye og utvikle lokaldemokratiet

Nye Stavanger er innvilget kr 100 000 i skjønnstilskudd som i sin helhet skal brukes til arbeidet med å utvikle og fornye lokaldemokratiet for den nye kommunen.

21. Lønnsreserve, udisponerte midler fra helårseffekt av oppgjør 2017

Helårsvirkningen av lønnsoppgjøret for 2017 ble kr 3 mill. lavere enn forutsatt budsjettmessig, og rådmannen foreslår derfor å omdisponere disse til andre formål.

22. Rammetilskudd, økt inntekt

Rammetilskuddet (inntekt) økes med kr 4,5 mill. og gjelder endringer i vedtatt statsbudsjett 2018 som kom etter budsjettbehandlingen i Stavanger samt endringer i RNB 2018. Endringene gjaldt blant annet ytterligere midler til opptrappingsplan rus og helsestasjon/skolehelsetjeneste, oppdaterte beregningstall for kompensasjon for gratis kjernetid i barnehagene, samt fradrag med bakgrunn i økt skatteanslag.

23. Inntektsutjevning, redusert inntekt

Inntektsutjevningen (utgift) økes med kr 2,3 mill. som følge av oppdaterte innbyggertall per 01.01.2018 og regjeringens nye anslag på skattenivå for kommunene i Norge.

24. Skjønnstilskudd til Nye Stavanger, fornye og utvikle lokaldemokratiet

Nye Stavanger er innvilget kr 100 000 i skjønnstilskudd som i sin helhet skal brukes til arbeidet med å utvikle og fornye lokaldemokratiet for den nye kommunen. Midlene er øremerket formålet.

25. Bruk av generelt disposisjonsfond

Rådmannen foreslår at chromebooks til 1.-4. trinn finansieres av generelt disposisjonsfond.

26. Bruk av vekstfondet, UIS og Nordic Edge AS

Det er utbetalt totalt kr 3,2 mill. fra vekstfondet per 30.04.2018. Se også budsjettjustering nr 18.

27. Redusert overføring fra drift til investering

Redusert overføring fra drift til investering gjelder prosjekter som må regnskapsføres i driften, jf. forskrifter. Omtale av prosjektene er gitt ovenfor.

2.3 Rådmannens forslag til budsjettjustering – investering

Nr.	Kostnadsendringer/nye prosjekter	Budsjettjustering
1	Blidensol sykehjem, kjøp	35 000
2	Lervig sykehjem, mindrekostnad	-13 000
3	Hagltårnet AS, innfrielse av gjeld i DNB	37 000
4	Flørli, fullføring av nytt anlegg for kloak og drikkevann	522
5	Kannik skole (utvidelse), merkostnad	750
6	Boligprosjektet Kari Trestakkvei, merkostnad	750
7	Dom ang. kaien ved Sirikjær	5 000
8	Gamlingen,merkostnad	4 000
9	Energitiltak på kommunale bygg	3 800
10	Stavanger rådhus (mulighetstudie), merkostnad	500
11	Godeset skole, midlertidige lokaler	2 000
12	Langøy kai, merkostnad	2 000
13	Nye Tou byggetrinn, merkostnad	3 000
14	Skeie skole (modulbygg), mindrekostnad	-1 300
15	Bofellesskap UH 2*8, endring av prosjektet	-
	Delsum	**80 022**

Nr.	Kostnadsendringer/nye prosjekter	Budsjettjustering

Nr.	Budsjettjusteringer pga. prosjektenes finansielle fremdrift	Budsjettjustering
16	Overføring fra investering til drift, tekniske justeringer	-14 050
17	Olav Kyrres gate 19, justering mht. finansiell fremdrift	43 100

18	Bekkefaret kirke, justering mht. finansiell fremdrift	13 000
19	Kapitalforhøyelse, Forum, justering mht. finansiell fremdrit	5 000
20	Folkebadet (mulighetstudie), justering mht. finansiell fremdrift	2 700
21	Hundvåg skole, justering mht. finansiell fremdrift	7 400
22	Mulighetsstudie rådhuset, justering mht. finansiell fremdrift	2 000
23	Korrigering av balanseføring av 2 boliger mellom boligforetaket og bykassen	5 000
24	Ishockyvant, Stavanger ishall, justering mht. finansiell fremdrift	4 000
25	Hundvåg kirke, justering mht. finansiell fremdrift	3 000
26	Stokka barnehage (utstyr), justering mht finansiell fremdrift	1 000
	Delsum	**72 150**
	Sum endring investeringsutgifter	**152 172**

Nr.	Finansiering	Budsjettjustering
27	Reduksjon i overføringer fra drift til investering	-14 050
28	Bruk av ubundne investeringsfond	11 900
29	Bruk av ubrukte lånemidler	154 322
	Sum finansiering	**152 172**
	Udekket/udisponert	**0**

Tabell 2.2 Rådmannens forslag til budsjettjusteringer- investeringer

Beskrivelse av budsjettjusteringer for investeringene

Nye investeringstiltak eller endrede kostnadsrammer

1. Blidensol sykehjem, kjøp

Bystyret vedtok kjøp av Blidensol sykehjem i sak 126/17. (http://opengov.cloudapp.net/Meetings/STAVANGER/Meetings/Details/399963?agendaItemId=211649) Oppgjøret fant sted i mars 2018. Rådmannen foreslår å justere investeringsbudsjettet i tråd med den bokførte kostnaden på kr 35 mill.

2. Lervig sykehjem, mindrekostnad

Byggeprosjektet Lervig sykehjem hadde en total kostnadsramme på kr 474 mill. Den totale byggekostnaden ble kr 461 mill. og dermed kr 13 mill. lavere enn avsatt ramme. Sykehjemmet er en foregangsinstitusjon i bruken av helseteknologi, og framstår som et av landets mest moderne og

framtidsrettede i sitt slag. På grunn av kompleksiteten i prosjektet samt forventet behov for tilleggsjusteringer og endringer, ble det lagt inn høy reserve. Prosjektet er nå i sluttfasen, og regnskapet viser at reserven kan reduseres med 13 mill. Det tilsvarer en mindrekostnad på 2,7 %. Sluttregnskap for byggeprosjektet legges frem for KMU i løpet av 2018.

3. Hagltårnet AS, innfrielse av gjeld i DNB

Bystyret vedtok i sak 31/17 å kjøpe selskapet Hagltårnet AS i forbindelse med anskaffelse av arealer til offentlige formål på Storhaug. Rådmannen foreslår å sette av kr 37 mill. til å innfri selskapets gjeld. Kommunen er 100 % eier av selskapet. Rådammen vurder innfrielse av selskapets gjeld som en økonomisk optimal løsning, da selskapet ikke har tilstrekkelige driftsinntekter til å betjene sin gjeld. For å dekke kostnader til videre drift, foreslås det å lage en festeavtale mellom kommunen og selskapet.

4. Flørli, fullføring av nytt anlegg for kloakk og drikkevann

Rådmannen foreslår å avsette kr 0,5 mill. til fullføring av et nytt anlegg for kloakk og drikkevann på Flørli i tråd med sak 16/18 (http://opengov.cloudapp.net/Meetings/STAVANGER/Meetings/Details/690929?agendaItemId=213523) i formannskapet for å sikre bedre vannkapasitet og vannkvalitet.

5. Kannik skole (utvidelse), merkostnad

Bystyret har i HØP 2018-2021 vedtatt en total kostnadsramme for utvidelse av Kannik skole på kr 25 mill. (eks. ballbingen som er finansiert med statlig tilskudd). Prosjektet har sin siste bevilgning i 2018. Ny informasjon tyder på at den samlede utgiften til prosjektet vil bli kr 0,75 mill. høyere. Kostnadsøkningen skyldes tilleggskrav som følge av uforutsette forhold, deriblant i grunnen, økte kostnader til intern oppfølgning og rådgivning pga. tidligere og pågående diskusjoner med totalentreprenør. Det tilsvarer en overskridelse på 3 %. Rådmannen foreslår å avsette kr 0,75 mill. til fullfinansiering av prosjektet.

6. Boligprosjektet Kari Trestakkvei, merkostnad

Bystyret har i HØP 2018-2021 vedtatt en total kostnadsramme for boligprosjektet Kari Trestakkvei på kr 26,5 mill. . Det forventes en merkostnad på kr 0,75 mill. Det tilsvarer en overskridelse på 2,8 %. Rådmannen foreslår å sette av kr 0,75 mill. til fullfinansiering av prosjektet.

7. Dom ang. kaien ved Sirikjær

Det skal foretas en utbetaling på kr 5 mill. for kjøp av kaien på Siriskjær. Grunnlaget for utbetalingen fremkommer av dom fra Stavanger tingrett av 14.02.2018. Betalingen omhandler en kai som skal opparbeides som et friområde og del av strandpromenade i området. Rådmannen foreslår å sette av kr 5 mill. til formålet.

8. Gamlingen, merkostnad

Bystyret har i HØP 2018-2021 vedtatt en total kostnadsramme for Gamlingen på kr 130,5 mill. Prosjektets totale kostnad blir kr 134,5 mill. Det tilsvarer en overskridelse på 3 %. Avviket skyldes blant annet mangelfullt anbudsgrunnlag, masseregulering, omarbeiding og skjøtsel av utomhusområder, utbedring av kjøling til lagerrom, uenighet om kontraktsavregning inklusiv grunn samt om prisnivå for VA-arbeider. Sluttregnskap for Gamlingen legges frem for KMU i løpet av 2018. Rådmannen foreslår år å sette av kr 4 mill. til fullfinansiering av prosjektet.

9. Energitiltak på kommunal bygg, merkostnad

Tiltaket er spredt på flere ulike prosjekter. Den totale vedtatte kostnadsrammen utgjør kr 76,9 mill. Det forventes en merkostnad på kr 3,8 mill. knyttet til blant annet brannsikringstiltak på sykehjem, samt prisstigning på enkelte av prosjektene. Rådmannen foreslår å sette av kr 3,8 mill. til fullfinansiering av prosjektene. Det tilsvarer en overskridelse på 5 %.

10. Stavanger rådhus (mulighetsstudie), merkostnad

Bystyret har satt av kr 2 mill. til arbeidet med mulighetsstudien for dagens rådhus, samt utvikling av arealene rundt «rådhuskvartal». Mulighetsstudien er per 30. april 2018 avsluttet og en sak er lagt frem for KMU (76/18 (http://opengov.cloudapp.net/Meetings/STAVANGER/Meetings/Details/686307?agendaItemId=214667)) og FSK. Mulighetsstudien ble kr 0,5 mill. dyrere enn først antatt. Rådmannen foreslår å sette av kr 0,5 mill. til fullfinansiering av formålet.

11. Godeset skole, midlertidige lokaler

Formannskapet har i sak 56/18 (http://opengov.cloudapp.net/Meetings/STAVANGER/Meetings/Details/690935?agendaItemId=214531) vedtatt at Soria Moria barnehage ombygges og tilrettelegges for midlertidige skolelokaler til Godset skole. Rådmannen foreslår å sette av kr 2 mill. i henhold til formannskapets vedtak i saken.

12. Langøy kai, merkostnad

Prosjektet ble igangsatt som en del av tiltakspakken som kommunen mottok fra staten i 2017, med en bevilgning på kr 6 mill. Det er forventet betydelig kostnadsøkning på om lag kr 2 mill. som følge av uforutsette utgifter knyttet til behandling av forurenset masse. Det tilsvarer en overskridelse på 33 %. Rådmannen foreslår å sette av kr 2 mill. til fullfinansiering av prosjektet.

13. Nye Tou 1. byggetrinn, merkostnad

Sluttregnskap for Nye Tou 1. byggetrinn ble lagt frem for KMU i sak 42/18 (http://opengov.cloudapp.net/Meetings/STAVANGER/Meetings/Details/686305?agendaItemId=213707). Den totale kostnaden utgjorde kr 100,5 mill. som er kr 3 mill. høyere enn den avsatte rammen. Overskridelsen er knyttet til Atelierhusets andre etappe. Atelierhuset har vært et utfordrende prosjekt med mange tilpasninger underveis i byggetiden. Overskridelsene er først avdekket i forbindelse med sluttoppgjør og mengderegulering av poster i kontraktene. Det tilsvarer en overskridelse på 3 %. Rådmannen foreslår å sette av kr 3 mill. til fullfinansiering av prosjektet.

14. Skeie skole (modulbygg), mindrekostnad

Sluttregnskap for modulbygg ved Skeie skole ble lagt frem for KMU i sak 45/18 (http://opengov.cloudapp.net/Meetings/STAVANGER/Meetings/Details/686305?agendaItemId=213735). Den totale kostnaden utgjorde kr 16,6 mill. som er kr 1,3 mill. lavere enn vedtatt rammen. Mindrekostnaden skyldes at det ikke oppsto uforutsette utfordringer med økonomisk konsekvens, slik at det ikke ble behov for beløpet avsatt til risikomargin. I tillegg ble totalentreprenørens administrative leveranse utført med kommunens egne ressurser til en lavere kostnad, som reduserte kontraktsbeløpet. Mindrekostnaden utgjør 8 % av kostnadsrammen. Rådmannen foreslår budsjettjustering iht. avlagt regnskap for prosjektet.

15. Endring av prosjektet «Bofelleskap for personer med utviklingshemming 2*8, vedtatt i HØP 2018-2021»

Bystyret har ved behandling av Handlings- og økonomiplan 2018-2021 avsatt kr 80 mill. til oppføring av et bofelleskap med 2×8 plasser til personer med utviklingshemming, med planlagt ferdigstillelse i 2020. Tomt til dette bofellesskapet er foreløpig ikke identifisert, og prosjektet har ikke startet opp.

Med planlagt ferdigstillelse i 2020 er det viktig at prosjektet kommer i gang så snart som mulig. Rådmannen tilrår derfor å realisere dette prosjektet ved å dele prosjektet opp i to bofelleskap med 7 og 8 plasser samt personalbase. Rådmannen vil i forbindelse med HØP 2019-2022 utarbeide nye kostnadskalkyler. Den avsatte rammen på opprinnelig prosjekt for ett bofellesskap med 2×8 plasser foreslås omdisponert slik:

Bofellesskapet Fredrikke Quams gate med 8 boenheter rehabiliteres, gis universell utforming og tilrettelegges for 8 personer med utviklingshemming av lettere grad, men behov for tilsyn 24/7. Udisponerte midler fra prosjektet «ombygging av Fredrikke Quams gate» avsatt i HØP 2018-2021 på kr 6,6 mill. omdisponeres i 2018 til det nye formålet. Gjenstående budsjettbehov dekkes fra rammen til prosjektet «Bofelleskap for personer med utviklingshemming 2*8 plasser» når kalkylen er utarbeidet. Rådmannen vil i forbindelse med HØP 2019-2022 foreslå nødvendige budsjettjusteringer.

Det iverksettes et nytt samarbeidsprosjekt med en gruppe som kaller seg «Foreldregruppe 2». Gruppen representerer 7 ungdommer/unge voksne med utviklingshemming som har behov for plass i bofellesskap. Samarbeidsprosjektet innebærer at kommunen bygger et bofellesskap med 7 boenheter pluss en personalbase på en kommunal tomt. Når boligen er ferdig dannes et borettslag og 7 andeler selges til brukerne, dvs. barna til Foreldregruppe 2, mens en andel beholdes av kommunen som personalbase. Rådmannen vil i forbindelse med HØP 2019-2022 foreslå nødvendige budsjettjusteringer.

Budsjettjusteringer pga. prosjektenes finansielle fremdrift

16. Overføring fra investering til drift, tekniske justeringer

Enkelte av vedtatte investeringsprosjekter er regnskapsmessig av en karakter som må betraktes som driftsutgift. Rådmannen foreslår derfor en total reduksjon av investeringsutgifter med tilsvarende økning av driftsutgifter på kr 14 mill. Resultatet av det er at de totale overføringene fra drift til investering i 2018 reduseres fra kr 181 mill. til kr 167 mill. Overføringene fra investering til drift gjelder følgende prosjekter:

Prosjekt	Beløp
Branntiltak	1 500
Blå grønn plan	350
Treforvaltningsplan	300
Bykatalogen	200
Økt opparbeidelse og skjøtsel av friområder	3 000
Asfaltering	3 000
Prosjekt	**Beløp**
Sykkelstrategi	1 700
Velferdsteknologi	1 000
Smartby	3 000
Sum	**14 050**

Tabell 2.3 Investeringsbudsjett for disse prosjekter overføres til driftsbudsjettet

17. Olav Kyrres gate 19, justering mht. finansiell fremdrift

Justering iht. finansiell fremdrift. Ubrukte midler fra tidligere år disponeres i 2018.

18. Bekkefaret kirke, justering mht. finansiell fremdrift

Justering iht. finansiell fremdrift. Ubrukte midler fra tidligere år disponeres i 2018.

19. Kapitalforhøyelse, Forum, justering mht. finansiell fremdrift

Justering iht. finansiell fremdrift. Ubrukte midler fra tidligere år disponeres i 2018.

20. Folkebadet (mulighetsstudie), justering mht. finansiell fremdrift

Justering iht. finansiell fremdrift. Ubrukte midler fra tidligere år disponeres i 2018.

21. Hundvåg skole- justering mht. finansiell fremdrift

Justering iht. finansiell fremdrift. Ubrukte midler fra tidligere år disponeres i 2018.

22. Stavanger rådhus, justering mht. finansiell fremdrift

Justering iht. finansiell fremdrift. Ubrukte midler fra tidligere år disponeres i 2018.

23. Korrigering av balanseføring av 2 boliger mellom boligforetaket og bykassen

Stavanger boligbygg KF har ved en inkurie fått aktivert kr 5 mill. i balansen knyttet til boliger (Rennesøygata 16 C og D, samt Høyebakken 14 A) som allerede inngikk i foretakets åpningsbalanse. Balansen må korrigeres og tilhørende investeringsinntekt for bykassen på kr 5 mill. i 2017 må tilbakeføres til foretaket i 2018. For årene 2017 og 2018 gir dette en samlet effekt på kr 0 både for bykassen og foretaket»

24. Ishockyvant, Stavanger ishall, justering mht. finansiell fremdrift

Justering iht. finansiell fremdrift. Ubrukte midler fra tidligere år disponeres i 2018.

25. Hundvåg kirke, justering mht. finansiell fremdrift

Justering iht. finansiell fremdrift. Ubrukte midler fra tidligere år disponeres i 2018.

26. Stokka barnehage (utstyr), justering mht. finansiell fremdrift

Justering iht. finansiell fremdrift. I HØP 2018-2019 er midlene satt av til formålet i 2019, men anskaffelsene skal foregå i 2018. Midlene foreslås disponert i 2018 mot tilsvarereduksjon i 2019.

Finansiering

27. Reduksjon i overføringer fra drift til investering

Se linje 16.

28. Bruk av ubundne investeringsfond

Det er per 30. april kr 80,4 mill. på ubundne investeringsfond. Kr 68,5 mill. er foreslått disponert i

HØP 2018-2021. Rådmannen foreslår å disponere gjenstående saldo på kr 11,9 mill. til finansiering av investeringstiltak som er nevnt i denne saken.

29. Bruk av ubrukte lånemidler

Korrigert for reduksjon i overføringer fra drift samt bruk av ubundne fond vil netto finansieringsbehov for nevnte investeringstiltak bli kr 154,3 mill. som rådmannen foreslår å finansiere ved å disponere ubrukte lånemidler fra 2017. Det innebærer ingen endring i vedtatt låneopptak for 2018.

2.4 Rådmannens forslag til endring av gebyrer og egenbetalinger

Endring av gebyrregulativ for byggesaksbehandling

Bystyret har vedtatt at byggesaksområdet skal drives på selvkost. Administrasjonen skal jobbe effektivt og i tråd med kommunens målsetninger. Bystyrets ansvar ligger i å fastsette gebyrer slik at avdelingens økonomi går i null. De siste årene har utgiftene med driften oversteget inntektene. Siden 2005 har antall til- og påbygg på eksisterende bygg overskredet antall nybygg (bortsett fra i 2010). I den utbygde by er det flere dispensasjoner, og merknader og klager fra omgivelsene, enn ved nybygging i utbyggingsområder. Dette gir lavere gebyrinntekter, mens arbeidsmengden ikke reduseres tilsvarende. Dette tilsier at gebyrene for de mindre byggene og utvidelsene bør settes opp noe.

Rådmannen anbefaler å øke satsene slik at de ligger på nivå med nabokommuner som Sandnes og Rennesøy.

De gebyrsatsene som foreslås endret, gjeldende fra 01.07.2018 er som følger:

	Tiltaksklasse 1	Tiltaksklasse 2
01. BOLIGER		
a. Enebolig	24 000	
b. Enebolig med leilighet	29 000	
c. Tomannsbolig	29 000	
g. Tilbygg pkt. a-d		
mindre enn 50 m2	5 600	9 000
	Tiltaksklasse 1	Tiltaksklasse 2
større enn 50 m2	8 000	13 350
h. Påbygg pkt. a-d		
mindre enn 50 m2	5 600	9 000

større enn 50 m2	8 000	13 350
Fasadeendring (pr fasade)	2 100	
Innhegning/gjerde/støyskjerm	2 100	
02. ANDRE NYBYGG		
a. Garasje og uthus til bolig, naust	4 200	
Tilbygg til a.	4 200	
Påbygg til a.	4 200	

Tabell 2.4 Endring av gebyrregulativ for byggesaksbehandling

Reduksjon av betalingssatsene for Fiks Ferrige Ferie (FFF)

Bystyret vedtok ved behandling av HØP 2018-2021 (http://hop2018.stavanger.kommune.no/4-avgifter-gebyrer-og-egenbetalinger/#4-7-egenbetalingssatser-for-skolefritidsordning-og-ungdom-og-fritid) å øke betalingssatsene for FFF med kommunal deflator på 2,6 %. Rådmannen foreslår å redusere betalingssatsene for FFF for 2018, dette gjøres som ett av flere tiltak for å bekjempe barnefattigdom i Stavanger.

	Pris i 2017	Pris i 2018	Forslag justert pris 2018
Ferieklubb	1 789	1 835	1 290
Sommerleir Vier	2 844	2 918	2 345

Tabell 2.5 Endring av betalingssatser for Fiks Ferrige Ferie

3 Samfunnsøkonomisk utvikling

3.1 Arbeidsledighet

3.2 Sysselsetting

3.3 Sosiale tjenester

3.4 Befolkning

3.5 Folkehelse

3.1 Arbeidsledighet

Arbeidsledigheten i Stavanger har falt fra 3,6 % i januar til 3,2 % ved utgangen av april, dvs. en nedgang på 0,4 prosentpoeng. Sammenlignet med arbeidsledigheten i april i fjor, har den falt med hele 1,4 prosentpoeng. Tilsvarende utvikling har kommunene samlet i Rogaland (per april 2,9 %), mens utviklingen for landet (per april 2,4 %) har flatet mer ut.

Brutto arbeidsledigheten i Stavanger er ved utgangen av april på 4,2 %. Tilsvarende tall for Rogaland er 3,8 % brutto og for landet 3,1 % brutto.

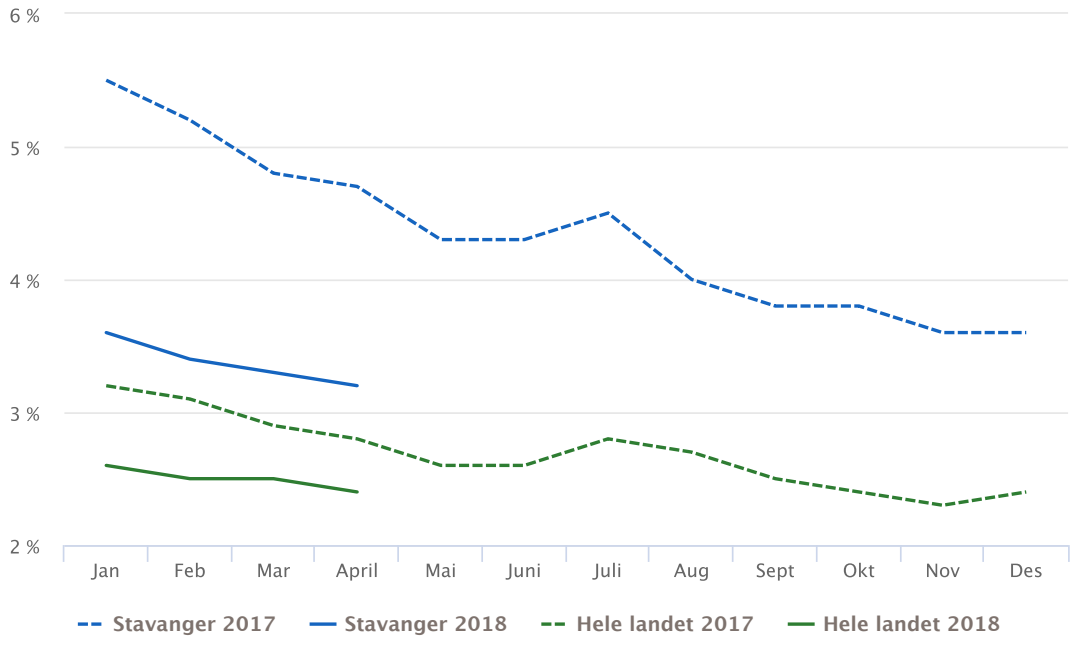

Figur 3.1 Utvikling i arbeidsledighet

3.2 Sysselsetting

Sysselsettingsandel

Sysselsettingsandelen i Stavanger kommune økte med 0,5 prosentpoeng fra nivået året før, jf. oppdaterte tall fra 4. kvartal 2017. Sammenlignet med fallet på 2,1 prosentpoeng fra 2015 til 2016, er dette en positiv utvikling. Rogaland erfarte samme vekst som Stavanger i 2017 og ligger nå 1,2 prosentpoeng over Stavanger. Landet fikk litt mindre vekst, 0,4 prosentpoeng, og havnet på 66 % sysselsettingsandel og dermed fortsatt 0,3 prosentpoeng over Stavanger.

Tallene framkommer i figur 3.2 med antall sysselsatte i prosent av befolkningen. Det er kun tatt med data fra de siste tre år grunnet endringer i kildebruk fra 2014 til 2015.

Sammenligningen i veksten i sysselsettingsandeler fra 2016 reflekterer ikke den tilsvarende sammenligningen i utviklingen av arbeidsledige mellom de samme forvaltningsenhetene.

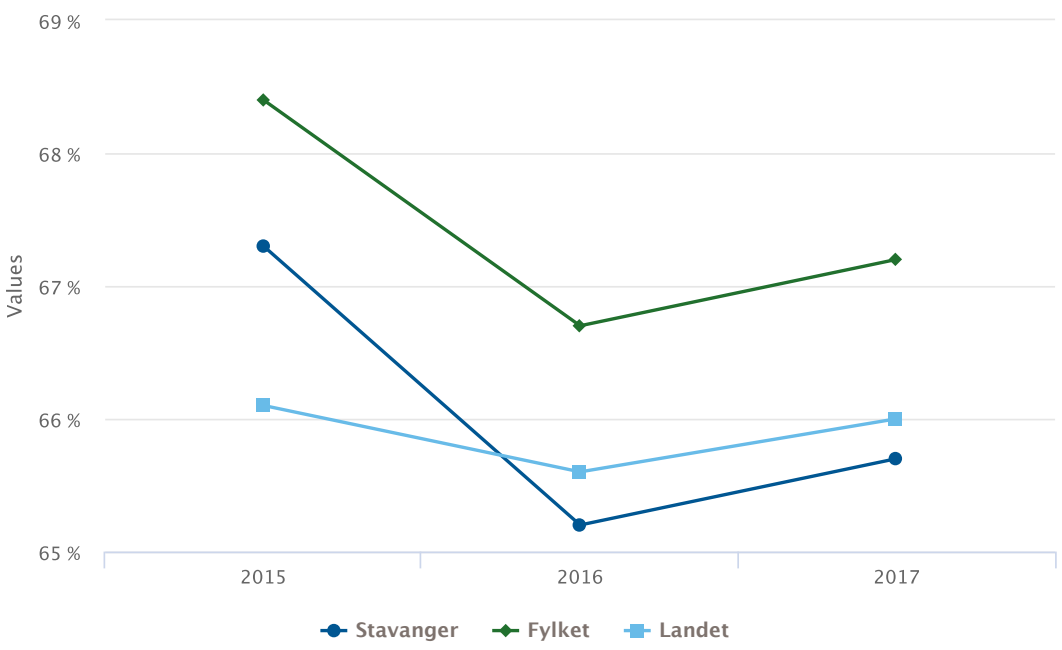

Figur 3.2 Prosentandel sysselsatte av befolkningen 15-74 år per 4. kvartal 2015-2017. Kilde SSB.

Sysselsatte personer etter bosted

Oppdaterte tall for 2017 viser at sysselsettingsveksten i aldersgruppen 15-74 år var på 440 personer (+ 0,7 %) i 2017 sett opp mot en nedgang på 4 092 i 2015 og ytterligere 1 946 i 2016. Utviklingen er litt ulik etter næring, og veksten har særlig skjedd innen teknisk og forretningsmessig tjenesteyting, samt offentlig administrasjon. Informasjon og kommunikasjon er også nå i vekst. Nærmere detaljer framkommer i tabell 3.1.

Sysselsatte personer etter bosted					Volumendring			Endring i prosent
1103 Stavanger	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2014-2015**	**2015-2016**	**2016-2017**	**2016-2017**
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	166	158	164	181	-8	6	17	**10,4 %**
05-09 Bergverksdrift og utvinning	11 269	10 103	8 913	8 607	-1 166	-1 190	-306	**- 3,4 %**
10-33 Industri	4 824	4 070	3 672	3 733	-754	-398	61	**1,7 %**
35-39 Elektrisitet, vann og renovasjon	496	557	592	577	61	35	-15	**- 2,5 %**
41-43 Bygge- og anleggsvirksomhet	3 474	3 115	2 963	2 989	-359	-152	26	**0,9 %**
45-47 Varehandel, reparasjon av motorvogner	7 727	7 274	7 179	7 101	-453	-95	-78	**-1,1 %**
49-53 Transport og lagring	3 276	3 089	2 995	2 848	-187	-94	-147	**- 4,9 %**
55-56 Overnattings- og serveringsvirksomhet	2 993	2 952	2 983	3 081	-41	31	98	**3,3 %**
58-63 Informasjon og kommunikasjon	2 627	2 442	2 236	2 356	-185	-206	120	**5,4 %**
64-66 Finansiering og forsikring	1 093	1 066	1 059	1 028	-27	-7	-31	**- 2,9 %**
68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	5 448	4 941	4 656	4 792	-507	-285	136	**2,9 %**
77-82 Forretningsmessig tjenesteyting	4 427	3 517	3 508	3 687	-910	-9	179	**5,1 %**
84 Off.adm., forsvar, sosialforsikring	3 161	3 197	3 261	3 482	36	64	221	**6,8 %**
85 Undervisning	5 396	5 231	5 364	5 461	-165	133	97	**1,8 %**

Sysselsatte personer etter bosted						Volumendring			Endring i prosent
86-88 Helse- og sosialtjenester	12 579	12 816	13 151	13 208		237	335	57	**0,4 %**
90-99 Personlig tjenesteyting	2 626	2 812	2 813	2 844		186	1	31	**1,1 %**
00 Uoppgitt	299	449	334	308		150	-115	-26	**- 7,8 %**
Sum	**71 881**	**67 789**	**65 843**	**66 283**	**0**	**-4 092**	**-1 946**	**440**	**0,7 %**
Prosentvis endring		**- 5,7 %**	**- 2,9 %**	**0,7 %**					

Tabell 3.1 Sysselsatte personer bosatt i Stavanger kommune – etter næring. Kilde: SSB.

3.3 Sosiale tjenester

Antall sosialhjelpsmottakere viser en nedgang på 2 prosent per 1. tertial 2018 sammenlignet med samme periode i fjor.

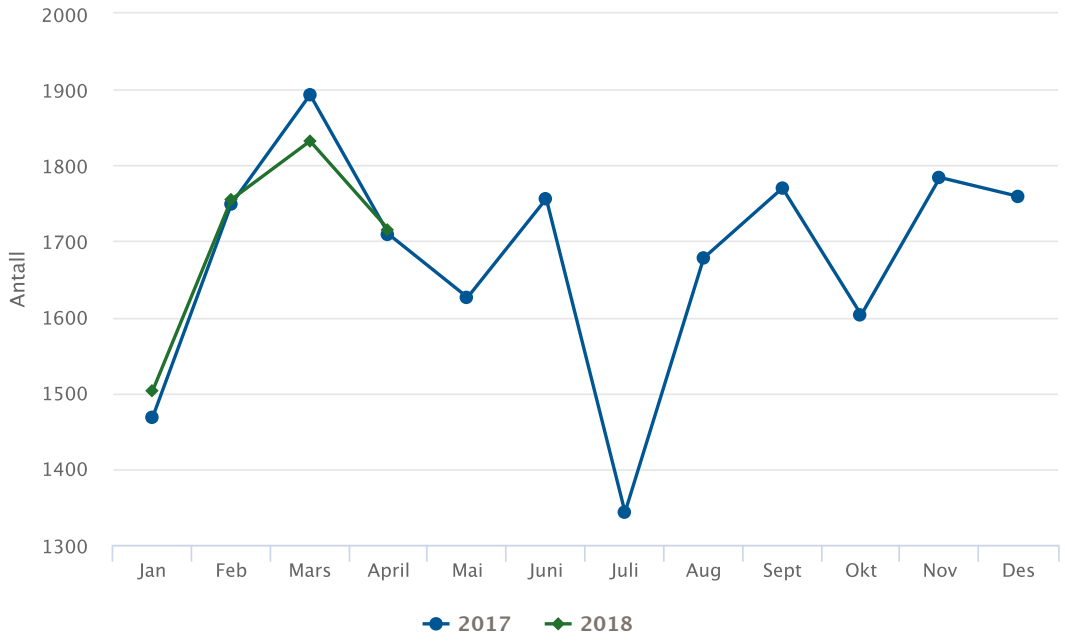

Figur 3.3 Antall sosialhjelpsmottakere

Antall mottakere under 25 år er redusert med 5 prosent per 1. tertial 2018 sammenlignet med samme periode i fjor.

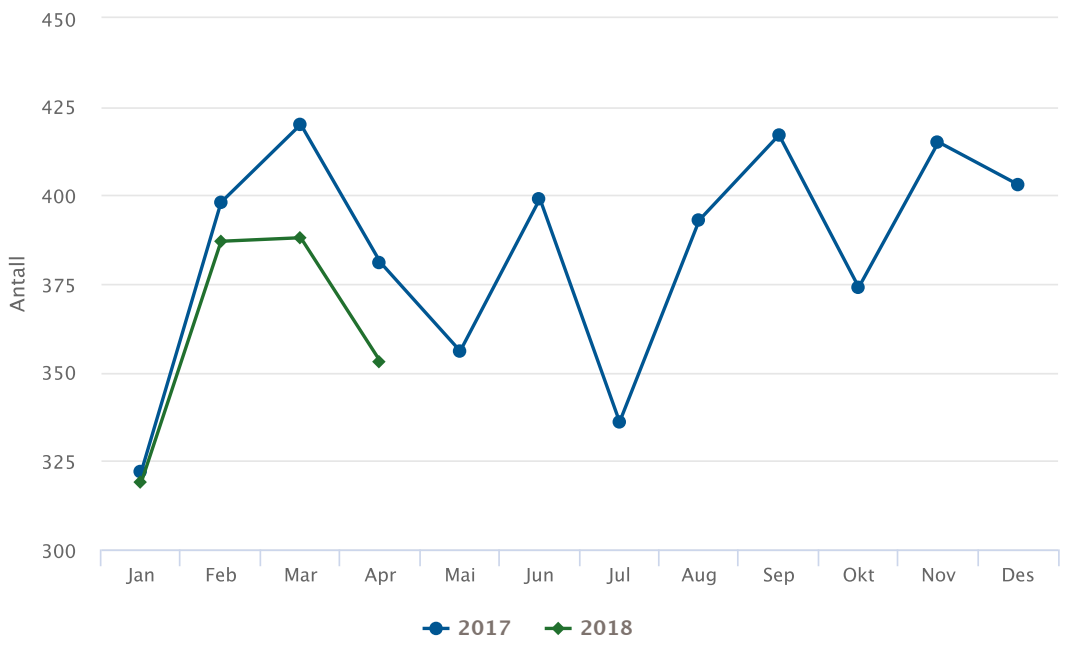

Figur 3.4 Antall mottakere under 25 år

Antall langtidsmottakere med forsørgeransvar har hatt en positiv utvikling gjennom året, men det er likevel en økning på to prosent sammenlignet med samme periode i fjor.

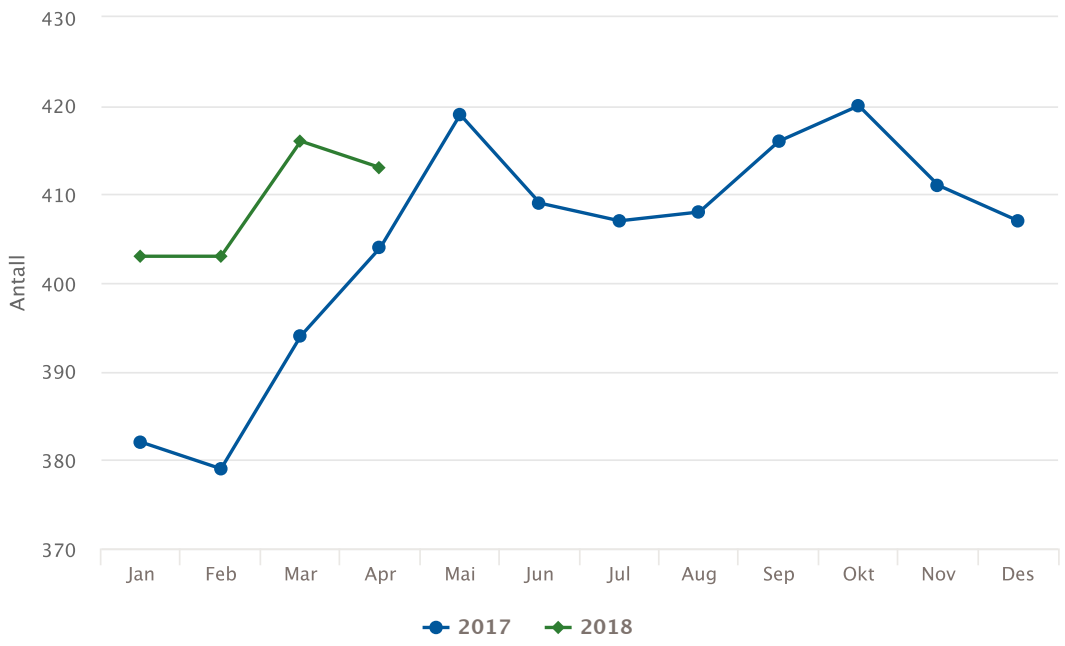

Figur 3.5 Antall langstidsmottakere med forsørgeransvar

De samlede sosialhjelpsutbetalingene økte med 4,5 prosent i samme periode.

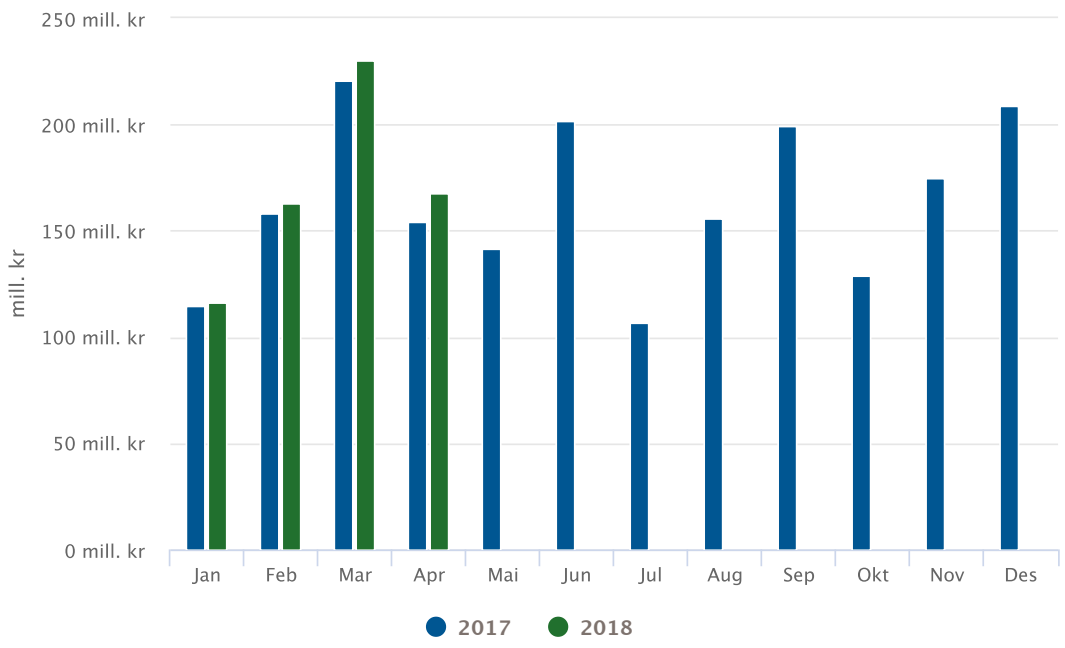

Figur 3.6 Sosialhjelp utbetalt i mill. kr

3.4 Befolkning

Folkevekst

Folkeveksten i første kvartal 2018 var på 169 personer og klart bedre enn i fjor. Dette skyldes et fødselsoverskudd på 155 personer og nettoinnflytting på 14 personer. Folkeveksten i samme periode i 2017 var på kun 61 personer, herav en negativ nettoinnflytting på 62 personer og et fødselsoverskudd på 123 personer.

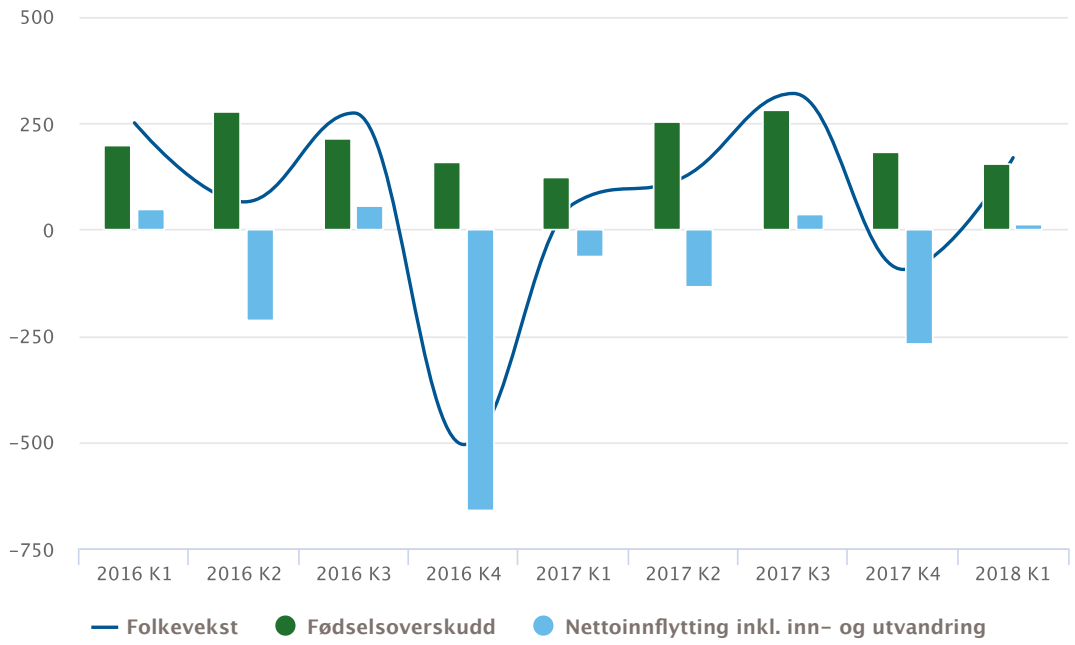

Figur 3.7 Fødselsoverskudd, nettoflytting og samlet folkevekst i Stavanger

Boligbygging

Det er 82 boliger som er tatt i bruk hittil i år, 20 færre enn i samme periode i fjor. En økning i igangsettingen av nye boliger sammenlignet med de siste år viser imidlertid at det er et grunnlag for en økning i ferdigstillingen av nye boliger i 2018.

År	Igangsatt (tillatelser) hittil i år inklusiv april	Igangsatt hele året	Tatt i bruk hittil i år inkl april	Tatt i bruk hele året
2009	83	421	212	668
2010	158	781	144	477
2011	440	802	105	559
2012	337	979	115	650
2013	305	901	215	1028
2014	429	725	288	846
2015	126	501	263	1149
2016	129	357	122	392
2017	106	447	102	371
2018	**142**		**82**	

Tabell 3.2 Boliger tatt i bruk og igangsatt

3.5 Folkehelse

Via Folkehelseloven er Stavanger kommune pålagt å ha en oversikt over innbyggernes helsetilstand, og de positive og negative faktorer som påvirker denne. Ved hjelp av over 60 måleindikatorer følger kommunen helse- og levekårsutviklingen. Et utvalg av disse inngår i kommunens tertialrapporter. Den totale oversikten over utviklingen i innbyggernes helse og levekår blir hvert år presentert i «folkehelsemeldingen» til bystyret.

I folkehelsearbeidet benyttes i stor grad Folkehelseprofilene (https://www.fhi.no/hn/helse/) som publiseres av Folkehelseinstituttet årlig. Folkehelseprofilen for Stavanger 2018 (https://khp.fhi.no/PDFVindu.aspx?Nr=1103&sp=1&PDFAar=2018) inneholder nøkkeltall knyttet til befolkning, levekår, miljø, skole, levevaner, helse og sykdom.

4 Økonomisk status

4.1 Hovedtall

4.2 Investeringer

4.3 Sentrale inntekter

4.4 Sentrale utgifter

4.5 Eksterne og interne finanstransaksjoner

4.6 Tjenesteområdene

4.7 Kommunale foretak og selskap

4.1 Hovedtall

Prognoser for tjenesteområdene viser at det ved utgangen av året kan oppstå et merforbruk i størrelsesorden kr 98,2 mill., hvilket utgjør ca. 1,5 % av netto driftsbudsjett på tjenesteområdene. De største forventede avvikene er innenfor barnehage, helse- og sosialkontorene, sykehjem, legevakten og idrett. Prognosene er mer usikre tidlig på året enn ved rapporteringen som kommer til høsten, men rådmannen vil presisere at prognosene krever fortsatt god budsjettdisiplin innenfor alle tjenesteområder.

Prognosene for driftsinntektene ut året tilsier kun mindre inntektsjusteringer og gir lite rom for å justere for meldte prognoseavvik på kostnadssiden. Rådmannen vil likevel foreslå å justere om lag kr 45,55 mill. gjennom å flytte midler mellom tjenesteområdene og ved å bruke redusert overføring fra drift til investering og disposisjonsfond i driften, se også nærmere detaljer i kapittel 2 (http://tertialrapport.stavanger.kommune.no/rapport/tertialrapportering-per-30-04-2018/2-forslag-til-vedtak-inkludert-budsjettendringer/).

Prognosene for økte investeringskostnader er på kr 152,2 mill. hovedsakelig grunnet to nye tiltak som er Blidensol sykehjem og tomt til offentlig formål på Lervig (totalt kr 72 mill.) og finansielle budsjettjusteringer knyttet til tidsforskyvninger og endret fremdrift (kr 86,2 mill.). Justert for teknisk flytting av enkelte prosjekter til driftsbudsjettet, øker brutto investeringsutgifter til kr 1,2 mrd. Dette gir et investeringsnivå på 12,6 % av driftsinntektene.

Finansielle måltall

Bystyrets budsjettvedtak for 2018 (opprinnelig budsjett 2018) ga et netto driftsresultat på 1,6 %, egenfinansiering på 72 % og en gjeldsgrad på 64 %. Nivået for netto driftsresultat og gjeldsgraden er lavere enn de langsiktige målene. Målene og nivåene framkommer i tabell 1, sammen med anslåtte nivåer med bakgrunn i prognoser og forslag til budsjettjusteringer per første tertial 2018.

Økonomiske mål	Mål	2017	Opprinnelig budsjett 2018	Forslag 1. tertial 2018
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene	3,0 %	4,4 %	1,6 %	**-0,2 %**
Investeringer, andel egenfinansiering	> 50 %	63 %	72 %	**59 %**
Gjeldsgrad, brutto lånegjeld (ekskl. startlån) i prosent av driftsinntektene	< 60 %	62 %	64 %	**64 %**
Oppdatert per 30. april				

Tabell 4.1 Oversikt over vedtatte måltall for 2018 og effekt av forslag til endringer i 1. tertial 2018.

Litt mer om de enkelte målene:

Med bakgrunn i opprinnelig budsjett, justering av budsjettrammer med +/- 3 % fra 2017 og bruk av bundne driftsfond (øremerkede midler fra 2017), utgjør **netto driftsresultat** 0,2 % før forslag til justeringer i første tertial. Framlagt forslag til

budsjettjusteringer vil øke bruken av fondsmidler og redusere overføring til investering med om lag kr 33,25 mill. og bidrar til et ytterligere redusert netto driftsresultat med tilsvarende beløp. I prosent av de justerte driftsinntektene utgjør dette -0,2 %. Prognosen for året vil kunne bli høyere dersom mottatte øremerkede midler i 2018 til dels blir stående ubrukt per 31. desember og overføres til 2019, slik erfaringene har vært de siste årene. Utviklingen framkommer i tabell 4.1.

Egenfinansiering av investeringer i 2018 utgjør 72 % av de totale brutto investeringene i bykassen. Etter nevnte budsjettjusteringer i kap 2.3 (http://tertialrapport.stavanger.kommune.no/2008-1-tertial/2-forslag-til-vedtak-inkludert-budsjettendringer/2-3-radmannens-forslag-til-budsjettjustering-investering/) vil de totale brutto investeringsutgiftene for 2018 øke fra kr 1,05 mrd. til kr 1,2 mrd. Det reduserer egenfinansieringsgraden av investeringene fra 72 % til 59 %.

Høye investeringsnivå med tilsvarende låneopptak og lav vekst i driftsinntekter de siste årene, bidrar til en raskere vekst i **gjeldsgraden**. Foreliggende forslag til budsjettjusteringer vil i liten grad påvirke prognose for gjeldsgraden i 2018.

Hovedoversikt drift	Regnskap 2017	Vedtatt budsjett 2018	Prognose per 1. tertial 2018	Prognose-avvik	Forslag til budsjett-endringer
Sum driftsinntekter	-10 071 787	-9 527 493	-9 654 941	-12 300	-12 300
Sum driftsutgifter	9 984 722	9 650 756	10 020 322	122 550	45 550
Brutto driftsresultat	**-87 065**	**123 263**	**365 381**	**110 250**	**33 250**
Resultat eksterne finanstransaksjoner	127 238	161 869	162 213	0	0
Motpost avskrivninger	-483 378	-434 720	-434 535	0	0
Netto driftsresultat	**-443 205**	**-149 588**	**93 059**	**110 250**	**33 250**
Netto avsetninger, fond	85 390	-31 480	-167 077	-3 200	-19 200
Overført til investeringsregnskapet	179 667	181 068	167 018	-14 050	-14 050
Årsresultat, regnskapsmessig mindreforbruk	**-178 148**	**0**	**93 000**	**93 000**	**0**

Tabell 4.2 Sammendrag av hovedoversikt drift med prognose per 1. tertial 2018. Alle tall i 1000 kr

4.2 Investeringer

Ved utgangen av april viser investeringsregnskapet eksklusive finanstransaksjoner et forbruk på kr 277 mill. Det utgjør 28 % av årets budsjetterte brutto investeringsutgifter som er på totalt kr 1 mrd. Det er mottatt kr 291 mill. av årets budsjetterte investeringsinntekter på totalt kr 463 mill. Det utgjør 63 % av de totale investeringsinntektene. I de bokførte investeringsinntektene inngår blant annet momskompensasjon og byggetilskudd fra staten. Korrigert for mottatte investeringsinntekter og finansieringstransaksjonene på kr 111 mill. er netto finansieringsbehov på kr 97 mill. per 1. tertial 2018. Det utgjør 9 % av det totale finansieringsbudsjettet for 2018.

Den økonomiske oversikten under viser investeringsinntekter, utgifter og finanstransaksjoner samt finansiering av dem per 30. april.

Økonomisk oversikt- investeringer	Regnskap 30.04.2018	Årsbudsjett 2018	Forbruksprosent
Investeringsinntekter	-291 432	-463 405	63 %
Investeringsutgifter	277 161	998 850	28 %
Finanstransaksjoner	111 166	591 060	19 %
Finansieringsbehov	96 894	1 126 505	9 %
Finansiering av investeirnger	204 354	1 126 505	
Udekket/udisponert	107 460	0	

Tabell 4.3 Økonomisk oversikt, investeringer

Investeringsinntekter

De budsjetterte investeringsinntektene i 2018 utgjør totalt kr 463 mill. Per 30. april er 63 % av disse mottatt. De største bokførte inntektene er knyttet til byggetilskudd for Lervig sykehjem på kr 230 mill., momskompensasjon på kr 45 mill. Budsjetterte salgsinntekter i 2018 utgjør kr 54 mill. og er knyttet til blant annet salg av utenriksterminalen og salg av hotelltomt i Forum. Bystyret vedtok i sak 22/18 (http://opengov.cloudapp.net/Meetings/STAVANGER/Meetings/Details/690838?agendaItemId=213956) salg av utenriksterminalen til Stavangerregionen havn IKS. Rådmannen foreslår ikke justeringer av budsjetterte salgsinntekter per 1. tertial.

Investeringsutgifter

Rådmannen forventer per 30. april 2018 ikke vesentlige endringer i kostnadsrammer knyttet til investeringsprosjekter med unntaket av budsjettjusteringer som foreslås i kapitel 2.3. Oppgjør for kjøp av Blidensol sykehjem (kr 35 mill.) og innfrielse av gjeld (kr 37 mill.) i Hagltårnet AS (tomt til offentlige formål på Lervig), samt finansielle budsjettjusteringer knyttet til tidsforskyvninger og endret fremdrift (kr 72 mill.) er de største endringene som foreslås. De totale brutto investeringsutgiftene for bykassen øker til om lag kr 1,2 mrd. Det betyr at brutto investeringsutgifter i 2018 økes med 14 %, etter budsjettjusteringene som foreslås i denne saken. Det vil redusere egenfinansieringsgraden fra 72 % til 59 %.

4.3 Sentrale inntekter

Frie inntekter (skatt og rammetilskudd)

Skatteveksten for januar-april utgjør +3,4 % for Stavanger, mens budsjettert skattevekst er 2,3 %. Skatteveksten for landet er på 4,6 %.

Det forventes foreløpig ingen vesentlige endringer i skatteinngangen i Stavanger i forhold til gjeldende årsprognose. Inntektsutjevningen i Stavanger foreslås justert marginalt på grunn av lavere nasjonal innbyggervekst og skatteanslag, jf. signaler i RNB 2018.

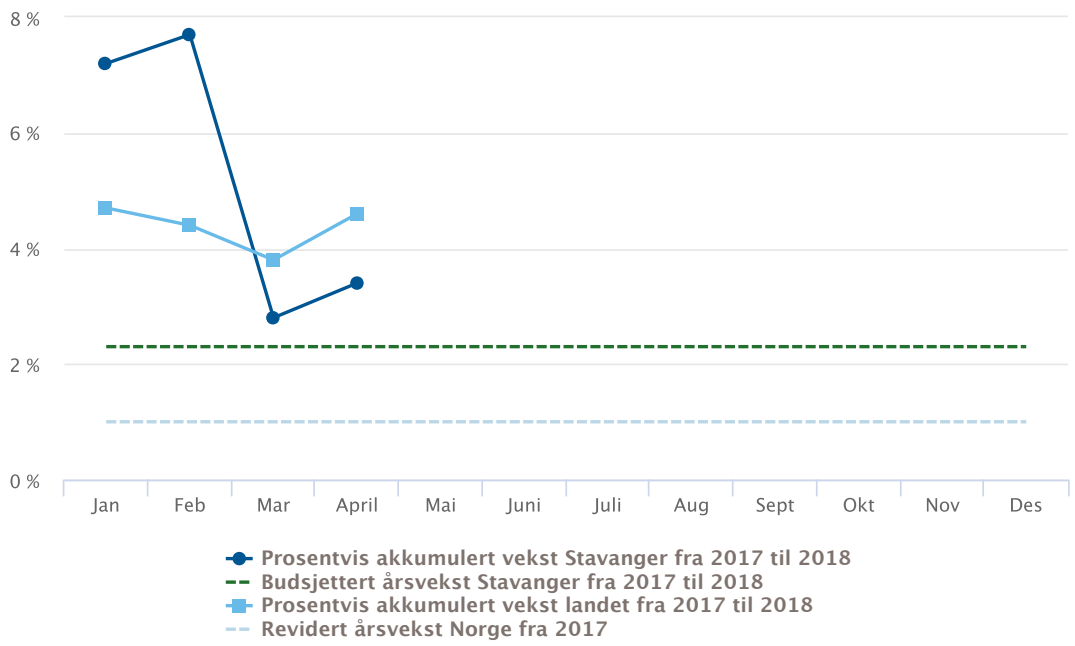

Figur 4.1 Skattevekst hittil i år for Stavanger og landet satt opp mot budsjettert årsvekst for Stavanger og landet.

Skatteinngangen

Skatteinngangen per 30.04.2018 er nærmere omtalt i egen sak til formannskapet, jf. FSK sak 68/18, og kun oppsummert status følger i tertialrapporteringen.

Etter første tertial 2018 gir akkumulert skatteinngang en vekst på kr 51,2 mill. (+3,4 %) sammenlignet med tilsvarende tertial i fjor for Stavanger kommune. Skatteinngangen i Stavanger kommune er på kr 1 544,6 mill. i første tertial 2018. Sammenlignet med budsjett er skatteinngangen kr 11,6 mill. høyere. Budsjettert årsvekst for Stavanger fra 2017 til 2018 er 2,3 %.

April er en liten skattemåned. Samtidig kan noe av veksten skyldes forsinkede termininnbetalinger som først ble mottatt i april grunnet avvikling av påskeferie ultimo mars.

Akkumulert viser *forskuddstrekket* (av løpende ytelser mv.) en vekst på +5,1 % sammenlignet med fjorårets tertial, mens *forskuddsskatten* er lavere med -5,5 %. *Restansene* er kr 15,2 mill. lavere grunnet en netto utbetaling / til gode-skatt på kr 8,8 mill. i år sammenlignet med kr 6,4 mill. i inntekter i tilsvarende periode i fjor.

Skattevekst i kommunene

Skatteinngangen per første tertial 2018 ga en vekst på 4,6 %[1] for kommunene samlet og dermed over den opprinnelig beregnede veksten på 1,3 % til 2018, og det revidert skatteanslaget på 1,0 % i forslag til revidert nasjonalbudsjett av 15. mai 2018. Herav bidrar veksten i forskuddstrekk med 4,7 % (utgjør en andel på 0,9 av all inngang i første tertial) og forskuddsskatt med 5,2 %. Restanseinngangen trekker ned med kr 50 mill.

Gjennomsnittlig skattevekst i ASSS-kommunene i første tertial er på snaut 5 %, innenfor et intervall fra 3,4 % (Stavanger) til 6,8 % (Tromsø). Sola og Sandnes erfarer også vekst i forskuddstrekket i størrelsesorden 6-8 % samtidig som restanseinngangen hittil i år er lavere enn i fjor. Samlet vekst er i intervallet 5-8 %.

Prognose og vurdering av skatteutviklingen 2018:

Forskuddstrekket for 1. termin i 2018 viser positiv vekst på 1,8 % i Stavanger sammenlignet med fjorårets termin. Dette er et godt tegn, ikke minst siden foreløpige fordelingstall for inneværende år nå er satt litt lavere enn for ett år tilbake i tid. I tillegg flyter inngangen hittil i år på de gode lokale innbetalingene for 6. termin 2017 som kom i januar i år. Innbyggerveksten ble 0,3 % i 2017 og i tråd med forutsetningene.

Utviklingen i arbeidsledigheten lokalt gir positive signaler. Sysselsettingsveksten i 2017 ble kun marginal sammenlignet med andre deler av landet (høyest vekst fikk Oslo, Vestfold og Sør-Trøndelag). For Stavanger sin del har det særlig vært vekst i antall lønnstakere innen undervisning, offentlig administrasjon og innen teknisk og forretningsmessig tjenesteyting. Dette er næringer hvor lønnsdannelsen ikke er drivende. Det lokale skatteanslaget for 2018, som ble utarbeidet i fjor høst, inneholdt mer moderate lønnsforventninger enn nasjonalt.

Til tross for at sysselsettingen og oljeprisen har økt noe mer nasjonalt enn anslagene satt i fjor høst, har regjeringen nedjustert skatteanslaget for kommunene med kr 0,35 mrd. i revidert nasjonalbudsjett 2018 grunnet lavere lønnsvekst, fra 3,0 % til 2,8 %.

En nasjonal nedjustering også denne våren taler for at det ligger klare forventninger om en meget lav skattevekst i kommunene og at bildet har blitt noe midlertidig forstyrret, særlig av skattyternes tilpasning til skattereformen fra desember 2015, jf. også årlige trinn i reformarbeidet. Herunder ekstra uttak av utbytte siste 2 år (2017-tallene er ikke offentlig ennå).

Hvorvidt innbetalingene vil få en naturlig korreksjon gjennom kommende skatteoppgjør, er for tidlig å ha noen formening om. Fortsatt foretar skattytere tilpasninger til nye skatteregler, herunder individuell pensjonssparing (IPS).

Skatteveksten i Stavanger er så langt i år lavere enn samlet for kommunene i Norge. Foreløpig vil imidlertid rådmannen opprettholde tidligere skatteprognose lokalt og avvente en ny vurdering fram mot 2. tertial. Nytt nasjonalt anslag foreslås innarbeidet i tallgrunnlaget.

Rådmannen vil videre presisere at det alltid er betydelig usikkerhet knyttet til anslaget på skatte-inngangen og den tilhørende inntektsutjevningen. Kommunens netto skatteinntekter avhenger av utviklingen i skatteinngangen både i Stavanger kommune og på landsbasis. Forutsetningene vurderes fortløpende gjennom året.

Inntektsutjevningen

Inntektsutjevningen er avhengig av både skatteinngangen lokalt og nasjonalt, samt innbyggertall. Oppdaterte innbyggertall per 01.01.2018[2] og regjeringens nye anslag på skattenivå for kommunene i Norge, vil inntektsutjevningen økes med om lag kr 2,3 mill. dersom skattebudsjettet i Stavanger kommune opprettholdes. I motsetning vil den kunne bli lavere på årsbasis dersom skatteinngangen lokalt blir lavere enn forutsatt.

Rammetilskudd

I etterkant av bystyrets budsjettvedtak i desember i fjor ble statsbudsjett 2018 endelig vedtatt med noen endringer i rammetilskuddet, bl.a. ytterligere midler til opptrappingsplan rus og helsestasjon og skolehelsetjeneste, samt fradrag med bakgrunn i økt skatteanslag. Nettoeffekt for Stavanger kommune ble kr 4,1 mill. i økt rammetilskudd. Foreslåtte endringer i RNB 2018 tilsier en økning på kr 0,4 mill. til Stavanger kommune, grunnet oppdaterte beregningstall for kompensasjon for gratis kjernetid i barnehagene. Totalt utgjør disse endringene kr 4,5 mill. for Stavanger.

Skjønnstilskudd

Skjønnstilskudd er midler som skal dekke særskilte faktorer eller hendelser som inntektssystemet ikke tar høyde for og/eller hvor tilfellene er ekstraordinære og hvor det er urimelig at kommunen tar hele finansieringsansvaret.

Nye Stavanger er innvilget kr 100 000 i skjønnstilskudd som i sin helhet skal brukes til arbeidet med å utvikle og fornye lokaldemokratiet for den nye kommunen. Midlene er øremerket formålet og rådmannen foreslår å øke inntekter og kostnader i kommunesammenslåingsprosjektet tilsvarende.

Oppsummering frie inntekter

Frie inntekter foreslås kun justert marginalt – med en økning på kr 2,2 mill. etter at forslag til revidert nasjonalbudsjett er lagt fram for 2018.

Tabell 4.4 viser oversikt over vedtatt budsjett for frie inntekter, effekt av forslag til revidert nasjonalbudsjett 2018 og tilhørende forslag til budsjettendringer (eksklusivt tilskudd og kostnader Nye Stavanger).

Stavanger kommune, Frie inntekter	Regnskap - revidert	Vedtatt budsjett	Prognose basert på nytt nasjonalt anslag RNB2018	Prognose-avvik	Forslag til budsjettendring
(hele tusen kroner)	2017	2018	2018	2018	2018
Skatt	**-4 887 727**	**-4 998 000**	**-4 998 000**	**0**	**0**
Rammetilskudd inkl inntektsutjevn.					
Rammetilskudd	-2 757 403	-2 882 800	-2 887 305	-4 505	-4 500
Inntektsutjevning	612 167	659 700	662 046	2 346	2 300
Ekstra skjønnsmidler - EM-flyktn.2016	-350	0	0	0	0
Prosjektskjønn	-1 100	0	0	0	0
Delsum	**-2 146 686**	**-2 223 100**	**-2 225 259**	**-2 159**	**-2 200**
Sum frie inntekter	**-7 034 413**	**-7 221 100**	**-7 223 259**	**-2 159**	**-2 200**
Sum endring i prosent av regnskap 2017		**2,7 %**	**2,7 %**		

Tabell 4.4 Frie inntekter

Inntekter fra eiendomsskatt

Første termin for eiendomsskatt er fakturert og prognosene ut året er som budsjettert med ett unntak: Med bakgrunn i krav fra Lyse Elnett AS etter en dom i Høyesterett om takseringsprinsipper for nettanlegg, blir foreliggende eiendomsskattetakst vurdert av en takstmann. Utfallet er p.t. ukjent. Rådmannen vil komme tilbake til en oppdatert prognose per 2. tertial 2018 og foreslår følgelig ingen endringer i budsjettet nå.

4.4 Sentrale utgifter

Lønns- og pensjonsreserve

I RNB 2018 er anslaget for lønnsveksten i 2018 nedjustert fra 3,0 % til 2,8 %. Høyere prisvekst på varer og tjenester medfører uendret kommunal deflator på 2,6 % for 2018.

Når det gjelder lønnsoppgjør 2018 for Stavanger kommune var det lagt til grunn 2,8 % i budsjettberegningen og følgelig foreligger ingen avvik. Helårsvirkningen av lønnsoppgjøret for 2017 ble kr 3 mill. lavere enn forutsatt budsjettmessig i 2018, og rådmannen foreslår derfor å omdisponere disse til andre formål.

Nye prognoser er nylig mottatt fra pensjonsselskapene. Økt tilførsel og dertil hørende økt bruk av premiefond i KLP ser ut til å få en positiv effekt også på netto pensjonskostnad i tillegg til den likviditetsmessige effekten. Samtidig er ikke effektene av overtakelsen av Blidensol innlemmet i mottatte prognoser. Kontoføringene mottas først i starten på juni. Rådmannen vil avvente nye vurderinger til også effekten av endelige lønns- og pensjonsoppgjør er kjent og til pensjonsselskapene formidler nye prognoser medio september. Avviksprognosen settes nå til kr 0.

4.5 Eksterne og interne finanstransaksjoner

Netto kapitalutgifter

Norges Bank (NB) har holdt styringsrenten uendret på rekordlave 0,5 % siden mars 2016. Rentebanen i Pengepolitisk rapport 1/18 tilsier at styringsrenten vil bli satt opp etter sommeren i år, før den deretter gradvis heves til om lag 2 % i 2021. Den nyeste rentebanen ligger høyere enn prognosene fra høsten 2017. Den siste tiden har den norske pengemarkedsrenten økt blant annet som følge av høyere påslag i det amerikanske pengemarkedet. Pengemarkedsrenten var i snitt på ca. 1,0 % i 1. tertial 2018 (0,9 % i 2017). Renteutviklingen er av betydning for kommunens renteinntekter/-utgifter. I Handlings- og økonomiplan 2018-2021 er det budsjettert med netto kapitalkostnader på kr 498,7 mill. i 2018. Rådmannen foreslår foreløpig å opprettholde årsprognose for netto kapitalkostnader, men vil følge utviklingen nøye fram til rapporten per 2.tertial.

Bykassens låneramme på kr 291 mill. for investeringslån i 2018, er disponert per 1. tertial. Det er videre disponert kr 9 mill. av samlet låneramme på kr 218,5 mill. for kommunale foretak. Låneopptak og tilhørende kapitalkostnader for de kommunale foretakene vil endelig avklares i løpet av 2. tertial. Per 1. tertial har Husbanken gitt tilsagn om kr 200 mill. i startlån. Dette er i tråd med budsjettert låneramme for 2018, og det legges til grunn at dette vil være tilstrekkelig til å dekke etterspørselen etter startlån. Lånet vil utbetales av Husbanken i 2. tertial 2018.

Utbytte

Stavanger kommune mottar overføringer fra Lyse AS både i form av utbytte og renter/avdrag på ansvarlig lån. I Handlings- og økonomiplan 2018-2021 ble det forutsatt et samlet utbytte til aksjonærene på kr 500 mill. i 2018, hvorav Stavanger kommunes andel utgjør ca. kr 218 mill. (43,68 %). Den 22. mars 2018 la Lyse AS fram årsrapport 2017 som viste et årsresultat på kr 1 942 mill., hvorav en urealisert regnskapsmessig engangsgevinst på kr 952 mill. Styret foreslo, i tråd med aksjonærenes utbytteforventning, et samlet utbytte på kr 500 mill. Generalforsamlingen fattet vedtak i tråd med styrets innstilling den 25. april 2018.

I Handlings- og økonomiplan 2018-2021 er det videre lagt til grunn et utbytte fra SF Kino Stavanger/ Sandnes AS på kr 3,9 mill. Styret i selskapet har foreslått overfor generalforsamlingen et samlet utbytte på kr 8,2 mill. i 2018. Stavanger kommunes andel utgjør kr 2,7 mill. Rådmannen foreslår å avvente budsjettjustering til utbyttegrunnlaget er drøftet på ordinær generalforsamling. Rådmannen legger foreløpig til grunn at utbytte fra Renovasjonen IKS (kr 1 mill.), samt eieruttak fra Stavanger boligbygg KF (kr 20,4 mill.) og Stavanger parkeringsselskap KF (kr 30 mill.) blir i tråd med budsjett.

Låneporteføljen

> «*Kap. 5 – kommunens finansreglement*
>
> *Minimum 1/3 av gjeldsporteføljen skal ha flytende rente, minimum 1/3 skal ha fast rente, mens 1/3 skal vurderes ut ifra markedssituasjonen*».

Rentedurasjon per 1. tertial 2018

Rentedurasjonen sier noe om hvor følsom låneporteføljen er overfor en endring i rentenivået.

Durasjonsintervall	Pålydende	Rentedurasjon
Under 1 år	2 968	0.22
1-2 år	600	1.71

Durasjonsintervall	Pålydende	Rentedurasjon
2-3 år	217	2.48
3-5 år	2 840	3, 90
5-10 år	1 640	6.97
Over 10 år		--
Totalt	**8 265**	**2.99**

Tabell 4.5 Rentedurasjon, tall i mill. kr

Rentedurasjonen på kommunens brutto låneportefølje per utgangen av 1. tertial var på 2,99. Ved utgangen av 2017 var den på 2,88. Ifølge finansreglementet skal den være på mellom 0,5 og 5 år, med 2 år som normalnivå. Referanseindeksen (toårs-renter) er på 2.09 %, mens kommunens gjennomsnittsrente er på 2,25 %.

Status gjeld og avdrag per 1. tertial 2018

Brutto lånegjeld per 31.12.2017*	8 071 000
Låneopptak 2018	
Obligasjon, 4 år, flytende rente	300 000
Avdrag	
Betalt avdrag per 30.04.2018	-105 000
Avsatte avdrag per 30.04.3018	-61 000
Brutto lånegjeld per 30.04.18	**8 205 000**
*	
Ekskl. finansiell leasing, forpliktelse EK foretak og annen langsiktig gjeld.	

Tabell 4.6. Status låneopptak og avdrag per 30.04.2018 – tall i hele tusen

Låneporteføljen fordelt på kreditorer

Kreditor	Gjeld pr. 30.04.2018	% av totalgjeld	Rente
Kommunalbanken AS	2 725	33 %	1,68 %
Husbanken	1 900	23 %	1,76 %
Sertifikatlån	150	2 %	0,95 %
Obligasjonslån	3 490	42 %	1,40 %
Rentebytteavtaler faste	-2 190		3,69 %
Sum lån/snittrente	**8 265**	**100 %**	**2,25 %**

Tabell 4.7. Låneportefølje fordelt på kreditorer, tall 1000 kr

I henhold til bystyrets vedtak, sak 133/17, er det budsjettert med følgende låneopptak i 2018:

- kr 291 mill. til finansiering av egne investeringer
- kr 218,5 mill. i låneopptak for videre utlån til kommunale foretak (KF)
- kr 200 mill. i startlån til videre utlån.

I januar ble det tatt opp et nytt obligasjonslån på 300 millioner, med en flytende rente på 3M nibor + 0,35%.

Rådmannen har ved utgangen av april en portefølje bestående av 1 sertifikatlån og 7 obligasjonslån for tilsammen kr 3,6 mrd. Rentetillegget for sertifikatlån varierer en del men har i løpet av den siste tiden variert fra 0,10 til 0,25 prosentpoeng. Kommunalbanken har til sammenligning et påslag på 0,60 prosentpoeng. Det oppnås en betydelig besparelse over tid ved å legge ut disse sertifikatene og obligasjonene. Men, gapet reduseres noe da strategien er å flytte låneforfallene lengre ut, for å unngå for mye kortsiktig finansiering.

Figur 4.2. Utvikling i 3 mnd. Nibor og 10-års renter – 1. tertial 2018. (kommer mandag 22.mai)

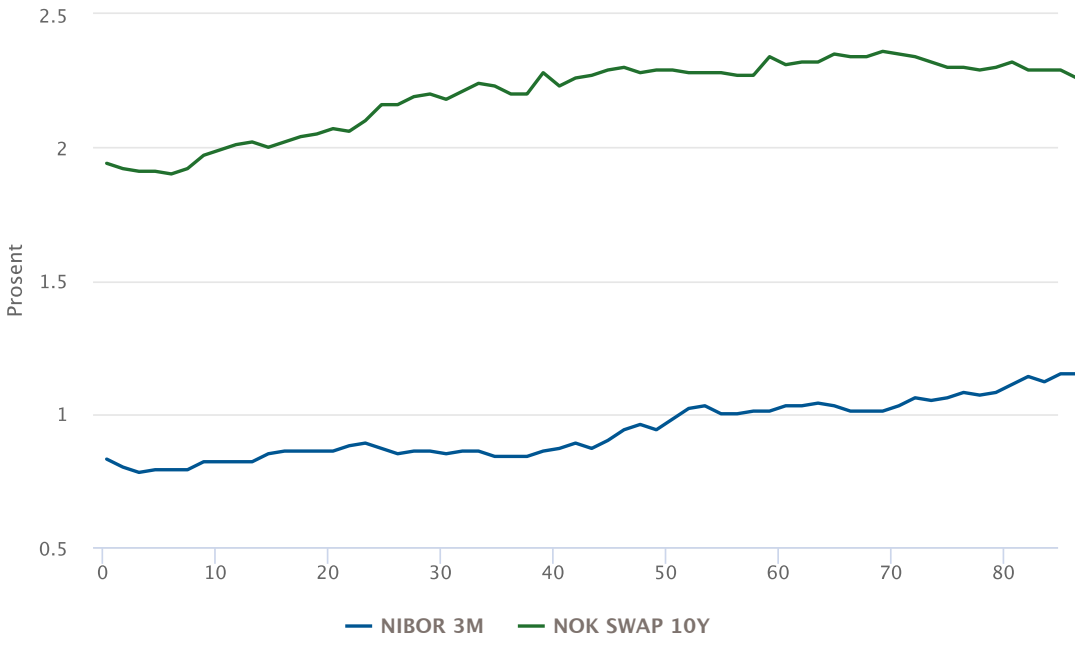

Verdiskapning

> «*Kap. 6. – kommunens finansreglement*
>
> *Langsiktige finansielle aktiva er den delen av kommunens finansielle eiendeler som i henhold til foreliggende prognoser, budsjetter og planer, ikke skal benyttes til drift, investering eller nedbetaling av gjeld de neste 48 måneder*».

Stavanger kommunes finansportefølje hadde en avkastning for 1. tertial 2018 på 1,2 %. I 2017 var avkastningen på 5,4 %, med en avkastning på 1,7 % i 2. tertial. Vår referanseindeks er opp 0,4 %. De rene aksjeindeksene som Oslo Børs har i samme periode steget med 5,6 %, mens verdensindeksen er ned 0,4 % i 1. tertial.

Sum verdiskapning i 1. tertial 2018

	1. tertial 2018	2. tertial 2017	År 2017
Endring urealisert gevinst	50	-8 600	1 500
Realisert gevinst	1 150	12 300	9 600
Direkte avkastning	5 620	5 600	18 400
Sum	**6 820**	**9 300**	**29 500**

Tabell 4.8. Sum verdiskapning per 30.04.2018 – tall i hele tusen

Porteføljeoversikt og avkastning

Risiko Klasse	Bokført verdi i mill. kr	Mark. Verdi i mill. kr	Andel i %	Avkastning 1. tertial 2018	Avkastning 1. tertial 2017	Strateg. alloker. I %	Ramme i %	Sammenlignings-indeks hittil i år i %	Avvik fra indeks hittil i år i %
1	26	26	4	0.7	0.5	10	0-100	ST1X	0.6

Risiko Klasse	Bokført verdi i mill. kr	Mark. Verdi i mill. kr	Andel i %	Avkastning 1. tertial 2018	Avkastning 1. tertial 2017	Strateg. alloker. I %	Ramme i %	Sammenlignings-indeks hittil i år i %	Avvik fra indeks hittil i år i %
2	55	55	10	0.4	1.2	40	0-100	ST1X	0.5
								ST4X	
3	178	179	31	0.8	1.5	20	0-50	ST4X	1.3
4	220	205	36	2.8	4.8	20	0-30	ST4X	3.3
5	62	55	10	-1.2	4.7	10	Oct-30	OSEBX	-4
								MSCI	
6	8	8	2	-0.7	7.5	0	0-5	OSEBX	-8.4
Grønn Finansforvaltning	38	40	7	0.3	4.2			S&P Global Clean Energy Index	-1.3
Sum	**587**	**568**	**100**	**1.2**	**3.3**	**100**	**100**	**-**	**0.9**

Tabell 4.9 Risikoklasser og avkastning – tall i mill. kr.

Porteføljeoversikten viser at plasseringene i risikoklassene ligger innenfor rammene i finansreglementet. En ytterligere selektering, av papirer i klasse 2 til og med 3 står på agendaen, samt reduksjon av klasse 4. Det er fremdeles tilfredsstillende rentenivåer i klasse 4, men de kortsiktige verdiendringene kan slå ut i redusert verdiskapning for perioden. Klassene følges opp kontinuerlig. Den samlede avkastningen viser 1,2 % hittil i år mot referanseindeksen på 0,4 %, så langt i år. I løpet av 1. tertial 2018 har det blitt kjøpt verdipapirer for kr 59 mill., og solgt papirer for 42 mill.

Det er ikke observert avvik fra finansreglementets rammer ved utgangen av 1. tertial 2018.

Stresstest – finansporteføljen

Det skal i henhold til finansreglementet gjennomføres stresstest for å beregne porteføljens mulige tapsrisiko og størrelsen på bufferfondet.

Følgende forutsetninger er lagt til grunn ved utarbeidelsen av stresstesten for april:

- Ligningskurser per utgangen av rapporteringsmåned
- Saldo ansvarlig lånekapital Lyse AS kr. 917 196 000
- Renteøkning på 1,5 %
- Fall i aksjemarkedet på 20 %

Stresstesten ser på total brutto lånegjeld opp i mot aktiva, inkludert utlån til Lyse AS. Lån til vann-/avløp og renovasjonssektoren, samt startlån er inkludert i finanspassiva. De sistnevnte utlån er ikke med tilsvarende på aktivasiden og gir seg utslag i et høyere mulig tap enn dersom disse hadde vært inkludert i kommunens finansaktiva.

Stresstesten viser risiko for tap på kr 32,7 mill. per 1. tertial 2018 mot kr 35,3 mill. for 1. tertial 2017, for kommunens samlede finansforvaltning. Ved utgangen av 1. tertial 2018 er bufferfondet til Stavanger kommune på kr 59,2 mill. I henhold til vedtatt finansreglement, skal rådmannen avsette eventuelle realiserte kursgevinster dersom bufferfondet er lavere enn det som stresstesten viser.

Kredittrating

S&P Global publiserer to ganger i året en kredittrating av Stavanger kommune. I siste kredittrating som ble publisert 25. mai 2018, framkommer det at kommunen opprettholder kredittratingen på AA+/A-1+, med stabile utsikter. *S&P Global* framhever blant annet den sterke lokale økonomien, kommunens sterke finansielle og budsjettmessige styring og forventinger om opprettholdelse av gjeldene likviditetsnivå.

Disposisjonsfond

Disposisjonsfond er justert for bruk i henhold til budsjettvedtaket for 2018 og for +- 3 % i henhold til årsoppgjøret 2017. I sak 53/18 til bystyret er det foreslått å sette av hele årsresultatet for 2017 på kr 178,15 mill. til merkede disposisjonsfond. Forslagene som foreligger i tertialrapporten per 30.04.2018 vil påvirke disposisjonsfondet med kr 19,2 mill.

Per 31.12.2017 var det foretatt bevilgninger for kr 17,75 mill. fra vekstfondet som i realiteten medfører utbetalinger i 2018 eller senere år. Rådmannen forutsetter en stående fullmakt til å foreta utbetalinger i tråd med vedtak uavhengig av budsjettår.

Samlet vil dette gi et nivå på kr 649,8 mill. og utgjøre 6,7 % av foreslåtte justerte driftsinntekter 2018.

4.6 Tjenesteområdene

Oppsummerte prognoser for tjenesteområdene viser at det ved utgangen av året kan oppstå et merforbruk i størrelsesorden kr 98,2 mill. De største forventede avvikene er innenfor barnehage, helse- og sosialkontorene, sykehjem, legevakten og idrett. Det presiseres at prognosene er mer usikre tidlig på året enn ved rapporteringen som kommer til høsten.

Tjenesteområdene (tusen kroner)	Regnskap 30.04.2018	Budsjett 30.04.2018	Avvik 30.04.2018	Årsbudsjett 2018	Prognoseavvik 2018
Oppvekst og utdanning	1 083 423	1 074 772	8 651	3 091 243	27 000
Helse og velferd	1 120 283	962 731	157 552	2 683 394	47 900
By- og samfunnsplanlegging	19 723	20 649	-926	65 499	0
Bymiljø og utbygging	91 848	103 011	-11 163	539 321	23 300
Innbygger- og samfunnskontakt	85 740	86 462	-722	222 151	0
Rådmann, stab og støttefunksjoner	107 005	113 059	-6 054	293 571	0
Sum	**2 508 023**	**2 360 684**	**147 339**	**6 895 179**	**98 200**

Tabell 4.10 Økonomisk status for tjenesteområdene.

Positive tall viser utgifter, merutgifter og mindreinntekter. Negative tall viser inntekter, merinntekter og mindreutgifter.

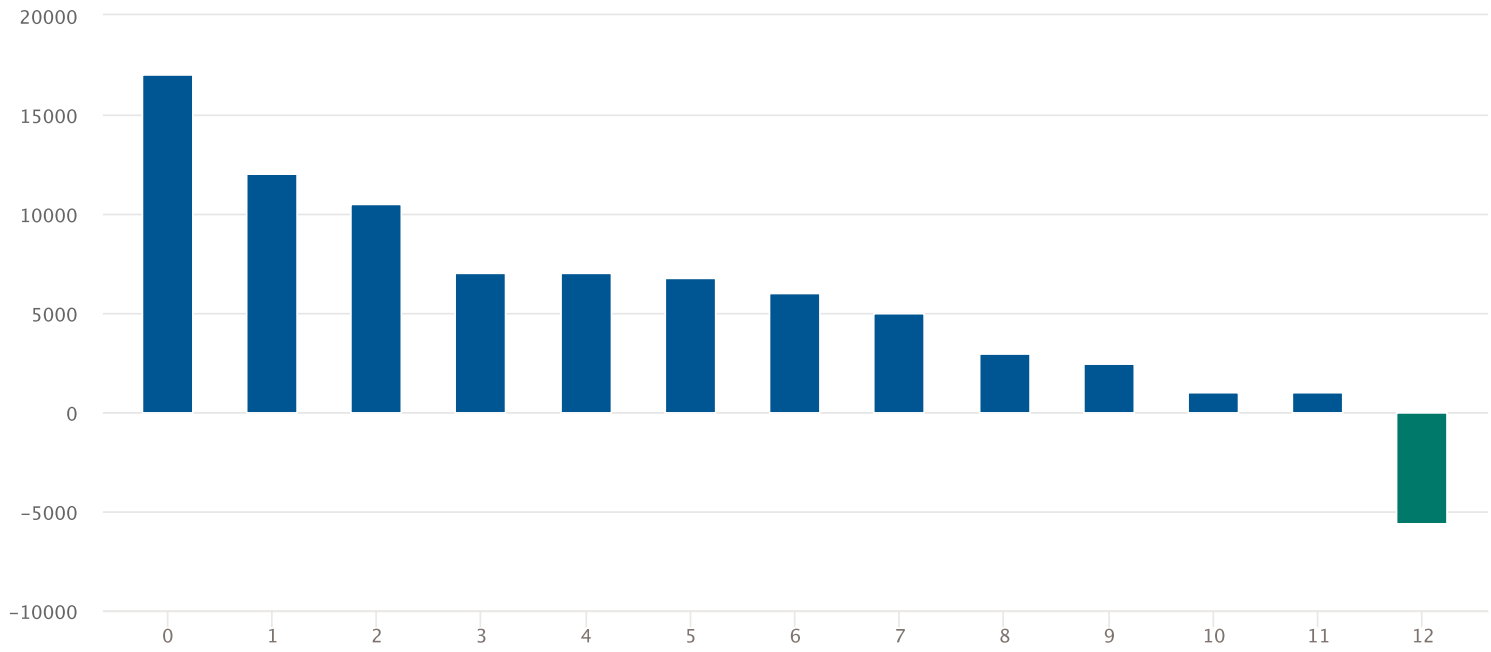

Figur 4.2 Prognoseavvik per 1. tertial

Avvik per 30.04.2018 som er regnskap minus budsjett, tillegges ikke vekt i denne rapporteringen, da periodiseringsavvik vil forekomme så tidlig på året.

I de følgende avsnittene kommenteres årsprognosene innenfor de ulike tjenesteområdene. Virksomheter som ikke har vesentlig avvik kommenteres ikke. Forslag til budsjettjusteringer er beskrevet i kapittel 2.

Oppvekst og utdanning

Oppvekst og utdanning har et samlet prognoseavvik for 2018 på kr 27 mill. Avvikene gjelder barnehagene, ressurssenteret for styrket barnehagetilbud, Johannes læringssenter og barnevernstjenesten. Det er også noe usikkerhet innenfor grunnskole i forbindelse med SFO.

Oppvekst og utdanning (tusen kroner)	Regnskap 30.04.2018	Budsjett 30.04.2018	Avvik 30.04.2018	Årsbudsjett 2018	Prognoseavvik 2018
Stab Oppvekst og utdanning	14 290	11 228	3 062	30 800	
Barnehage	350 107	349 500	607	992 926	12 000
Ressurssenter for styrket barnehagetilbud	33 881	29 889	3 992	82 134	7 000
Grunnskole	442 360	440 896	1 464	1 278 624	1 000
Johannes læringssenter	78 699	75 119	3 580	174 807	
Stavanger kulturskole	13 389	13 211	178	38 617	
Pedagogisk-psykologisk tjeneste	15 383	16 332	-949	45 215	
Ungdom og fritid	23 789	24 786	-997	71 086	
Helsestasjon og skolehelsetjenesten	28 327	29 206	-879	77 803	
EMbo	23 018	25 933	-2 915	71 685	
Barnevernstjenesten	60 179	58 672	1 507	227 546	7 000
Sum Oppvekst og utdanning	**1 083 423**	**1 074 772**	**8 651**	**3 091 243**	**27 000**

Tabell 4.11 Økonomisk status for Oppvekst og levekår.

Positive tall viser utgifter, merutgifter og mindreinntekter. Negative tall viser inntekter, merinntekter og mindreutgifter.

Barnehage

Barnehageopptaket for 2018 er snart ferdig. Foreløpige analyser basert på nåværende antall barn i barnehagene tilsier at det er en meraktivitet tilsvarende kr 10 mill. i 2018 i forhold til budsjettforutsetningene i fjor høst. Rådmannen vil vurdere justeringer i budsjettrammen ved 2. tertial.

Den nye pedagognormen trer i kraft i august. Barnehagene ble kompensert for dette allerede i januar og burde derfor ha et mindreforbruk ved utgangen av april. Dette kan bety at den økonomiske situasjonen vil tilspisse seg for enkelte barnehager. Forventet merforbruk ved årets slutt kan bli opptil kr 2 mill.

Samlet prognoseavvik for barnehage er kr 12 mill. for året.

Ressurssenter for styrket barnehagetilbud

Siden 2012 har det vært en dobling i antall vedtak om spesialpedagogisk hjelp, og økningen i aktivitet totalt sett er fortsatt økende. For å redusere merforbruket fra å stige ytterligere, har Ressurssenteret gjort en rekke tiltak, men det viser seg å være vanskelig å få endret utviklingen.

Stavanger kommune bruker med dagens rammer mer midler på tilrettelagt barnehagetilbud per barn enn sammenlignbare kommuner. Rådmannen vil derfor be om ekstern bistand til å vurdere organiseringen av det totale tilrettelagte barnehagetilbudet i kommunen med sikte på bedre utnyttelse av tilgjengelige ressurser.

Rådmannen forventer at aktiviteten avtar noe etter sommeren, og prognosene tilsier derfor at senteret vil ha en lovpålagt meraktivitet på rundt kr 7 mill. for året totalt sett.

Grunnskole

Ved en inkurie er estimatene for inntektene i SFO-budsjettet for høyt budsjettert både vår og høst. Samlet utgjør dette kr 22 mill. for hele 2018. Da vårhalvåret er godt i gang, anbefaler rådmannen at skolene får beholde den utilsiktede høye rammen for vårhalvåret. Rådmannen vil komme tilbake til justeringer av høstbudsjettet for SFO ved 2. tertial. Dette kan føre til et budsjettavvik dvs. mindre inntekter på foreldrebetaling SFO, i størrelsesorden opp mot kr 10 mill.

Fra og med høsten 2018 innføres det en nasjonal norm for lærertetthet på skolenivå. Regjeringen foreslår at det eksisterende øremerkede tilskuddet til økt lærertetthet inngår i kompensasjonen til kommunesektoren for innføring av lærenormen. Alle kommunene beholder imidlertid det eksisterende øremerkede tilskuddet til økt lærertetthet ut kalenderåret 2018. Regjeringen vil øremerke kr 700 mill. til kommunene for å innføre lærernormen høsten 2018. For Stavanger vil dette utgjøre om lag kr 18,6 mill.

På grunn av de skisserte forholdene i budsjetteringen av egenbetaling SFO er det stor usikkerhet knyttet til utviklingen av det samlede resultatet for grunnskoleområdet. Slik rådmannen vurderer nåværende tallmateriale, forventes det tilnærmet balanse på grunnskolerammen ved årets slutt. Rådmannen vil for øvrig følge utviklingen nøye frem mot neste tertialrapportering for grunnskolene.

Lenden fikk et rammekutt i 2017 på kr 2,75 mill. og det er foretatt en nedbemanning på omkring kr 2 mill. Grunnskolene har stort behov for skoleteamet og veilederteamet på Lenden, og en ytterligere nedbemanning er ikke ønskelig. Foreløpig prognoseavvik tilsier et avvik på om lag kr 1 mill. for 2018. Avviket vurderes opp mot grunnskolerammen i neste tertialrapportering.

Johannes læringssenter

Antall deltakere på introduksjonsprogrammet per april er 45 % høyere enn i samme periode i 2017, og akkumulert merforbruk på introstønaden er på kr 1,7 mill. Prognosen for introduksjonsstønad viser et merforbruk på kr 5 mill. ved utgangen av året, og budsjettet styrkes med kr 5 mill. fra integreringstilskudd. Høyt antall bosatte siste to år har gitt høyere utbetaling av norsktilskudd (per capita), samtidig har kostnadene til både norskopplæring, grunnskoleopplæring for voksne og spesialundervisning for voksne også økt. Utbetaling av norsktilskuddet (per capita) fra IMDi vil komme i mai og juni, og inntektsnivået er dermed usikkert. Det antas at refusjonene vil balansere med budsjettet ved utgangen av året.

Barneverntjenesten

Det en vekst i institusjonsplasseringer innenfor barnevernstjenesten. Institusjonskostnadene har økt med kr 1,5 mill. siden 1. kvartal i 2017. Det er forventet at kostnadene vil øke utover året, og føre til et merforbruk i størrelsesorden kr 5-6 mill.

Det er inngått en ny særavtale som sikrer avlastere og besøkshjem en minstelønnsavtale, «*Særavtale 2*» De økonomiske konsekvensene av denne er noe usikre. Når den trer i kraft har den tilbakevirkende kraft fra og med juli 2017. I 2018 vil dette medføre økte kostnader på om lag kr 2 mill. Rådmannen vil komme tilbake til dette forholdet i tertialrapporteringen per 31.08.2018.

Oppfølgingsteamet ved EMbo er i løpet av 2017 avviklet og tjenesten er overført til Ungbo, jf. KL sak 71/17 «Botiltak for enslige mindreårige flyktninger i Stavanger kommune». Barnevernstjenesten bærer kostnaden av dette, da de kjøper denne tjenesten av Ungbo. Merkostnaden blir finansiert av midler avsatt til bosetting av flyktninger, og rådmannen legger til grunn at det overføres kr 8,0 mill. til Barnevernstjenesten fra avsatte midler til bosetting av flyktninger.

Det forventes på denne bakgrunn et prognoseavvik ved utgangen av året på ca. kr 7-8 mill.

Ungdom og fritid

I sak 28/18 i kommunalstyret for oppvekst fremmes det et forslag om å benytte fattigdomsmidlene som ble avsatt i HØP 2018-2021 til å redusere deltakeravgiften i Fiks Ferrige Ferie. Dette gjøres som ett av flere tiltak for å bekjempe barnefattigdom i Stavanger. Tiltaket vil innebære mindreinntekter på kr 350 000 som dekkes av fattigdomsmidlene.

Det har ved en inkurie blitt overført et merforbruk på driften av Ungbo som gjelder oppfølging av enslige mindreårige flyktninger, jf. avsnittet nedenfor om overføring av tjenesten fra EMbo til Ungbo i 2017. Rådmannen foreslår å reversere merforbruket ved bruk av frigjorte midler hos EMbo.

EMbo

Oppfølgingsteamet til EMbo har ved utgangen av 2017 blitt avviklet, og oppfølging av ungdommene ved dette tiltaket overføres til Ungbo ved Ungdom og fritid. Barnevernstjenesten kjøper tjenester av Ungbo, og det er barnevernstjenesten

som vil bære kostnadene av tjenestetilbudet. Det overføres dermed kr 8 mill. fra EMbo til Barnevernstjenesten som følge av dette.

Helse og velferd

Helse og velferd har et samlet prognoseavvik for 2018 på kr 47,9 mill. Avvikene gjelder helse- og sosialkontorene, NAV, Helsehuset, bofellesskapene, sykehjemmene og legevakten.

Helse og velferd (tusen kroner)	Regnskap 30.04.2018	Budsjett 30.04.2018	Avvik 30.04.2018	Årsbudsjett 2018	Prognoseavvik 2018
Helse- og sosialkontor	220 279	204 232	16 047	601 431	25 000
NAV	97 514	98 286	-772	298 762	2 500
Fysio- og ergoterapitjenesten	21 476	22 481	-1 005	66 608	
Helsehuset i Stavanger	8 829	7 082	1 747	20 850	1 000
Hjemmebaserte tjenester	28 021	25 704	2 317	85 040	
Bofellesskap	140 225	136 401	3 824	420 389	3 000
Alders- og sykehjem	271 759	282 374	-10 615	811 986	17 000
Stavanger legevakt	24 861	22 130	2 731	51 021	5 000
Rehabiliteringsseksjonen	15 480	16 556	-1 076	46 562	
Arbeidstreningsseksjonen	5 672	5 782	-110	13 762	
Boligkontoret	2 712	2 831	-119	7 833	
Flyktningseksjonen	10 653	10 676	-23	28 757	
Dagsenter og avlastningsseksjonen	72 614	74 556	-1 942	211 832	
Tekniske hjemmetjenester	-286	144	-430	1 683	
Krisesenteret i Stavanger	2 507	2 513	-6	12 584	
Sentrale midler levekår	166 797	13 489	153 308	-104 502	-5 600
Sentrale midler legetjeneste	18 700	23 894	-5 194	71 082	
Stab Helse og velferd	12 472	13 600	-1 128	37 714	
Sum Helse og velferd	**1 120 283**	**962 731**	**157 552**	**2 683 394**	**47 900**

Tabell 4.12 Økonomisk status for Helse og velferd.

Positive tall viser utgifter, merutgifter og mindreinntekter. Negative tall viser inntekter, merinntekter og mindreutgifter.

Helse- og sosialkontor

Med utgangspunkt i påløpte kostnader ved utgangen av april og framskriving av disse, forventes det et merforbruk på helse- og sosialkontorene ved utgangen av året i størrelsesorden kr 25 mill. Det er særlig innenfor avlastnings- og heldøgnstjenester at avviket er størst. I tillegg er det en vekst i utgiftene knyttet til den kommunale hjemmetjenesten (pleie i hjemmet – PIH). Situasjonen følges nøye av både økonomi og helse- og velferdstaben, og det vil gjøres ytterligere utredninger om de bakenforliggende årsakene frem mot 2. tertialbehandling.

Innenfor **avlastningstjenesten** forventes det et merforbruk i størrelsesorden kr 10 mill. ved årets slutt. Budsjettavviket har sammenheng med økte behov fra høsten 2017, og sammenlignet med tilsvarende periode i 2017 er utgiftene økt med 35 %. Samtidig er det lyst ut og avsluttet ny anbudskonkurranse for levering av avlastningstjenester fra ekstern leverandør. Den nye avtalen er inngått på et gitt antall plasser, noe som vil bidra til å kunne få bedre kostnadskontroll. Ny leverandør er på plass fra høsten av, men en må forvente merkostnader i en overgangsfase for å ivareta brukerne på en god måte. Enkelte av brukerne vil generere merinntekter i form av økte refusjoner fra staten gjennom ordningen for særlig ressurskrevende brukere, og merkostnadene kan delvis sees i sammenheng med det.

Når det gjelder utgifter til **heldøgns pleie- og omsorg i bolig,** forventes det et merforbruk på anslagsvis kr 10 mill. Sammenlignet med tilsvarende periode i fjor har kostnadene økt med om lag 15 %, totalt kr 4 mill., som også er tilfellet med avlastningstjeneste. Det er ikke kompensert for lønns- og prisvekst når budsjettene til disse tjenestene er lagt. På årlig basis kan dette utgjøre omlag kr 3 – 5 mill., som kan anses som et underliggende innsparingskrav, men uten reell mulighet for å kunne effektueres. Flere av disse brukerne er blant dem som vil generere merinntekter gjennom refusjonsordningen for særlig ressurskrevende brukere fra staten.

Utgifter til **tradisjonell hjemmetjeneste** har en prognose på kr 5 mill. i merforbruk. Utviklingen i antall netto nye brukere som mottar hjemmetjenester har vært økende det siste året, og veksten for 1. tertial 2018 sammenlignet med tilsvarende periode i 2017 er på om lag 14 %. Også her så man en kostnadsøkning utover høsten 2017. Inngangen til 2018 var dermed på et nivå som ikke samsvarer med de forutsetningene som lå til grunn da HØP 2018-2021 ble laget. Det arbeides tverrfaglig i administrasjonen for å analysere årsakene til veksten og hvilke brukere dette gjelder. Samtidig legges det vekt på å holde trykket oppe når det gjelder satsingen på hverdagsrehabilitering, hverdagsmestring og velferdsteknologiske hjelpemidler.

Rådmannen foreslår å styrke budsjettrammen til HSK med kr 20 mill. og å øke inntektsbudsjettet som gjelder refusjon knyttet til ressurskrevende tjenester med kr 10 mill. jfr. rådmannens forslag til budsjettjusteringer.

NAV

Brutto utgifter til økonomisk sosialhjelp var 4,5 % høyere ved utgangen av april 2018 sammenlignet med samme periode 2017, mens antall mottakere er redusert med 1,8 %. Antall nye sosialhjelpsmottakere er redusert med 20 %.

Analysene og vurderingen så langt tilsier en merkostnad på kr 2,5 mill. i henhold til vedtatt budsjett til økonomisk sosialhjelp ved utgangen av året. Det er stor usikkerhet knyttet til den videre utviklingen i antall mottakere og hvordan arbeidsmarkedet utvikler seg.

Helsehuset

Avdeling for Velferdsteknologi på Helsehuset belastes kostnader knyttet til nye digitale trygghetsalarmer. Helårseffekten av dette er beregnet til kr 1,8 mill. Rådmannen foreslår å overføre kr 1 mill. fra investeringsbudsjettet til drift på avdeling for velferdsteknologi for å delfinansiere dette. Resten lar seg gjøre å dekke innenfor eksisterende ramme. Utover dette forventes ingen vesentlige avvik ved utgangen av året.

Hjemmebaserte tjenester

ABI-inntektene ligger høyere måned for måned sett opp mot 2017. Dette skyldes både vekst i volum og økt timesats, noe som slår direkte ut i økte inntekter. Utgiftene er også noe høyere enn året før, særlig for variabel lønn, men inntektene har økt mer enn utgiftene i perioden. I 2017 ble det gjennomført en del omstillingstiltak, noen av dem veldig omfattende, hvor helårseffekten nå fremkommer. Det er derfor ikke ventet vesentlig avvik ved utgangen av året i hjemmetjenesten. Det er noe usikkerhet knyttet til nivået på innleie av ferievikarer i forhold til etterspørselen for tjenestene i sommermånedene.

Hjemmetjenesten vil til en hver tid måtte justere tilbudte tjenester i henhold til vedtakene som fattes av helse- og sosialkontorene, både når vedtakene øker og reduseres i omfang. Eventuelle innsparingstiltak hos helse- og sosialkontorene som følge av merforbruk på tjenesten, vil direkte påvirke inntektene til hjemmetjenesten. Denne utviklingen vil bli nøye fulgt opp gjennom året for å sikre at hjemmebaserte tjenester klarer å tilpasse seg det til enhver tid gjeldende inntektsnivå.

For bydekkende tjenester har inntektene falt, sammenlignet med samme periode i fjor. Utgiftene er også redusert, men ikke i samme grad. Det er særlig BPA (brukerstyrt personlig assistanse) som trekker ned resultatet som følge av reduserte ABI-inntekter, men det er foreløpig ikke grunn til å melde om vesentlige avvik ved utgangen av året.

Bofellesskapene har ved utgangen av april et merforbruk på kr 1,3 mill. Det skyldes i all hovedsak etablering av en ny plass ved ett av bofelleskapene etter at budsjettet for 2018 var vedtatt. Budsjettet er dermed ikke i samsvar med utgiftene, og dette vil rådmannen følge opp og komme tilbake til ved 2. tertial.

Bo- og aktivitet nord og sør

Det ble i forrige Handlings- og økonomiplan vedtatt et omstillingskrav på kr 7,5 mill., men foreløpig har ikke virksomhetene greid å tilpasse driften til den økonomiske rammen. Virksomhetene jobber med omstilling og innsparingstiltak. Dersom de klarer å hente ut forventet økonomisk effekt av de tiltakene som er iverksatt/planlagt iverksatt, er det estimert at merforbruket for 2018 blir på ca. kr 6 mill. Videre i 2018 vil det være tett oppfølging fra stab og støttefunksjonene for å bistå bofellesskapene i arbeidet med å redusere estimert merforbruk ved utgangen av året.

Bo- og aktivitet psykisk helse

Det forventes et mindreforbruk ved utgangen av 2018 og gjelder bofellesskapet Fredrikke Qvam som ble lagt ned 23. mars. Bofellesskapet belastes fortsatt noen lønnskostnader, som følge av at det naturligvis tar noe tid før alle ansatte er omplassert til nytt arbeid, men disse er langt lavere enn budsjettet for 2018. Det har per april vært et uendret behov for ekstraressurser knyttet til særlig ressurskrevende brukere, både nye og eksisterende. Fortsetter dette ut året vil avsatte midler til dette formålet forbli ubrukt, og rådmannen foreslår å disponere disse til de eksisterende økonomiske utfordringene innenfor samlet bofellesskapstjeneste.

Alders- og sykehjem

Foreløpige prognose for året viser et avvik i størrelsesorden kr 17 mill., og gjelder i hovedsak Lervig sykehjem og Blidensol sykehjem.

Ved Lervig sykehjem har det vært økte lønns- og driftskostnader utover det en forventet ved sammenslåing av de tre tidligere virksomhetene. I tillegg har det vært engangskostnader i forbindelse med innflytting på det nye sykehjemmet og avvikling av driften på Vålandstunet sykehjem, Mosheim sykehjem og St.Petri aldershjem. Det var ventet at etableringen av et nytt sykehjem ville medføre engangskostnader, og mindreforbruket fra de tre avviklede virksomhetene fra 2017 ble overført til Lervig sykehjem til dette formål. Det er tett tverrfaglig oppfølging av sykehjemmet og rådmannen forventer at driftsnivået skal stabilisere seg utover høsten. Ved Lervig sykehjem er det installert et nytt sykesignalanlegg som foreløpig har vært noe ustabilt. Dette har medført behov for innleie av ekstra personell i perioder for å ivareta pasientsikkerheten. Deler av merforbruket kan relateres til dette. Situasjonen er nå i ferd med å stabilisere seg, men rådmannen ser at det er behov for en prosjektlederstilling som skal lede implementeringen av sykesignalanlegget. Med bakgrunn i regnskapstall ved utgangen av april er en foreløpig prognose for Lervig sykehjem et merforbruk i størrelsesorden kr 9 mill.

Blidensol sykehjem har vært i kommunal drift i to måneder, og basert på regnskapstall for disse to månedene vil en videreføring av nåværende driftsform gi et merforbruk ved utgangen av 2018 i størrelsesorden kr 5,5 mill. Blidensol hadde fram mot overtakelsen lagt seg på et aktivitetsnivå som er høyere enn det budsjettrammen gir rom for. Rådmannen har også ved Blidensol tverrfaglige oppfølging som bistår sykehjemmet i å tilpasse driften til budsjettrammen.

For de resterende åtte sykehjemmene viser regnskapstall per 1. tertial at tre virksomheter ligger an til et lite merforbruk og ved de resterende fem forventes balanse eller mindreforbruk ved utgangen av året.

Som beskrevet i 2. tertialrapport 2017 har det vært ny konkurranse av Boganes sykehjem, hvor Attendo ble valgt til å drifte sykehjemmet. Skifte av leverandør medfører overgangskostnader som følger av kontraktsbestemmelsene og gir økte kostnader i forbindelse med oppgradering av utstyr, møbler, medisinsk utstyr mm. Samtidig følger kontrakten nå samme prisstruktur basert på finansieringsmodell for de kommunale og private ideelle sykehjemmene, noe som gjør at man kan frigjøre midler både til overgangskostnadene og til den årlige prisjusteringen av de kontraktsfestete justeringene.

Både på Boganes sykehjem og Lervig sykehjem er det inngått avtaler for vedlikehold/support av sykesignalanlegget som vil bety en økt kostnad for virksomhetene.

Med bakgrunn i regnskapstall per 1. tertial er foreløpig samlet prognose for de kommunale sykehjemmene et merforbruk på kr 17 mill. ved utgangen av 2018. Rådmannen vil følge utviklingen nøye fram til 2. tertial og vurdere behovet tilleggsbevilgninger.

Stavanger legevakt

Stavanger legevakt har fortsatt utfordringer med å stabilisere driften og foreløpig årsprognose er et merforbruk på kr 5 mill. Årsaken til de økte utgiftene er blant annet utfordringer knyttet til å få rekruttert nok sykepleiere til å fylle turnusen som trådte i kraft 1. mai 2017, økte kostnader til opplæring av nyansatte og kursing for å få flere ansatte på telefon i legevaktsentralen, opplæring og drift av legevaktbil, samt ekstrautgifter i forbindelse med permisjoner. En del av utgiftene som knytter seg til drift av legebilen er uforutsatte engangsutgifter i forbindelse med oppstart av tiltaket. Legevakten har også hatt høye kostnader til utstyr som trengs for å holde obligatoriske kurs i akuttmedisin for legevaktpersonell. På sikt vil dette kunne gi inntekter da legevakten vil tilby disse kursene til ansatte istedenfor å kjøpe av eksterne. Ved å bli godkjent kurstilbyder vil Stavanger legevakt kunne få inntekter på disse kursene fra nabokommuner og andre interesserte. I tillegg arbeides det aktivt med ressurs- og rekrutteringssituasjonen, med en forventning om så lite merforbruk som mulig ved utgangen av året. Rådmannen foreslår ingen budsjettjusteringer i denne saken, men vil vurdere situasjonen frem mot neste tertialrapport og i handlings- og økonomiplan 2019 – 2022.

Flyktningseksjonen

Regnskapsresultatet per 30.04 viser balanse mellom regnskap og budsjett. Det er forventet et merforbruk ved slutten av året på kr 0,87 mill. Hovedårsaken til merforbruket er høye lønnsutgifter til midlertidige stillinger, som følge av et høyt antall bosatte flyktninger de siste årene. For å kunne tilpasse kapasiteten og tilbudet til målgruppen har det vært

nødvendig å øke bemanningen. Oppfølging, familiesamtaler og kobling mot frivillig sektor tar mer tid enn tidligere antatt da gruppen har større behov enn forventet. Dermed bruker de også lengre tid i programmet. Rådmannen foreslår å styrke budsjettet for inneværende år med totalt kr 0,87 mill. fra avsatte midler til bosetting av flyktninger.

Krisesenteret

Hittil har det vært høyere aktivitet enn forventet på krisesenteret for menn og dette kan således medføre merforbruk ved utgangen av året.

Flere VTA-plasser (Varig Tilrettelagt Arbeid),

I FSK-sak 27/18 er det orientert om at Stavanger kommune tildeles statlige ressurser til ni VTA-plasser i forbindelse med et pilotprosjekt for kommunal drift av VTA. Forutsetningen er at kommunen dekker kostnaden til den kommunale egenandelen på kr 53 000 per plass. I tillegg ble det orientert om at NAV Rogaland oppretter tolv nye VTA-plasser i Stavanger, under forutsetning av at Stavanger kommune dekker egenandelen. Helårsvirkningen av egenbetaling for 21 nye VTA-plasser er kr 1,1 mill. Oppstart vil skje gradvis i løpet av 2018. Det forventes helårsvirkning først i 2019. Rådmannen foreslår å styrke budsjettet for å dekke de økte utgiftene ved drift av de nye plassene tilsvarende kr 0,4 mill. i 2018.

I forhold til den kommunale egenandelen på de opprinnelige VTA-plassene har budsjettrammen tilhørende disse ikke vært prisjustert på mange år. Det har derfor opparbeidet seg en differanse mellom utbetalt tilskudd og budsjettert tilskudd tilsvarende kr 3,6 mill. Rådmannen må vurdere dette i forbindelse med utarbeidelsen av HØP 2019-2022.

By- og samfunnsplanlegging

Det forventes ingen vesentlige prognoseavvik innenfor By- og samfunnsplanlegging i 2018.

By- og samfunnsplanlegging (tusen kroner)	Regnskap 30.04.2018	Budsjett 30.04.2018	Avvik 30.04.2018	Årsbudsjett 2018	Prognoseavvik 2018
Stab By- og samfunnsplanlegging	3 729	3 102	627	9 771	
Byggesaksavdelingen	1 344	1 111	233	2 695	
Byutvikling	7 100	8 020	-920	24 160	
Beredskap og samfunnsutvikling	2 095	2 976	-881	14 625	
Kart og digitale tjenester	5 456	5 440	16	14 248	
Sum By- og samfunnsplanlegging	**19 723**	**20 649**	**-926**	**65 499**	**0**

Tabell 4.13 Økonomisk status for By- og samfunnsplanlegging.

Positive tall viser utgifter, merutgifter og mindreinntekter. Negative tall viser inntekter, merinntekter og mindreutgifter.

Bymiljø og utbygging

Bymiljø og utbygging har et samlet prognoseavvik for 2018 på kr 23,3 mill. Avvikene gjelder Stavanger eiendom, Park og vei og Idrett.

Bymiljø og utbygging (tusen kroner)	Regnskap 30.04.2018	Budsjett 30.04.2018	Avvik 30.04.2018	Årsbudsjett 2018	Prognoseavvik 2018
Stab strategi og målstyring	-2 414	2 264	-4 678	6 393	
Juridisk	3 778	4 307	-529	12 107	
Stavanger Eiendom	74 447	76 596	-2 149	269 414	6 800
Park og vei	53 709	57 552	-3 843	153 710	6 000
Idrett	39 247	36 684	2 563	91 788	10 500
Vannverket	-21 760	-19 469	-2 291	0	
Avløpsverket	-37 051	-34 232	-2 819	0	

Bymiljø og utbygging (tusen kroner)	Regnskap 30.04.2018	Budsjett 30.04.2018	Avvik 30.04.2018	Årsbudsjett 2018	Prognoseavvik 2018
Renovasjon	-19 915	-22 068	2 153	140	
Plan og anlegg	-421	0	-421	0	
Miljø	1 429	1 377	52	5 769	
Sum Bymiljø og utbygging	**91 848**	**103 011**	**-11 163**	**539 321**	**23 300**

Tabell 4.14 Økonomisk status for Bymiljø og utbygging.

Positive tall viser utgifter, merutgifter og mindreinntekter. Negative tall viser inntekter, merinntekter og mindreutgifter

Miljø

Rådmannen vil gi en økonomisk status på piggdekkgebyr og pant av gamle vedovner i neste tertialrapportering.

Juridisk

Driftstilskuddet til Flørli øker med kr 0,12 mill. slik at årlig driftstilskudd utgjør kr 400 000 hvert år i en 10-års periode, jf. FS sak 16/18. Rådmannen foreslår at det økte driftstilskuddet dekkes innenfor vedtatt driftsramme i 2018.

Stavanger eiendom

Ansatte i prosjektavdelingen blir vanligvis lønnet av investeringsmidler, men enkelte pågående prosjekter er ikke av en slik investeringskarakter. Dette gjelder bl.a. prosjektene: Framtidens kontorløsning, Herbarium (som leies) og historiske bygg. Rådmannen vil komme tilbake til hvordan dette skal finansieres til 2. tertialrapportering.

Som følge av endrede ansvarsforhold og driftskonsekvenser av investeringer for forvaltningsavdelingen vil utgiftene til drift og vedlikeholdsbudsjettet øke. Gitt at nivået legges på Holte-middel sats vil dette utgjøre:

> *Blidensol sykehjem kr 1,25 mill. fra 01.04.2018 (kr 1,5 mill. helårsvirkning)*
>
> *Tasta skatepark kr 0,057 mill. fra 27.04.2018 (kr 86 000 helårsvirkning)*
>
> *Tennishallen kr 5,5 mill. fra 01.01.2018 (kr 5,5 mill. helårsvirkning)*

Tennishallen har tidligere vært driftet av Tennis SK og Stavanger Forum. Etter at Stavanger kommune overtok driftsansvaret blir anlegget driftet og vedlikeholdt på lik linje som de andre idrettshallene.

Rådmannen foreslår at øke budsjettrammen til Stavanger eiendom med kr 6,3 mill. i 1. tertial 2018. Ytterligere kr 0,46 mill. blir overført fra sykehjemsrammen som følge av overtakelsen av Blidensol sykehjem.

Rådmannen foreslår å overføre midler fra investeringsbudsjettet til driftsbudsjettet tilsvarende kr 1,5 mill. Dette gjelder brannsikringstiltak i trehusbebyggelsen i Stavanger. Det viser seg at tiltakene må defineres som drift og dermed bokføres i tråd med forskrifter.

Regnskapsresultatet på energiavdelingen viser per 30.04.2018 et mindreforbruk på kr 2 mill. Hovedårsaken skyldes merinntekter fra Energisentralen på Forum. Analysene tilsier at inntektene kommer til å øke ytterligere utover året, men utgiftssiden er fortsatt veldig usikker. Rådmannen avventer eventuelle budsjettjusteringer til neste tertialrapportering.

Park og vei

I 2018 er det flere planlagte aktiviteter som er finansiert på investeringsbudsjettet, og som nå viser seg å gjelde driftsbudsjettet i følge forskriftene. Rådmannen foreslår av den grunn å omdisponere midler fra investeringsbudsjettet til driftsbudsjettet. Dette gjelder følgende:

> *Blå grønn plan – kr 0,35 mill.*
>
> *Treforvaltningsplan – kr 0,3 mill.*
>
> *Bykatalogen – kr 0,2 mill.*
>
> *Økt opparbeidelse og skjøtsel av friområder – kr 3 mill.*
>
> *Asfaltering – kr 3 mill.*
>
> *Sykkelstrategi – kr 1,7 mill.*

Rådmannen foreslår at kr 8,55 mill. overføres fra investerings- til driftsbudsjettet i forbindelse med 1. tertial 2018 i tråd med forskrifter, jf. rådmannens forslag til budsjettjusteringer.

Vinteren 2017/2018 medførte betydelige merutgifter når det gjelder vintervedlikehold på det kommunale veinettet i Stavanger, inkludert tilrettelegging for sykkel. Oppgjøret for vinteren er nylig avsluttet og innebærer kostnader på kr 16 mill. mot en vanlig vinter med et budsjett på kr 8 mill. Det foreslås at kr 2 mill. av de ubrukte midlene fra i fjor øremerkes vintervedlikehold. Det betyr at det gjenstår kr 6 mill. som det per dags dato ikke er budsjettmessig dekning for. Rådmannen vil vurdere fram mot 2. tertial hvordan dette skal finansieres.

Idrett

Foreløpig prognoseavvik for idrett er kr 10,5 mill. for 2018.

Idrett overtar energikostnadene i forbindelse med drift av Stavanger ishall fra Stiftelsen Stavanger ishall. Det er estimert at energikostnadene for Stavanger ishall kommer til å utgjøre ca. kr 3,5 mill. i 2018. Idrett har kr 1 mill. i sine budsjettrammer til driftsmidler for Stavanger ishall og dermed har Idrett en merutgift på kr 2,5 mill. Rådmannen foreslår ingen budsjettjustering og avdelingen må søke løsninger innenfor tjenesteområdets sine vedtatte driftsrammer for å redusere merforbruket mest mulig ved utgangen av året.

Det er også inngått en avtale med utvidet is-sesong i Stavanger ishall og kjøp av ekstra istid i Sørmarka Arena. Kostnaden for dette utgjør i 2018 kr 1 mill. Rådmannen foreslår ingen budsjettjustering og avdelingen må søke løsninger innenfor gjeldende vedtatte driftsrammer for å redusere merforbruket mest mulig ved utgangen av året.

Idrett overtok driftsansvaret av Tennishallen fra Stavanger Forum og Tennis SK i 2018. Tennishallen driftes nå som en vanlig idrettshall. Stavanger Natur- og Idrettsservice KF har estimert at det vil koste kr 0,5 mill. å drifte anlegget på årsbasis. Rådmannen foreslår derfor at øke budsjettrammen til idrett med 0,5 mill. i 1. tertial 2018.

Idrettsavdelingen overtar drift av Madlamark skolebasseng f.o.m. 01.08.2018. Årsaken til overtakelsen er at Tasta varmtvannbasseng må rehabiliteres. Det er mange utsatte grupper som har behov for at kommunen tilbyr et varmtvannbasseng. Rådmannen foreslår derfor at øke budsjettrammen til idrett med 0,4 mill. i 1. tertial 2018.

Stavanger kommune har inngått en leieavtale om å leie banetid på SR-Bank Arena (Viking Stadion og treningsbanen. Jf. vedtak i formannskapet sak 26/18. Leiesummen er satt til kroner 2 040 000,- pr. år. For 2018 vil dette utgjøre kr 1,4 mill. Rådmannen foreslår at øke driftsrammen til idrett med kr 1,4 mill. i forbindelse med 1. tertial 2018.

Driftsutgiftene på Gamlingen øker som følge av økt publikumsinteresse. Dette innebærer at Natur- og idrettsservice KF har måttet øke bemanningen, foreta utvidede åpningstider for barnebasseng samt foreta ekstra renhold. De økte driftsutgiftene er anslått til kr 2 mill. Det forventes at driftsutgiftene for Gamlingen blir kr 11,8 mill. i 2018 samtidig som billettinntektene kan variere mellom kr 9 mill. og 12 mill. Rådmannen foreslår å øke inntektsbudsjettet med kr 2 mill. og tilsvarende økning av utgiftsbudsjettet med kr 2 mill. Rådmannen har da lagt til grunn at Gamlingen kan opprettholde sitt tilbud i 2018.

De kommunale avgiftene samlet for kommunale idrettsbygg har økt fra kr 1,1 mill. i 2014 til kr 3, 6 mill. i 2018. Budsjettrammen har i samme periode vært uforandret på kr 0, 895 mill. Det er et avvik mellom regnskap og budsjett på 2,7 mill. i 2018. Rådmannen foreslår ingen budsjettjustering i denne tertialrapporten, men vil foreta en samlet analyse for hele bykassen på dette feltet og komme tilbake i tertialrapporteringen til høsten med en samlet vurdering av situasjonen.

Innbygger og samfunnskontakt

Det forventes ingen vesentlige prognoseavvik innenfor Innbygger og samfunnskontakt i 2018.

Innbygger- og samfunnskontakt (tusen kroner)	Regnskap 30.04.2018	Budsjett 30.04.2018	Avvik 30.04.2018	Årsbudsjett 2018	Prognoseavvik 2018

Innbygger- og samfunnskontakt (tusen kroner)	Regnskap 30.04.2018	Budsjett 30.04.2018	Avvik 30.04.2018	Årsbudsjett 2018	Prognoseavvik 2018
Smartby	3 090	2 783	307	7 000	
Næring	4 480	5 046	-566	13 514	
Kommunikasjon	2 516	2 781	-265	9 667	
Kultur	68 006	68 017	-11	165 801	
Servicetorg	4 266	4 058	208	13 751	
Stab Innbygger- og samfunnskontakt	124	164	-40	2 155	
Politisk sekretariat	3 258	3 613	-355	10 263	
Sum Innbygger- og samfunnskontakt	**85 740**	**86 462**	**-722**	**222 151**	**0**

Tabell 4.15 Økonomisk status for Innbygger og samfunnskontakt

Næring

Tabellen nedenfor viser en oversikt over tilskudd til støtte til næringsutvikling, pr 30.04.2018, med en budsjettramme på kr 6 mill.:

Tildelt	Beløp
NORWAY CHESS	200 000
STORBY MARIN	30 000
MULIGHETSTERMINALEN	300 000
REGION STAVANGER	275 000
STAVANGER SENTRUM AS	300 000
NORDIC EDGE	500 000
ROGALAND FYLKESKOMMUNE	696 827
JOINE NETTVERK	-12 408
STAVANGER FORUM AS	250 000
IPAX MAT AS	250 000
UNIVERSITETET I STAVANGER	250 000
UNGT ENTREPRENØRSKAP ROGALAND	50 000
Sum utbetalt pr 30. april 2018	**3 089 419**

Tabell 4.16 Tilskudd til støtte til næringsutvikling

Fra vekstfondet er det utbetalt kr 3,2 mill. per 30.04. Kr 1,2 mill. er tildelt UIS, og kr 2 mill. til Nordic Edge AS.

Tildelt	År	Beløp	Sak
UNIVERSITETET I STAVANGER	2018	500 000	FKO 204/17
UNIVERSITETET I STAVANGER	2018	700 000	FKO 204/17
NORDIC EDGE AS	2018	2 000 000	Stavanger bystyre 173/16

Tabell 4.17

Smartby

Smartby-kontoret har et driftsbudsjett på kr 7 mill. og et investeringsbudsjett på kr 10 mill. Det viser seg at de fleste prosjektene smartby setter i gang hører inn under drift, og det vil dermed være behov for å flytte kr 3 mill. av investeringsmidlene over til drift. Dersom budsjettmidler flyttes fra investering til drift forventes ingen vesentlige avvik ved utgangen av året.

4.7 Kommunale foretak og selskap

Sølvberget KF

Foretakets årsbudsjett medregnet prosjekter er på kr 94,99 mill., hvorav tilskudd fra kommunen utgjør kr 63,6 mill. I tillegg dekkes merutgifter som følge av lønnsoppgjør. Ved utgangen av 1. tertial er samlet forbruk 31,12 % og summen av inntekter 32,93 %. Totaltallene for Sølvberget KF inneholder både drift av bibliotek, arrangementsvirksomhet og større aktiviteter som *Kapittel* og *ICORN*. Det er lagt opp til stram budsjettstyring, og det påregnes at regnskapet vil gå i balanse ved årsslutt. Prosjektet *Nye Sølvberget* er nesten ferdigstilt, og Sølvberget er i full drift, med utvidede åpningstider. Bibliotek- og kulturhuset driftes i 4 etasjer, med betjente skranker i deler av døgnet og med selvbetjeningsmodellen meråpent i andre deler av døgnet. Dette medfører utgifter til lønn, vakthold og renhold. Sølvberget inngikk en ny leieavtale med Stavanger Eiendom fra 01.01.2018. Det er en usikkerhet knyttet til hvordan denne avtalen virker for Sølvbergets driftsutgifter.

Bystyret har godkjent et investeringsbudsjett for Sølvberget KF på 12,9 mill. for 2018, der *Nye Sølvberget* og *Kiellandsenteret* er den største kostnaden. Lånebehovet er satt til 9,71 mill. Arbeidet med å forberede innkjøp av nytt biblioteksystem sammen med Bergen, Trondheim og Kristiansand går mot slutten. Arbeidet med *Kiellandsenter* er i gang og foregår parallelt med resterende arbeid knyttet til *Nye Sølvberget*. Utstillinger og formidlingsareal er lagt til deler av første og fjerde etasje. Det arbeides nå med konkretisering av innhold, behov og konsept som grunnlag for konkurranse om utforming av utstillingsdesign og interiør, planlagt gjennomført tidlig høst 2018. Ferdigstillelse av *Kiellandsatsingen* vil være i februar 2019.

Stavanger Parkeringsselskap KF

Foretaket har budsjettert med inntekter på ca. kr 32,6 mill. per 1. tertial 2018. Regnskapsført inntekt per 1. tertial er på ca. kr 34 mill., noe som er ca. kr 1,4 mill. høyere enn budsjett og ca. kr 0,5 mill. lavere enn ved 1. tertial 2017. Inntektene fra avgiftsparkering har gått opp både i parkeringshus og på gateparkering med om lag kr 1 mill. Samtidig er det en nedgang i håndhevingsinntektene, som er ca. kr 0,3 mill. lavere enn 1. tertial 2017. Samlede kostnader per 1. tertial 2018 var på kr 22,9 mill. mot et budsjett på kr 25,5 mill. og regnskap i 2017 på kr 22,4 mill. Det er stort avvik mot budsjett som følge av at budsjettet inneholder større oppgraderinger av p-anlegg. Dette er noe som muligens vil jevne seg ut over tid. Driftsresultatet for 1. tertial 2018 endte på kr 11 mill., som er kr 4 mill. bedre enn budsjett, men om lag kr 1 mill. dårligere enn resultatet i 1. tertial 2017. Foreløpig ligger det an til at budsjettmålet for 2018 innfris og likviditeten er god. Foretaket er inne i en av de travleste periodene noensinne på grunn av en mengde prosjekter som i stor grad handler om digitalisering og «smart parkering».

Stavanger byggdrift KF

Foretaket har i forbindelse med rapportering for 1. tertial 2018 utarbeidet en ny årsprognose. For avdelingen *Drift* er det budsjettert med samme beløp knyttet til varekjøp fra underleverandører for videresalg, som ble oppnådde i 2017. Per 1. tertial ligger resultat ca. 11 mill. under budsjett. Samme tendens var imidlertid gjeldende i 2017. Foretaket har behov for økt bemanning for å styrke prosjektavdelingen. Foretaket forventer samtidig noe lavere driftsutgifter for øvrige poster. Samlet sett forventes et bedre resultat enn budsjettert for denne avdelingen. For avdelingen *Renhold* forventes mindre avvik. Lønnsutgifter forventes å være lavere enn opprinnelig budsjett, og det foretas av den grunn budsjettjusteringer. Omsetning forventes å være på samme nivå som opprinnelig budsjett for denne avdelingen. Nye prognoser fra KLP tilsier noe lavere utgifter. Samlet resultat per 1. tertial 2018 er på 21,4 mill., noe som er 2,9 mill. høyere enn periodisert budsjett og 1,2 mill. høyere enn regnskap for samme periode i 2017. Foretaket forventer nå et netto driftsresultat i 2018 på kr 4 mill., noe som er 2,7 mill. høyere enn opprinnelig budsjett.

Stavanger Natur- og idrettsservice KF

Foretaket har per 1. tertial 2018 et underskudd på kr 4,4 mill., og et merforbruk i forhold til periodisert budsjett på kr 2,1 mill. Netto inntekter utgjør kr 65,1 mill., og netto kostnader utgjør kr 69,5 mill. Foretaket har budsjettert med et nullresultat i 2018. Årsaken til merforbruket i forhold til periodisert budsjett skyldes at utgifter til reguleringspremie KLP for 2. kvartal på kr 2,3 mill. ble belastet i april, samtidig som utgiften er budsjettert i mai. Korrigert for dette forholdet, er regnskapet per

1. tertial tilnærmet i budsjettbalanse. Kr 3,0 mill. er overført fra driftsbudsjettet til investeringsbudsjettet for å delfinansiere årets investeringer, i tråd med vedtatt Handlings- og økonomiplan 2018-2021, jf. bystyresak 133/17. Dette forholdet er ivaretatt av periodisert budsjett. Det forventes ingen budsjettavvik ved årets slutt.

Stavanger boligbygg KF

I det følgende gis det en oppsummering av foretakets rapport per 30.04.2018 oversendt rådmannen: Av eierstrategien går det fram at foretaket skal være profesjonell boligeier gjennom å sikre en god forvaltning av realkapital, herunder sikre at boligene har en god teknisk tilstand. Det arbeides med kartlegging av foretakets eiendomsportefølje for å utarbeide en langsiktig vedlikeholdsplan for eiendomsmassen. Vedlikeholdsplanen vil være veiledende for disponering av foretakets vedlikeholdsmidler, men for å ta igjen deler av vedlikeholdsetterslepet og ha et godt verdibevarende vedlikehold må det tilføres ekstra midler til formålet. Foretaket foreslår av den grunn at årets vedtatte overføring til bykassen på kr 20,4 mill. omdisponeres til vedlikehold. Kartlegging av eiendomsporteføljen skal også benyttes for å sikre at alt utleid areal har en gyldig leiekontrakt og at leietakere betaler for leieforhold.

Foretaket anser det ikke som nødvendig å foreta justeringer i driftsbudsjettet per 1. tertial. Inntekts- og utgiftsposter følges opp fortløpende og eventuelle budsjettjusteringer vil bli vurdert i forbindelse med rapporten for 2. tertial 2018. Foretaket anser det heller ikke som nødvendig å foreta justeringer i investeringsbudsjettet på det nåværende tidspunkt. Hittil i år er det solgt eiendommer for kr 10,8 mill. Det gjelder salg av Folke Bernadottesvei 13b, Oddmund Viks vei 8 og Pedersgata 84.

Rådmannens tilrådning

En reduksjon i overføringene fra foretaket til bykassen på kr 20,4 mill. vil måtte finansieres gjennom tilsvarende reduksjoner innenfor andre tjenesteområder. Rådmannen tilrår ikke en slik økning på bakgrunn av en samlet vurdering av den økonomiske situasjonen for bykassen per 30.04.2018. Vedlikeholdsbudsjettet vil vurderes i forbindelse med kommende handling- og økonomiplaner. Rådmannen vil videre i løpet av 2. tertial legge fram en sak som blant annet omhandler leieforhold knyttet til areal disponert av Helse og velferd og innretningen til investeringsprosjekter, jf. tekstvedtak fattet i sak 133/17.

Stavanger utvikling KF

I det følgende gis det en oppsummering av foretakets rapport per 30.04.2018 oversendt rådmannen: Av eierstrategien går det fram at foretaket skal være selvfinansierende i den forstand at det ikke skal ytes årlige driftstilskudd. Selvfinansiering er i all hovedsak basert på gevinst fra salg av eiendom. Selv om det arbeides kontinuerlig og aktivt med å nå budsjetterte salgsinntekter, vil det alltid være en del usikkerhet knyttet til tidspunkt for salg og antatt salgsbeløp. For å kunne håndtere endringer i forutsetninger uavhengig av bidrag fra bykassen, være selvfinansierende på sikt, samt delfinansiere investeringsporteføljen, anser foretaket det som avgjørende med årlig styrkning av egenkapitalen. For 2017 ble det lagt til grunn at egenkapitalen reduseres med kr 1,05 mill. som ble disponert, sammen med årsresultatet på kr 1,95 mill., til utbetaling av utbytte til bykassen på kr 3 mill.

Foretakets budsjett for 2018 ble vedtatt med en ubalanse på kr 6,4 mill., som i henhold til vedtak i foretakets styre salderes ved aktivering av lønnskostnader (kr 3 mill.) og overføring fra egenkapital (kr 3,4 mill.). Foretakets analyse av særbudsjettet tilsier at det ikke er behov for budsjettjusteringer per 1. tertial. Det er usikkert om budsjetterte salgsinntekter vil bli oppnådd i år, samt hvor stor andel av lønnskostnader som vil bli periodisert. Disse forholdene følges opp fortløpende og eventuelle budsjettjusteringer vil bli vurdert i forbindelse med rapporten per 2. tertial 2018.

Foretaket anser det heller ikke som nødvendig å foreta justeringer i investeringsbudsjettet per 1. tertial. Styret legger til grunn det handlingsrom bystyret har gitt gjennom en samlet ramme på kr 500 mill. over en 4-års periode. Dette er nødvendig for foretakets arbeid med langsiktige investeringer. Foretaket er av den oppfatning at årlige investeringsrammer ikke er rigget for å håndtere finansiering av overordnet infrastruktur i utbyggingsområder der omfanget er ekstraordinært. Styret legger derfor til grunn at bystyret gjennom særskilte bevilgninger gir de økonomiske rammer som skal til for å realisere overordnet infrastruktur i de områder som bystyret anser å være strategisk viktig for langsiktig byutvikling.

5 Sykefravær, HMS og kompetanse

5.1 Sykefravær

5.2 Årsverksutvikling

5.3 Lederskap, kompetanse og HMS

5.1 Sykefravær

Denne tertialrapporteringen omhandler sykefravær for 1. kvartal 2018 [1]. Det er klare sesongmessige variasjoner i sykefraværet, og sykefraværet for første kvartal er tradisjonelt sett høyere enn resten av året. Sykefraværsutviklingen må derfor ses over tid.

Det samlede sykefraværet for 1. kvartal 2018 er på 9,7 % og er 0,9 prosentpoeng høyere sammenlignet med 2017. Det er en økning både på korttids- og langtidsfravær.

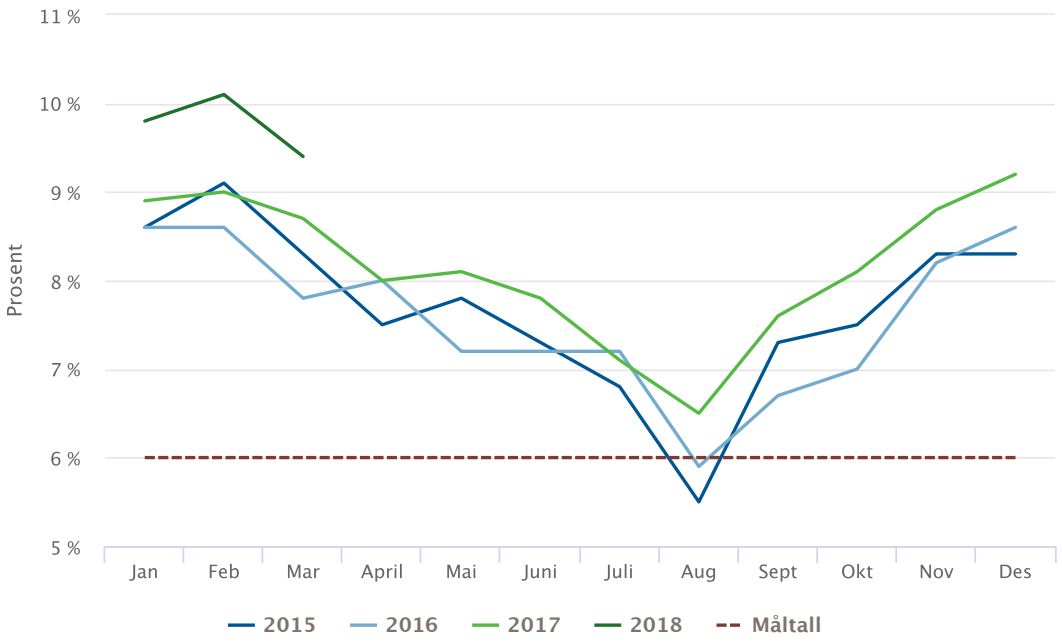

Figur 5.1 Sykefravær per måned 2015 - 2018

Sykefraværet har gått noe ned fra februar til mars og gjelder korttidsfraværet. Det er grunn til å anta at dette har en sammenheng med influensasesongen. Statistikk fra Folkehelseinstituttet (https://www.fhi.no/publ/2017/influensasesongen-2017-18/) vedrørende ukerapportering over influensasesongen i 2018, viser at influensautbruddet nådde toppen i uke 7. Selv om forekomstene av influensatilfeller var avtagende, var antallet fremdeles på middels nivå i intensitet flere av de påfølgende ukene.

Alle tjenesteområder[2] . har et høyere sykefravær i 1. kvartal 2018 sammenlignet med samme periode i 2017, men det er forskjeller både mellom områdene og innad i de ulike tjenesteområdene. Helse og velferd har det høyeste sykefraværet med 10,8 %, mens By- og samfunnsplanlegging har det laveste sykefraværet med 5,4 %.

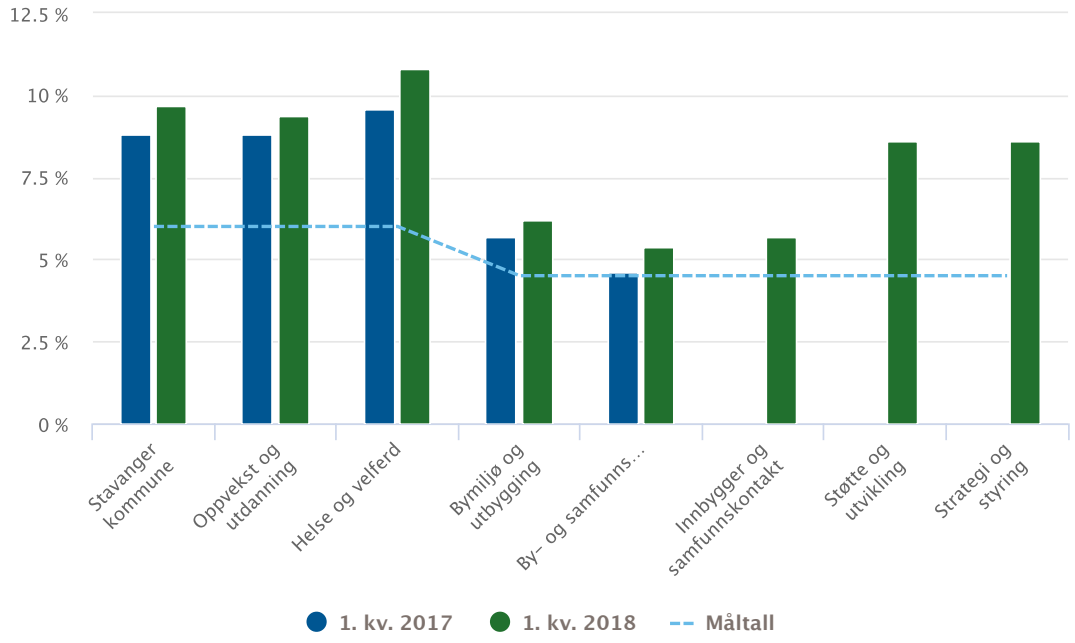

Figur 5.2. Sykefravær fordelt på tjenesteområdene, 1. kvartal

Innenfor utvalgte områder i Oppvekst og utdanning og Helse og velferd, er det størst økning innenfor sykehjemmene fra 8,8 prosent i 2017 til 11,4 % i 2018. Dette gjelder hovedsakelig langtidsfraværet. Barnehageområdet har en økning på 0,9 prosentpoeng. Skoleområdet øker med 0,8 prosentpoeng og hjemmebaserte tjenester med 0,7 prosentpoeng.

Lærlinger har en reduksjon på 0,3 prosentpoeng sammenlignet med 2017. Korttidsfraværet har økt med 1,8 prosentpoeng, men samtidig har langtidsfraværet gått ned med 2,1 prosentpoeng.

Figur 5.3 Sykefravær fordelt på utvalgte tjenester, 1. kvartal

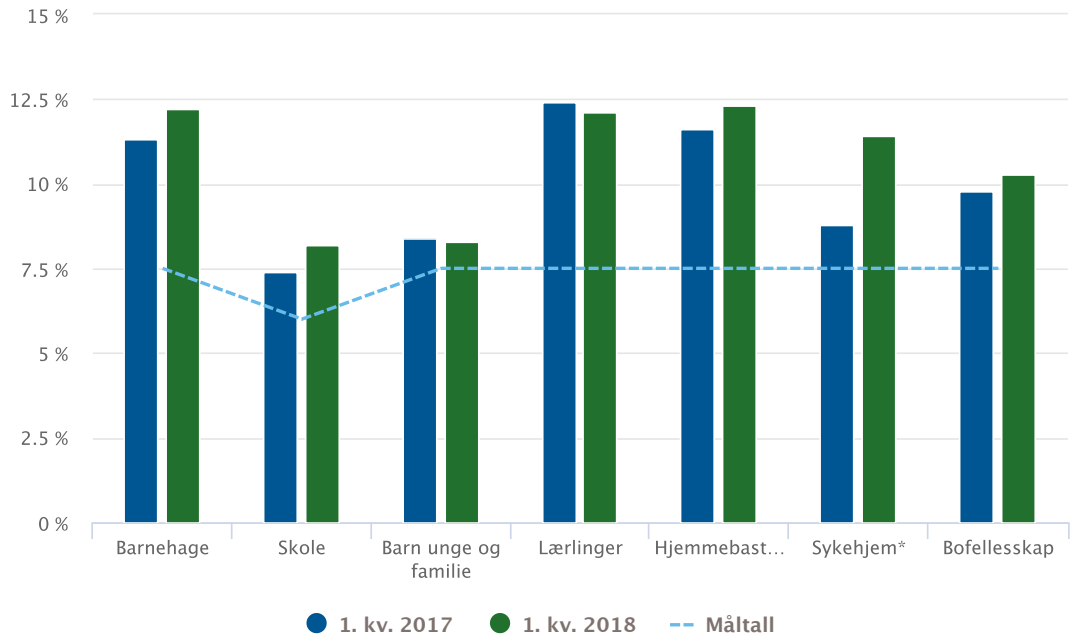

Figur 5.3 Sykefravær fordelt på utvalgte tjenester, 1. kvartal

**Inkludert nye Lervig sykehjem samt Blidensol sykehjem fra 1. mars 2018*

Sykefraværet overvåkes kontinuerlig på ulike nivåer i organisasjonen og utover allerede igangsatte tiltak på system- eller individnivå vurderes det kontinuerlig nye løsninger eller tiltak. Et eksempel på et etablert tiltak er de faste samarbeidsmøtene innenfor Helse og velferd og Oppvekst og utdanning. Her møtes virksomhetsledere, kommunalsjef og

Støtte og utvikling ved rådgivere fra HR og Budsjett og økonomi for å drøfte og analysere blant annet sykefraværstallene. Kompetansebygging, erfaringsoverføring, råd og veiledning er en del av oppfølgingen.

Sykefravær i ASSS-kommunene

Sammenligner en sykefraværsutvikling i 2018 med de øvrige ASSS-kommunene ser en at de fleste av de som har innrapportert, har en økning i 1. kvartal sammenlignet med 2017.

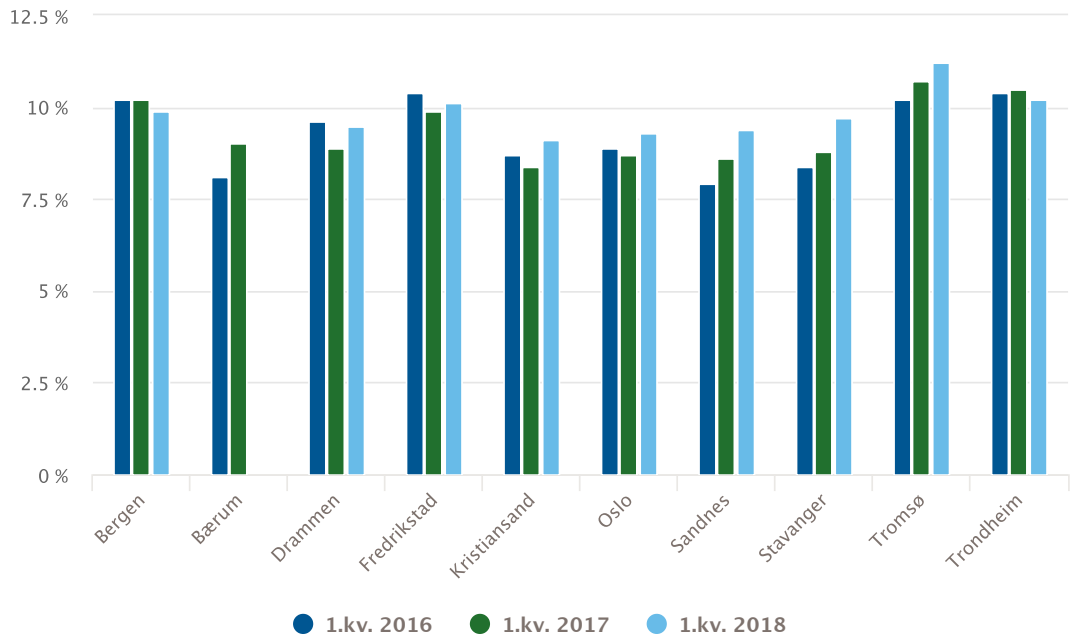

Figur 5.4 Sykefravær 1. kvartal i ASSS- kommunene

5.2 Årsverksutvikling

Fra 1. januar 2018 ble ny administrativ organisering av kommunen iverksatt. Dette betyr at sammensetningen av tjenesteområdene er ulik fra 2017 til 2018. Oppvekst og levekår er fordelt på to tjenesteområder; *Helse og velferd og Oppvekst og utdanning*. *By- og samfunnsplanlegging* (tidligere Kultur og byutvikling) er endret. Beredskap og samsfunnsikkerhet inngår nå som en del av avdelingen, samtidig som Kultur ble overført til innbygger og samfunnskontakt. Tidligere Personal og organisasjon og Økonomi er hovedsakelig fordelt på to stabs/støtteområder som er henholdsvis *Strategi og styring og Støtte og utvikling*. Det nye tjenesteområdet *Innbygger og samfunnskontakt* består av innbyggerservice, kommunikasjon, kultur, næring, smartby og politisk sekretariat.

Det er per 30. april ansatt 10 914 personer i Stavanger kommune på fastlønn. Dette inkluderer fast ansatte, vikarer, lærlinger, og ansatte i lønnet permisjon. Dette utgjør totalt 7 903 årsverk, og er 165 årsverk mer enn ved årsskiftet.

Økningen i årsverk er størst i Helse og velferd som følge av overtakelsen av Blidensol 1. mars 2018. Mosheim og Vålandstunet sykehjem samt St. Petri Aldershjem ble nedlagt i januar 2018 og årsverkene er flyttet over til nye Lervig sykehjem som startet opp 1. januar 2018.

I tabellen under vises bemanningsutviklingen for tjeneste- og stab/støtte områdene og utvalgte tjenester fra januar og hittil i 2018.

	Årsverk per 31.12.2017	Årsverk Januar 2018	Årsverk Februar 2018	Årsverk Mars 2018	Årsverk April 2018
Oppvekst og utdanning		4275	4258	4260	4266
Helse og velferd		2690	2693	2807	2806
Bymiljø og utbygging		213	215	217	219
By- og samfunnsplanlegging		95	98	99	98

	Årsverk per 31.12.2017	Årsverk Januar 2018	Årsverk Februar 2018	Årsverk Mars 2018	Årsverk April 2018
Innbygger- og samfunnskontakt		60	62	63	64
Støtte og utvikling		232	229	228	228
Rådmannens stabsenheter		29	31	31	32
Annet		195	191	190	189
Totalsum *	**7 738**	**7 789**	**7 775**	**7 895**	**7 903**
*					
Antall årsverk i lønnet permisjon (inkludert i totalsummen)	226	244	238	234	248
Noen utvalgte områder					
Kommunale barnehager	1 215	1 216	1 210	1 208	1 208
Grunnskole	2 036	2 044	2 040	2 041	2 050
Barn, unge og familie	424	418	418	416	415
Hjemmebaserte tjenester	538	547	547	550	549
Bofellesskap	581	584	590	593	588
Sykehjem	642	648	653	751	749

Tabell 5.1. Årsverksutvikling for tjeneste- og stab/støtte områdene og utvalgte virksomhetsområdene

5.3 Lederskap, kompetanse og HMS

Ledelse og ledelsesutvikling

Ledelsesutvikling må ses i sammenheng med pågående prosess med å etablere Nye Stavanger. Rådmannen har i den anledning igangsatt et arbeid for å etablere prinsipper for ledelse og styring i Nye Stavanger. I dette arbeidet vil det bli gjennomført en høringskonferanse 6. juni for ledere og tillitsvalgte i de tre kommunene.

Lederutviklingsprogram i ny organisasjon

Rådmannen har startet arbeidet med å lage et nytt lederutviklingsprogram for de tre øverste ledernivåene i kommunen. Lederutviklingsprogrammet legges ut på anbud i august, programmet har oppstart i januar 2019 og vil inkludere aktuelle ledere i Nye Stavanger.

Rekrutteringsutfordringer

Sykepleiemangelen i regionen er fremdeles stor. Rådmannen har opprettet egne internettsider for jobb i helse for å samle ledige stillinger og å bygge omdømme. Det gjennomføres faste profileringskampanjer for å vise Stavanger kommunes satsing på helse for å bidra til økt rekruttering av sykepleiere og sykepleierstudenter. I tillegg arbeides det med å se på stimuleringsordninger for etterutdanning og nye løsninger for organisering av arbeidet.

Ny pedagognorm i barnehager trer i kraft fra 1. august 2018. Endringen i pedagognormen vil kreve stor innsats for å rekruttere flere pedagoger til en region som over tid har ligget over landsgjennomsnittet på antall dispensasjoner fra utdanningskravet i barnehagen. Kartlegging i de kommunale barnehagene viser at det er behov for 65 nye barnehagelærere. For de private barnehagene er det anslagsvis behov for 30 nye barnehagelærere. Rådmannen har opprettet en egen intranettside for barnehager for å samle alle ledige stillinger og for å bygge omdømme i Stavangerbarnehagen. Rådmannen vil også styrke muligheten for at assistenter og faglærte kan få stipend til å videreutdanne seg til barnehagelærere og er i dialog med Universitetet i Stavanger om rekrutteringsutfordringene.

HMS-system

Arbeidet med internkontroll og gode, tilrettelagte systemer for HMS pågår. Forbedringsarbeid innen helse, miljø og sikkerhet forankres i HMS-gruppen på den enkelte arbeidsplass, arbeids-miljøutvalgene (AMU) og hovedarbeidsmiljøutvalget (HAMU). Det er en positiv utvikling ved at enkelte HMS-grupper melder opp arbeidsmiljøsaker til AMU for aktuelt tjeneste- eller stab/støtteområde. Det jobbes videre med å sikre at arbeidsmiljøsaker behandles på rett nivå i organisasjonen.

HMS-kompetanse

Kommunens samlede opplæring innen HMS og arbeidsmiljø for ledere, verneombud og medlemmer av arbeidsmiljøutvalg er gjennomgått og forbedret. Blant annet er nye retningslinjer for HMS-gruppene og arbeidsmiljøutvalgene tatt inn i ulike kompetansehevende tiltak. For å sikre lederne nødvendig HMS-kompetanse skal denne opplæringen intensiveres.

Forebygging, håndtering og oppfølging av vold og trusler
Med utgangspunkt i nye krav skal den enkelte arbeidsplass iverksette nødvendige og tilpassede tiltak for å forebygge, håndtere og følge opp vold og trusler. Arbeidet med gjennomgang og forbedring av system for kompetansehevende tiltak innen forebygging og håndtering av vold og trusler er startet opp og skal videreføres i 2018.

Nytt avviks- og forbedringssystem

I 2017 startet arbeidet med å få på plass et avviks- og forbedringssystem som er mer brukervennlig og intuitivt. Det er gjennomført kartlegging i virksomheter og medvirkningsprosesser med ansattes representanter. Mangler i dagens system og muligheter i andre systemer er identifisert. Det er gjennomført en Dialogkonferanse med systemleverandører. Kravspesifikasjonen har vært ute på høring og konkurransen ble offentliggjort i slutten av april. Prosessen med anskaffelse av et nytt system skal sluttføres innen sommeren 2018 og arbeid med implementering av et mer effektivt avviks- og forbedringssystem skal etter planen starte høsten 2018.

Oppfølging av forvaltningsrevisjon varslingsrutiner og konflikthåndtering

Forvaltningsrevisjonsrapporten Varslingsrutiner og konflikthåndtering fra Rogaland Revisjon forelå januar 2018. Rapporten viser at kommunen har gode rutinebeskrivelser for varsling og håndtering av avvik og konflikter, men at de med fordel kan forbedres. Rapporten viser også at kommunen i stor grad lykkes med å håndtere varslings- og konfliktsaker på en god måte, men at det alltid vil være forbedringsmuligheter. Videre blir det påpekt at rådmannen har stor oppmerksomhet på varslings- og konflikthåndtering og setter det på dagsorden i ulike sammenhenger. Rapporten følges opp i henhold til anbefalingene, blant annet med flere kurs i varslings- og konflikthåndtering og revidering av retningslinjer.

6 Bystyrets tekstvedtak HØP

Tekstvedtak som følges opp per 1. tertial 2018

1	Forebygging og hjelp	20	Kongress og arrangementsturisme	39	Flere VTA-plasser
2	Ressurssenteret	21	Reorganisering Stavanger Forum AS	40	Spaniaplassene
3	Framtidens sykehjemstruktur	22	Universitets- og høgskolebyen	41	Evaluering av signalanlegget på sykehjem
4	Cricketbane	23	Stavanger sentrum	42	Tilrettelegge for økt aktivitet i svømmehallene
5	Fordeling av midler mellom skolene	24	Lyse AS	43	Engøyholmen - status som fartøyvernsenter
6	Ny skole i Storhaug bydel	25	Frivillige lag og organisasjoner	44	Verdensarv
7	Lervig sykehjem	26	Eiendomsskatt – statens taksering	45	MUST, Holmeegenes
8	Seniorsenter	27	Fremtidens skole – Stavangerskolen 2025	46	Kunst i offentlig rom
9	Demenslandsby	28	IKT i skolen	47	Rogaland Filmkraft
10	Økologisk gård	29	Ny skole på Storhaug – modellskole for smartteknologi	48	Idrettshaller
11	Brannstasjoner	30	Entreprenørskapskompetanse	49	Norsk Lydinstitutt
12	Folkebad i Jåttåvågen	31	Godeset skole	50	Bedre fremkommelighet på veiene
13	Sikkerhet i sentrum	32	SFO for funksjonshemmede elever fra 5. til 10. klasse	51	Vedlikehold/skjøtsel av friområdene
14	Områdeløft for Hillevåg	33	Skolevegringsprosjekt	52	Kommunal ladestrategi
15	Områdeløft for Storhaug	34	Rus og psykiatri	53	Sykkelstrategien revideres
16	Økt opparbeidelse friområder og hundeluftegårder	35	Helhetlig tilbud til rusavhengige	54	Tou scene - byggetrinn to
17	Sykkelstrategi	36	Levekårsløft	55	Garderobeanlegg på Hinna
18	Kongress- og arrangementsturisme	37	Psykisk helse	56	Stavanger Bolig KF

18	og Stavanger Forum AS	37	Psykisk helse	56	Stavanger Bolig KF
19	Kjøkken og kantinedrift	38	Nye boligformer	57	Vålandsbassengene

Tabell 6.1 Tekstvedtak som følges opp per 1. tertial 2018

Tekstvedtak fra HØP 2015-2018

1. Forebygging og hjelp

Innenfor barnehage og skole er det tre gode fagmiljøer: Ressurssenteret for barnehagene, Psykologisk, Pedagogisk tjeneste (PPT) og Lenden (for hjelp til elever med behov for utredning og tiltak i skolen). Bystyret ber om en sak til kommunalstyret for oppvekst der det utredes hvordan disse miljøenes kompetanse og ressurser kan benyttes bedre på tvers av avdelingene, og med det enkelte barns behov i sentrum. PPT og Lenden styrkes med en samlet post på 3 millioner kroner.

Status per 1. tertial 2018:

På bakgrunn av endringer i barnehageloven og revidert rammeplan i 2017 ble det igangsatt et arbeidet for å utnytte den samlede kompetansen på tvers best mulig, nærmest mulig barna. Sak 17/18 i kommunalstyret for oppvekst: «Ny organisering av «Rett hjelp tidlig» gjennom samhandling og tverrfaglig innsats i bydelene» ble vedtatt 07. mars. I tråd med føringene i rammeplanen skal barnehagen tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger. Videre skal barnehagen legge til rette for og gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud.

Arbeidet med implementering av rammeplanens føringer i alle barnehager pågår kontinuerlig, og det ansees ikke naturlig med en egen orienteringssak om dette.

Tekstvedtaket er med dette ferdig behandlet.

Tekstvedtak fra HØP 2016-2019

2. Ressurssenteret

Bystyret ber om at det legges fram en sak til kommunalstyret for oppvekst, hvor det sees på forholdet mellom ressurssenteret og ressursene ute i barnehagene, med tanke på best mulig utnyttelse av ressursene.

Status per 1. tertial 2018:

I tråd med føringene i rammeplanen skal barnehagen tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger. Videre skal det legges til rette for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Dette innebærer et tett samarbeid mellom barnehagesjefen, PP-tjenester, ressurssenteret og barnehagene.

Arbeidet med implementering av rammeplanens føringer i alle barnehager pågår kontinuerlig, og det ansees ikke naturlig med en egen orienteringssak om dette.

Tekstvedtaket er med dette ferdig behandlet.

3. Framtidens sykehjemstruktur

Fremtidens sykehjemstruktur må planlegges i dag. I løpet av 2017 vil" Leve hele livet" ha vært i drift i 4 år. Bystyrets mål er at behovet for sykehjemsplasser skal ned, mens tilbudet i hjemmet skal økes. For å være rustet for fremtiden settes det av midler for å forsere arbeidet med planleggingen av fremtidens sykehjemstruktur og nye sykehjem. Bystyret ber rådmannen arbeide videre med kommunalstyret for levekår sitt vedtak 58/2015 «Revisjon omsorg 2025».

Status per 1. tertial 2018:

I kommunalstyret for levekår sak 58/2015 ble det vedtatt at *Omsorg 2025* skal erstattes av en temaplan for helse-, sosial- og omsorgstjenesten, og at det parallelt skal utarbeides en ny plan for utbygging av sykehjem, bofellesskap og alternative boformer for ulike grupper kalt Omsorgsbygg 2030. Sak om mulighetsstudie demenslandsby på Ramsvigtunet ble behandlet i kommunalstyret for Levekår i januar 2016, sak 7/16.

Arbeidet med Temaplan for helse-, sosial- og omsorgstjenester pågår. Sak om innsatsområder ble behandlet i kommunalstyret for levekår i 1. tertial 2017.

Mulighetsstudie for etablering av demenslandsby på Ramsvigtunet ble vedtatt av Bystyret i sak 129/17 den 27. november, og arbeidet med prosjektering starter opp i 2018.

Arbeidet med temaplanen og plan for omsorgsbygg er stilt i bero i en periode pga. andre prioriterte oppgaver. Arbeidet gjenopptas når nye ressurser er rekruttert. Ny sak om demenslandsbyen legges fram til politisk behandling 2. tertial 2018. Se også pkt. 9 under.

4. Cricketbane

Det har lenge vært stor etterspørsel fra deler av den internasjonale befolkningen etter en cricketbane i Stavangerområdet. Dette søkes løst i samarbeid med nabokommunene. Bystyret avsetter 1 million kr til dette formålet i 2016.

Status per 1. tertial 2018:

Disposisjonsplan for Lassa Idrettspark ble vedtatt i sak 35/17 i KMU 7. mars. Spørsmål om cricketbane ble tilbakesendt for forprosjektering. Forprosjektet ble lagt fram i sak 138/17 for KMU i møte 5. september, men tilbakesendt for ytterligere bearbeidelse.

Disposisjonsplan ble behandlet og vedtatt i KMU i sak 67/18 i møte 10. april. Det ble vedtatt en utstrakt bruk av kunstgras. Gjennomføring av tiltakene er ikke finansiert. Prosjektering vil bli igangsatt i løpet av året. En vil komme tilbake til finansiering i forbindelse med kommende handlings- og økonomiplan.

Tekstvedtaket er med dette ferdig behandlet.

Tekstvedtak fra HØP 2017-2020

5. Fordeling av midler mellom skolene

Bystyret ber rådmannen legge frem en ny forenklet modell for fordeling av midler til skolene. Sak legges fram for kommunalstyret for oppvekst og kommunalstyre for finans. Ny modell for fordeling av midler skal være på plass til skolestart 2017/2018. Bystyret ber om at rådmannen snarest legger fram en sak for kommunalstyret for oppvekst. Saken skal også gi en oversikt over hvordan sammenlignbare storbyer har løst problemstillingen rundt ulike levekårssoner.

Status per 1. tertial 2018:

Sak 61/17 om ny modell for ressurstildeling til skolene ble lagt fram for kommunalstyret for oppvekst i juni 2017. Saken ble deretter sendt på høring.

Sak 94/17 *Ny modell for ressurstildeling til skolene* ble endelig behandlet i kommunalstyret for oppvekst 13. desember 2017. Saken ble også behandlet i kommunalstyret for finans 22. januar 2018.

Kommunalstyret for oppvekst har godkjent forslaget til ny modell for ressurstildeling til skolene i Stavanger som det framgår av saken. Modellen som ble tatt i bruk 1. januar 2018 innføres over to år og evalueres etter 4 år.

Kommunalstyret for oppvekst er blitt informert om endringer for skolene som følge av modellen. Rådmannen vil til neste budsjettår kunne beregne levekårstildeling etter nye kriterier og på bakgrunn av dette tildele levekårspotten mer treffsikkert. Rådmannen tar sikte på å legge fram en sak til kommunalstyret for oppvekst med orientering om skoleøkonomien ved inngangen til nytt skoleår.

Tekstvedtaket er med dette ferdig behandlet.

---

6. Ny skole i Storhaug bydel

Det avsettes 172 millioner kroner for å komme i gang med ny skole på Storhaug i 2019 og 2020. Endelig framdrift legges fram i egen sak når tomt er avklart.

Status per 1. tertial 2018:

Elevtallsframskrivinger fra sommeren 2017 bekrefter at det er behov for å utvide skolekapasiteten i Storhaug bydel. Med kapasitetsutvidelsene som er foretatt ved Storhaug skole og Nylund skole siste år, er behovet midlertidig dekket fram til ny skole står klar.

Det er med bakgrunn i bystyrevedtak 31/17 anskaffet areal til offentlige formål, blant annet til ny barneskole, på Storhaug. Bystyret har i tilknytning til HØP 2018-2021 vedtatt å avsette en ramme på kr 273,0 mill. til oppføring av den nye skolen.

Rådmannen vil starte utviklingen av skoleprosjektet i løpet av 2. tertial 2018.

---

7. Lervig sykehjem

Bystyret vil sikre full drift av Lervig sykehjem fra 2018. Rådmannen bes legge frem sak som beskriver hvordan også beboere ved Domkirken sykehjem kan flytte inn fra 2018 (se eget punkt). Saken skal vise oppdaterte budsjetter, bruk av legekontorareal, fysioterapiavdeling, kjøkken m.m.

Status per 1. tertial 2018:

Oppfølging av budsjettvedtaket vedr. eventuell overføring av Domkirken Sykehjem til Lervig ble behandlet av Stavanger formannskap i møte 7. desember, sak 207/17. Det ble vedtatt å invitere styret i Domkirken Sykehjem til et møte med den politiske ledelsen og direktør for Helse og velferd for å finne fram til en løsning. Ett møte er gjennomført i 2017, og nytt møte er gjennomført i 2018. Endelig avklaring foreligger ikke. Dialogen fortsetter.

---

8. Seniorsenter

Bystyret vil snarest gå i dialog med Stiftelsen Domkirkens sykehjem vedrørende overføring av sykehjemsplassene til Lervig sykehjem.

Ulike modeller kan drøftes bl.a. virksomhetsoverdragelse, men slik at dagsenteret og omsorgsboligene drives på ordinært vis inntil videre.

Domkirkens sykehjem har lang erfaring innen eldreomsorg som bør videreføres. Eierstiftelsen inviteres til utvikling av området i samarbeid med både Stavanger Utvikling KF/Bolig KF og Stavanger kommune.

Det vurderes i første omgang å nedsette en egen arbeidsgruppe bestående av eier og aktuelle foretak. Stiftelsen skal eie og drive det nye anlegget. Rådmannen bes om å komme tilbake med en sak når spørsmål om eventuell virksomhetsoverdragelse og mulig videreutvikling er drøftet med eier.

Status per 1. tertial 2018:

Sak om handlingsrom innenfor anskaffelsesregelverk ble behandlet i Stavanger formannskap i desember, sak 207/17. Videre avklaringer med styret i Domkirken Sykehjem pågår, jf. foregående tekstvedtak om Lervig sykehjem.

---

9. Demenslandsby

Ramsviktunet sykehjem vurderes som en del av en demenslandsby. Bystyret ønsker at det skal legges til rette for flere boenheter i form av omsorgsboliger som kan kjøpes, ev. leies. Videre skal det legges til rette for butikker, helsetjenester m.m.

Bystyret ber rådmannen snarest legge fram en sak for politisk behandling.

Status per 1. tertial 2018:

Mulighetsstudie for etablering av demenslandsby på Ramsvigtunet sak 129/17 ble vedtatt av bystyret 21. november. Det legges fram sak til politisk behandling 2. tertial 2018.

10. Økologisk gård

Bystyret opprettholder avtale om tilskudd til Økologisk gård fram til 2020. Bystyret ber Rådmannen legge fram en sak for kommunalstyret for miljø og utbygging vedrørende status i byggeprosjektet. Utbetaling avventes til prosjektet er igangsatt.

Status per 1. tertial 2018:

Det ble fremlagt en orienteringssak 106/17: Stiftelsen Ullandhaug økologiske gård til KMU den 6. juni 2017, angående status for prosjektet med nytt næringsbygg og stiftelsens ønske for anvendelsen av kommunens tilskudd. Stiftelsens årsrapport for 2016 ble vedlagt saken.

Første møte med stiftelsen ble avholdt den 23. februar 2017. Den 7. september 2017 ble det avholdt et nytt statusmøte med stiftelsen. Hovedtema for møtet var å drøfte grunnlaget for en ny søknad om økt økonomisk støtte til oppføring av nytt næringsbygg.

Stiftelsen har levert en ny søknad om disponering av det tidligere avsatte tilskuddet. Det jobbes med å få stiftelsen til å utdype premissene for søknaden, herunder hvordan de skal møte kommunens behov for sikkerhet, slik at saken kan legges frem for KMU/Formannskapet. Saken vil også gi en status på de ulike avtaleforhold mellom kommunen og stiftelsen.

11. Brannstasjoner

Bystyrets klare målsetting er å ha på plass en forsvarlig brannstasjonsstruktur i Stavanger innen 2021. Midlene til nybygg avsettes og bystyret ønsker at lokalisering avklares så raskt som mulig.

Status per 1. tertial 2018:

Planforslaget om brannstasjon i Lervig har vært til behandling i Kommunalstyret for byutvikling, men ble sendt tilbake for å vurdere alternative tomter i bydelen.

Tomtevurdering ble fremmet for bystyret i sak 24/18: *Ny brannstasjon i Stavanger øst, overordnet alternativvurdering* den 19. mars 2018, med anbefaling om at det reguleres brannstasjon på tomtealternativ J2 i Lervig.

Bystyrets flertallsvedtak:

Bystyret går inn for at brannstasjonen i Stavanger Øst lokaliseres i Lervig, slik den er foreslått i alternativ J2 med ny utfylling i Lervig.

Gangstien mellom brannstasjonen og kaien skal alltid være åpen for publikum utenom ved utrykninger med båt. Det arrangeres en arkitektkonkurranse for å velge utforming av den nye brannstasjonen. Det forutsettes at den må gis en estetisk moderne og urban utforming som harmonerer med omkringliggende bebyggelse.

Minimum 50% av byggets takflate skal være tilgjengelig for publikum og integreres som en del av parkarealet i nord for stasjonen- Tilkomst og takflate skal ha universell utforming.

Det skal gjennomføres en begrenset arkitektkonkurranse i løpet av høst 2018. Ny reguleringsplan vil

fremmes med bakgrunn i resultatet fra konkurransen.

Saken er, etter anmodning fra representantene Eirik faret Sakariassen (SV), Daria Maria Johnsen (MDG) og Sara Nustad Mauland (Rødt), oversendt departementet for lovlighetskontroll.

Tekstvedtaket er med dette ferdig behandlet.

---

12. Folkebad i Jåttåvågen

Bystyret ønsker å få realisert et Folkebad i Jåttåvågen med byggestart så snart som mulig. Det nedsettes en egen prosjektgruppe hvor politikere, administrasjon og medlemmer fra svømmemiljøet kommer samme for å se på en løsning. Nabokommuner inviteres til å delta. Prosjektgruppen arbeider frem et forslag til utbygging, samarbeidsmodell med aktuelle nabokommuner, og finansieringsplan for bygging og drift.

Status per 1. tertial 2018:

Formannskapet behandlet sak 66/17 om organisering av prosjektarbeidet knyttet til folkebadet 6. april 2017. Formannskapet ga sin tilslutning til organisering og mandat til å utføre videre utredninger av prosjektet folkebadet med formål om å ferdigstille sak til bystyre første kvartal 2018. Formannskapet vedtok videre at styringsgruppen består av kommunalutvalgets medlemmer. Det er også etablert en administrativ prosjektgruppe med representanter fra aktuelle avdelinger samt representanter fra Idrett.

Revidert romprogram er presentert for styringsgruppen. Det er gjennomført kartlegging av eksisterende skolebasseng i Stavanger. Kartlegging av grunnforhold pågår. Det pågår også markedsundersøkelse blant aktuelle OPS-leverandører og markedsundersøkelse i forhold til publikumsbesøk på sammenlignbare anlegg i andre deler av landet. Det er utarbeidet markedsundersøkelse for besøkspotensialet og hvilke funksjoner som bør inkluderes i Folkebadet.

Det arbeides videre med utredninger for 2 romprogram, ett med stupefunksjon inkludert i 50m basseng og ett romprogram med stup i separat basseng.

Sak til Kommunalutvalget i mai og Formannskapet og Bystyret i juni 2018 er utarbeidet. Saken inneholder estimater for byggekostnader, driftskostnader og vurdering av spillemidler og inntekter for anlegget.

---

13. Sikkerhet i sentrum

Bystyret ber Rådmannen snarest mulig sette i gang innkjøp av nytt kameraovervåkningsutstyr innen egne budsjettrammer. Videre bes det om forsterket samarbeidet med politi og vekterne i sentrum

vedr. lys og overvåkning på det aktuelle områder i sentrum. Bystyret ber Rådmannen holde kommunalutvalget orientert.

Status per 1. tertial 2018:

Kameraene er i operativ drift, passordbeskyttet og kan bare brukes av politiet. Det er fortsatt ikke avklart brukerrettigheter mellom Stavanger kommune og politiet etter krav fra datatilsynet. Stavanger

avklart brukerrettigheter mellom Stavanger kommune og politiet etter krav fra datatilsynet. Stavanger eiendom som har eier- og driftsansvar har per i dag ikke tilgang til kameraene og kan derfor ikke følge opp driftsansvaret. Saken ligger hos Sør-Vest politidistrikt, som skal opprette en databehandleravtale med kommunen for disse to kameraene. En slik avtale er ett nødvendig krav etter dagens regelverk, jfr. politiregisterloven.

Sør-Vest politidistrikt kommer tilbake til kommunen i løpet av mai, og planen er å få underskrevet avtalen før ferien.

---

14. Områdeløft for Hillevåg

Bystyret ber om at det gjennomføres et områdeløft for Hillevåg med start i 2017. Det avsettes totalt 7 million kroner i perioden til dette arbeidet.

Status per 1. tertial 2018:

Det ble lagt frem en sak 63/17 til behandling i Kommunalutvalget i juni. Saken legger til grunn at levekårsløftet skal avgrenses til sonene Kvalaberg, Saxemarka og Bekkefaret. Tiltak i levekårsløftet skal være basert på lokalbefolkningens ønsker og behov. Dette forutsetter en supplering av eksisterende kunnskap i levekårsundersøkelsene, og det skal derfor utarbeides en sosiokulturell stedsanalyse som skal ligge til grunn for det videre arbeidet.

Forskingsinstituttet IRIS har høsten 2017 snakket med en rekke aktører i Hillevåg for å få synspunkter på hvordan det er å bo i Hillevåg og hva som behøves av forbedringer. Forskningsinstituttet IRIS har pr 30. april 2018 levert en foreløpig sosiokulturell stedsanalyse, som ferdigstilles i løpet av mai. Det er utarbeidet en framdriftsplan for høringer og workshops der IRIS legger fram sine funn og anbefalinger.

---

15. Områdeløft for Storhaug

Gjennom en rekke målrettede tiltak er det blitt jobbet systematisk for å bedre levekårene i den nordøstre delen av Storhaug bydel i løpet av de siste tre årene. Arbeidet er ikke sluttført og områdeløftet videreføres i 2018 og 2019.

Status per 1. tertial 2018:

Levekårsløftet på Storhaug har fortsatt arbeidet med fysiske, sosiale og miljømessige tiltak i de utvalgte levekårssonene. Det er blant annet gjort utvidede kartlegginger i Bergeland og sentrum levekårssone basert på omfattende innspill og dialog med lokalbefolkningen. I tillegg har prosjektet støttet en rekke nærmiljøtiltak.

I 2017 ble det inngått en intensjonsavtale mellom staten og Stavanger kommune om gjennomføring av en områdesatsing i Storhaug bydel i årene 2018-2024. Fra 01.01.18 er det ansatt en prosjektleder i 100 % stilling. Avtalen angir tre satsingsområder:

- Inkludering ved tidlig innsats
- Gode bo- og nærmiljø

- Sosialt entreprenørskap – nye veier til arbeid og velferd

En overordnet plan for områdesatsingen, handlingsplaner for de ulike satsingsområder og sak om bruk av statlige midler knyttet til områdeløftet vil bli behandlet i møte i Kommunalutvalget 22. mai 2018. Bydelsutvalget på Storhaug får planene til høring i forkant av dette møtet.

Ordningen med nærmiljøtilskudd er videreført.

---

16. Økt opparbeidelse friområder og hundeluftegårder

Det vises til vedtak HØP 2016–2019. Bystyret viderefører satsningen på opparbeidelse av friområder og setter av 1,5 millioner kroner i 2017 og 2 millioner kroner i 2018 og 2019. I tillegg avsettes det kr 400 000 kroner skal disponeres til hundeluftegårder jf. bystyrevedtak.

Status per 1. tertial 2018:

Forslag til disponering av midlene er innarbeidet i sak 11/17 Årsprogram for Park og vei 2017 vedtatt 31. januar 2017. Vedtatt arbeid er under gjennomføring. Plassering av hundeluftingsråde i Tasta er vedtatt i sak 142/17 til KMU i september og vil bli gjennomført innen utgangen av året.

Forslag til plasseringer i Hundvåg bydel som er lagt fram i sak 108/17 til KMU i juni og i Eiganes og Våland bydel som er lagt fram i sak 143/17 til KMU i september, er tilbakesendt for å vurdere alternative plasseringer.

Det forberedes sak vedrørende Hundvåg bydel og Eiganes og Våland i løpet av året.

---

17. Sykkelstrategi

Sykkelsatsningen i Stavanger er et sentralt virkemiddel i å nå vedtatte målsettinger om tryggere sykkelveier, bedre folkehelse og reduserte klimautslipp. Det er derfor viktig å opprettholde investeringsnivået for sykkeltiltak. Bystyret viderefører investeringsnivået fra 2016 og 2017 ut perioden. Sykkelsatsningen videreføres med 20 millioner i pr år fra 2018. Bruk av midlene avventes til sykkelstrategiplanen revideres. Rådmannen bes for øvrig søke delfinansiering gjennom statlige støttemidler for sykkeltiltak.

Status per 1. tertial 2018:

Forslag til revidert sykkelstrategi, sak 34/18, som ble framlagt til KMU i møte 27. februar, ble vedtatt lagt ut på høring. Endelig behandling i KMU sitt møte i juni.

---

18. Kongress- og arrangementsturisme og Stavanger Forum AS

Bystyret følger opp sin vedtatte satsing med investeringen i Stavanger Forum AS og på økt kongress- og arrangementsturisme i regionen. Det settes av 5 mill. i 2017 og 5 mill. i 2018 og 2,5 mill. i 2019 som øremerkes økt investering i Stavanger Forum AS for å finansiere satsningen ”Stavanger Convention Bureau”.

Status per 1. tertial 2018:

Første del av kapitalforhøyelsen (2017) der Stavanger kommune deltok med kr 5 mill. ble foretatt på ekstraordinær generalforsamling 31. januar 2018. Planlagt kapitalforhøyelse i 2018 på kr 5 mill. vil kunne foretas etter FSK sin behandling av sak 33/18 (http://opengov.cloudapp.net/Meetings/STAVANGER/Meetings/Details/690931?agendaItemId=214091) – «*Forum-området – Status og videre utvikling*» og behandlingen av rapporten per 1. tertial 2018. Det tas videre sikte på at ny kapitalforhøyelse gjennomføres i 2019, jf. bystyresak 177/16.

---

19. Kjøkken og kantinedrift

God og næringsrik mat er viktig for både helse og trivsel. Rådmannen bes gjennomgå kommunens tjenester innenfor drift av kjøkken, kantiner og levering av mat. Målet er å sikre kvalitet og næringsinnhold, samt at tjenestene drives på en mest mulig kostnadseffektiv måte. I denne sammenheng skal det sees på kommunens egne kjøkken og kantiner, i tillegg til private og frivillige som mottar støtte fra kommunen.

Bystyrets tekstvedtak til budsjettet må sees i sammenheng med formannskapets vedtak i sak 71/17, i møte 4. mai 2017, punkt 4 og 5 der det heter:

4. Kommunens kompetanse på hvordan fremme matglede og et sunt kosthold for alle kommunens brukere og på en rasjonell drift skal videreutvikles. Rådmannen bes derfor arbeide videre med, og legge frem en egen sak om:

-hvordan kommunen kan videreutvikle og spre kompetanse om sunt kosthold og matglede gjennom samarbeid med kompetansemiljø som Måltidets hus og restaurantbransjen m.fl. i Stavanger

-hvordan kjøkken og kantiner i kommunen kan samarbeide om utvikling av personalets kompetanse og en god utnyttelse av personell, utstyr og lokaler

-hvordan samarbeid mellom Byggdrift, kommunale kjøkken og kjøkken ved de ideelle sykehjemmene kan styrkes ytterligere.

5. Det skal gjøres en vurdering av å etablere et nasjonalt kompetansesenter for sykehjemsmat i Stavanger. Senterets intensjoner skal bl. a. være forskning, utviklingsarbeid, veildningsarbeid, tilrettelegging for produktutvikling og dietter, arrangere seminarer, kurs for både kokker og ansatte ved sykehjem mm. Det skal søkes samarbeid med Måltidets Hus både i forhold til kompetanse og organisering.

Rådmannen vil gjøre en helhetlig vurdering av hvordan disse vedtakene skal følges opp, herunder behov for å engasjere ekstern kompetanse og kapasitet på grunn av oppdragets kompleksitet og omfang. Rådmannen vil komme tilbake med en plan for oppfølging i neste tertialrapport.

Status per 1. tertial 2018:

Driften av kantinen i Olav Kyrresgate er i perioden 1. januar 2016 til og med 31. desember 2018 satt ut til Stavanger byggdrift KF. Avtalen gir rom for prolongering med et år av gangen. Rådmannen vurdere det som hensiktsmessig at organisering og drift av kantine fremover inngår som en del av tjenesteutviklingsprosjektene i Nye Stavanger.

Kvalitetsmeldingen for sykehjem var til behandling i fjor (Bystyresak 42/17) og hadde ernæring som et viktig tema. Underernæring hos eldre er et sentralt tema i kvalitetsarbeidet på alle sykehjem. Etter en

politisk beslutning i forbindelse med kvalitetsmeldingen har de fleste flyttet middagen til ettermiddagstid. I en oppfølgingssak til kvalitetsmeldingen som ble behandlet i desember (KL-sak 94/17) ble det fattet følgende vedtak:

For å forebygge underernæring, øke inntaket av mat og bidra til gode spiseopplevelser på sykehjemmene skal det gjennomføres ulike tiltak. Herunder nevnes:

- *Deltakelse i pasientsikkerhetsprogrammet «Forebygging og behandling av underernæring»*
- *Delta i det nasjonale læringsnettverket knyttet til ernæring*
- *Videreutvikle det lokale ernæringsnettverket og den årlige fagdagen i ernæring*
- *Delta på og bidra til utvikling av flere gode tiltak i regi av Stavanger Byggdrift kjøkken*

Kommunen er med på en søknad som NOFIMA (https://nofima.no/) står for og som gjelder ernæring hos eldre. I tillegg vil ernæring for eldre være et helt sentralt tema i regjeringens Leve hele livet-reform som nylig er lansert. Rådmannen anbefaler ikke å gå videre med å vurdere etablering av et nasjonalt kompetansesenter for sykehjemsmat da tiltakene nevnt over bidrar i ønsket retning.

Tekstvedtaket er med dette ferdig behandlet.

Tekstvedtak fra HØP 2018-2021

20. Kongress og arrangementsturisme

Bystyret legger til rette for utvikling av eksisterende næringer, omstilling og aktivitet i regionen. Det settes av 30 millioner kroner i eget fond. Fondet skal videreføre og styrke kongress- og arrangementssatsingen i regionen. Fondet skal bidra til etablering og forsterkningen av fagkonferanser, næringsutstillinger, publikumsutstillinger, større nasjonale og internasjonale sportsarrangementer, større regionale, nasjonale og internasjonale kulturarrangementer, by-jubileer og andre større byarrangementer. Stavanger har opparbeidet seg solid kompetanse på gjennomføring av ulike arrangement. Fondet vil bidra til at denne kompetansen opprettholdes, og kommer til nytte videre.

Fondet skal i tillegg tilføres årlige tilskudd. Det skal utbetales ulike former for økonomisk støtte fra fondets avkastning og årlige overføringer fra kommunen, til relevante arrangementer og kongresser som bygger opp under kommunens næringssatsinger, samt til markedsføring. Fondet overtar ansvaret og midlene avsatt til å følge opp kommunens inngåtte avtaler knyttet til arrangementsturisme.

Det etableres et eget råd for fondet. Stavanger Forum AS blir sekretariat for rådet. Kommunalutvalget vil fungere som styret for fondet. Rådmannen bes legge frem en sak for bystyret for hvordan fondet skal settes opp.

Status per 1. tertial 2018:

Formannskapet behandlet den 15. mars 2018 sak 32/18 (http://opengov.cloudapp.net/Meetings/STAVANGER/Meetings/Details/690931?agendaItemId=214100) – «*Styrking av kongress- og arrangementssatsingen*». Formannskapet fattet da slikt vedtak: «*Saken utsettes*». Det legges til grunn at saken kommer opp igjen til behandling i løpet av 2. tertial 2018. Den aktuelle saken er første ledd i etableringen av et fond på 30 mill. i tråd med bystyrets vedtak.

21. Reorganisering Stavanger Forum AS

Stavanger Forum AS er et av kommunens viktigste verktøy for videre utvikling av kongress- og arrangementsturisme. Vi må reorganisere forholdet mellom Stavanger kommune og Stavanger Forum AS.

Bystyret ber derfor rådmannen legge frem en sak om overføring av kommunens bygg og eiendom på Stavanger Forum-området som kapital til Stavanger Forum AS. I tillegg må det settes av midler til renovering av kongressenteret før det overføres som kapital til Stavanger Forum AS. Forum Expo videreføres med eierskapet som i dag. Disse egenkapitalendringene må skje i samarbeid med Rogaland fylkeskommune.

Status per 1. tertial 2018:

Sak fremmes til behandling i FSK bystyret i løpet av 1. tertial 2018.

Rådmannen fremmet sak 33/18 (http://opengov.cloudapp.net/Meetings/STAVANGER/Meetings/Details/690931?agendaItemId=214091) – «*Forum-området – Status og videre utvikling*» for behandling i formannskapet den 15. mars 2018. Formannskapet fattet da slikt vedtak: «*Saken utsettes*». Det legges til grunn at saken vil sluttbehandles i 2. tertial 2018.

---

22. Universitets- og høyskolebyen

Stavanger kommune skal fornye avtalen med Universitetet i Stavanger og lage en ny samarbeidsavtale med VID. Med UiS skal Stavanger blant annet samarbeide om utviklingen av Ullandhaug, forskning og studentarbeidet. I tillegg er det ønskelig å opprette egne universitetsbarnehage og –skole gjennom læringsavtaler mellom skolen og uis.

Bystyret vil legge til rette for ny og utvidet campus på Misjonsmarka. Som en del av campus er det også en mulighet til å få lokalisert kommunale tjenestetilbud som kan nyttiggjøre seg den kompetansen VID representerer på viktige fagområder.

Ullandhaug 2023

Etableringen av nytt universitetssykehus, helsefakultet og teknologibygg på Ullandhaug er et løft for regionen og universitetsområdet. Det er viktig at det tilrettelegges for at nye aktører kan etablere seg og at området får tilført ytterligere kunnskap og kompetanse, da dette kan gi positive synergieffekter.

Stavanger kommune inviterer alle de sentrale aktørene på Ullandhaug med formål om å sammen lage en felles strategi for en helhetlig utvikling av området mot 2023.

Status per 1. tertial 2018:

Samarbeid UiS / Campus Ullandhaug

- Det er i første tertial inngått fornyet avtale med UiS. Saken (47/18) er behandlet i formannskapet 12. april. Avtalen vil signeres i 2. tertial.
- Det er i 1. tertial gjennomført kontaktmøter med SUS, UiS og andre relevante aktører på

- Det er i 1. tertial gjennomført kontaktmøter med SUS, UiS og andre relevante aktører på Ullandhaug. Ordfører har ledet møtene. Mandatsak for arbeidet med strategi Ullandhaug 2023 legges fram i 2. tertial.

Samarbeid VID / Campus Misjonsmarka

- Samarbeidsavtalen med VID er jobbet fram i flere møter mellom VID og SK i første tertial. Den vil bli lagt fram for politisk behandling i 2. tertial.
- Det er også gjennomført et større kontaktmøte mellom VID og SK i første tertial, tema campus Misjonsmarka. Har gitt tydelig signaler om at campus VID fortrinnsvis legges til Stavanger.

Melding om universitetsbyen

- Det er lagt fram mandatsak (FSK 46/18 den 12. april) for arbeidet knyttet til revidering av meldingen om universitetsbyen. Det vil jobbes med en temaplan for kunnskapsbyen, som ferdigstilles våren 2019.

Studentrådet

- Det er i første tertial gjennomført tre møter i studentrådet. For rådmann møter næringssjef.

---

23. Stavanger sentrum

Utviklingen av Stavanger sentrum er viktig for byen og regionen. Bystyret har høyt ambisjonsnivå for den kommende sentrumsplanen. Aktuelle aktører inviteres til aktiv deltakelse i forbindelse med forberedelser og gjennomføring av samarbeidsmøter. Bystyret matcher tilskuddet fra staten til City Impact District (CID). Rådmannen legger frem en sak til bystyret hvor kommunalutvalget blir kommunens sentrumsutvalg som koordinerer og samordner diverse råd, utvalg og styrer som i dag ivaretar ulike sider av kommunens myndighet i Stavanger sentrum.

Status per 1. tertial 2018:

Sak om forvaltning og koordinering av kommunens roller i forbindelse med sentrum er under utarbeidelse i et samarbeid mellom BMU og BSP (by- og samfunnsplanlegging). Saken framlegges i løpet av andre tertial.

---

24. Lyse AS

Stavanger kommune inviterer til en dialog med Lyse og andre eierkommuner om behov og vilkår for å etablere nye lån fra eierne til Lyse.

Status per 1. tertial 2018:

Rådmannen har innledet samtaler med Lyse AS og andre aksjonærer vedrørende lån til Lyse AS. Det vil legges fram sak vedrørende behov og rammer for nye lån til politisk behandling i 3. tertial 2018.

---

25. Frivillige lag og organisasjoner

25. Frivillige lag og organisasjoner

Til neste års handlings- og økonomiplan ber bystyret rådmannen endre budsjettopplegget for tilskudd til lag og organisasjoner. Finans og formannskapet vedtar budsjettrammen og de respektive kommunalstyrene vedtar tildelingen og vedtas endelig i formannskapet.

Vedtak i FSK 15. mars:

Endring i rådmannens anbefaling. Rådmannen legger fram budsjettsaken på vanlig måte. De respektive kommunalstyrene behandler tildelingene (oppvekst, levekår og kultur/idrett) og innstiller før endelig behandling.

Status per 1. tertial 2018:

Tekstvedtaket følges opp i forbindelse med HØP 2019-2022.

Tekstvedtaket er med dette ferdig behandlet.

---

26. Eiendomsskatt – statens taksering

Bystyret ber kommunalstyret for finans legge frem en sak om å utrede hva det vil innebære å gå over til statens taksering av eiendomsskatt. Det blir ikke lagt inn noen kostnader før dette.

Status per 1. tertial 2018:

Utredningsoppdraget inngikk i rådmannens budsjettforslag til prosjektkostnader 2018, som en del av en helhetlig vurdering og styring av takseringsprosjektet, inkl. prosjektledelse og -ressurser. Etter vedtak om kommunesammenslåing må takseringen samkjøres mellom kommunene.

Sak om eiendomsskatt skal behandles og vedtas i fellesnemnda. Planlagt framdrift er juni 2018. Saken med protokoll sendes deretter til kommunalstyret for finans til orientering.

---

27. Fremtidens skole – Stavangerskolen 2025

Våre barn er byens fremtid. Bystyret starter arbeidet med hvordan Stavangerskolen skal utvikle seg mot 2025. Målet er moderne og fleksible undervisningsmetoder, hensiktsmessig organisering av skoleledelse, spesialundervisning og integrering av nye innbyggere. Målet er videre en smartby-skole, med full integrering av teknologi og digitalisering i undervisning, samt en fremtidsrettet politisk og administrativ ledelsesstruktur for skolen. Rådmannen legger frem en sak for kommunalstyret for oppvekst og formannskapet om hvordan dette arbeidet på kort og lang sikt skal organiseres. Driftsstyrene vurderes nedlagt fra høsten 2018. og vurderes erstattet med en modell som gir økt eierstyring og bedre kontakt mellom virksomhetene/skolene og kommunalstyret for oppvekst.

Status per 1. tertial 2018:

Sak til kommunalstyret for oppvekst og FSK i 2. tertial. Driftsstyrene vurderes i sammenheng med oppfølging av vedtak i KO sak 5/18 den 31. januar.

---

28. IKT i skolen

28. IKT i skolen

I forbindelse med gjennomføring av vedtatt strategiplan for IKT i Stavangerskolen fremheves grundig opplæring i bruk av verktøyene, implementering av chromebooks på barneskolene og videreføring av IKT-strategien. Lærernes kompetanse blir avgjørende for satsingen. IKT-satsingen må settes inn i en større helhetlig pedagogisk sammenheng for å lykkes og for å kunne bruke de digitale verktøyene til å utvikle undervisningen.

Status per 1. tertial 2018:

Vedtaket ivaretas av gjeldende IKT-strategi for stavangerskolen.

Tekstvedtaket er med dette ferdig behandlet.

---

29. Ny skole på Storhaug – modellskole for smartteknologi

Det utarbeides nå en mulighetsstudie for området rundt Haugesundskvartalet hvor flere funksjoner ses i en sammenheng. Skolen bygges som en smartskole der det i planleggingen legges til rette for at moderne teknologi blir en integrert del av undervisning og drift. I prosjekteringsfasen rekrutteres det et lederteam som skal delta i utformingen av bygget, trekke på nasjonale og internasjonale erfaringer, og ha ansvaret for driften av skolen etter oppstart. Skolen realiseres så raskt som praktisk mulig.

Status per 1. tertial 2018:

Sak om beliggenhet for brannstasjon må vedtas før en mulighetsstudie kan gjennomføres. Se tekstvedtak 11 Brannstasjoner, for status angående lokaliseringsspørsmålet.

Ref. pkt. 6 om ny skole på Storhaug. Prosjektgruppen vil spille på kompetansen til Smartbyen i planlegging og gjennomføring av prosjektet.

---

30. Entreprenørskapskompetanse

Det legges frem en sak som beskriver hvordan vi ved for eksempel bruk av ideverksteder og elevbedrifter kan fremme entreprenørskapskompetanse hos elevene og hvordan man kan la dem jobbe med utfordringer knyttet til for eksempel smartyby-satsingen eller levekårsløftet.

Vedtak i FSK 15. mars:

Ønskes så raskt som mulig.

Status per 1. tertial 2018:

Sak vil bli lagt fram til politisk behandling i 3. tertial.

---

31. Godeset skole

Godeset skole får flere elever fra høsten 2018 som en konsekvens av at Gautesete skole går fra 1. – 10. skole til ren ungdomsskole. Det har tidligere vært vurdert behov for modulbygg. Det fremkommer

10. skole til ren ungdomsskole. Det har tidligere vært vurdert behov for modulbygg. Det fremkommer likevel at skolen vil få store lokaliseringsutfordringer. Det fremlegges snarest en sak som vurderer hvordan dette skal løses.

Status per 1. tertial 2018:

Saken (4/18) ble fremmet for kommunalstyret for oppvekst 31. januar og den (15/18) ble fremmet for formannskapet 8. februar. Kommunalstyret for miljø og utbygging har behandlet saken (68/18) i møte 10. april.

Tekstvedtaket er med dette ferdigbehandlet.

---

32. SFO for funksjonshemmede elever fra 5. til 10. klasse

Bystyret ber om at det fremmes en egen sak vedrørende tilbudet om skolefritidsordningen for funksjonshemmede elever fra 5. til 10. klasse. Det innføres en ordning om redusert og differensiert foreldrebetaling for SFO-plasser for funksjonshemmede elever fra høsten 2018. Det legges inn en million kroner til dette arbeidet.

Vedtak i FSK 15. mars:

Framlegges egen sak 2. tertial 2018.

Status per 1. tertial 2018:

Framlegges egen sak 2. tertial 2018.

---

33. Skolevegringsprosjekt

Stavanger skal bli ledende i arbeidet mot skolevegring. Det fremlegges en sak som beskriver omfanget og konsekvenser. Det skal på bakgrunn av dette utarbeides en egen plan som viser målsettinger, tiltak, organisering, samarbeid internt i kommunen, samarbeid med spesialisthelsetjenesten med mer. Det nedsettes en arbeidsgruppe bestående av personer med ulike profesjoner fra virksomheter som stab og spesialisthelsetjenesten, politikere med flere. Det søkes departementet om prosjektmidler.

Status per 1. tertial 2018:

Det legges fram en sak til kommunalstyret oppvekst 2. tertial.

---

34. Rus og psykiatri

Stavanger kommune tar en nasjonal rolle for å få belyst hvilke tiltak som virker for gruppen innen rus og psykiatri. Bystyret ber om at det legges frem en egen sak til politisk behandling som skisserer arbeidet og bruk av de avsatte midlene på 10 millioner. Det søkes om finansiering fra staten og KS involveres i prosessen.

Status per 1. tertial 2018:

Det er gjennomført et bredt anlagt seminar i regi av kommunalstyret for Levekår for å belyse utfordringsbildet knyttet til brukere med rus/psykiske lidelser, og Stavanger har sammen med de andre storbyene sluttet seg til prosjektet «De vanskelig bosettbare» drevet av Oslo kommune.

Det rekrutteres en prosjektleder med erfaring fra forsknings- og utviklingsarbeid som sammen med representanter for brukere, kommunale tjenester og spesialisthelsetjenester utarbeider en prosjektskisse for bruk av de avsatte midlene. Stillingen finansieres av de avsatte midlene. Prosjektskissen legges fram til politisk behandling i kommunalstyret for levekår i løpet av 3. tertial.

---

35. Helhetlig tilbud til rusavhengige

Ruspolitisk handlingsplan revideres, og det helhetlige tilbudet skal forsterkes. Rehabiliteringsseksjonen styrkes med 500 000 kr til dagsentertilbudet «Huset», og dekkes fra restbeløpet til den statlige opptrappingsplanen/rus.

Status per 1. tertial 2018:

Sak om organisering og finansiering av aktivitetstilbudet ved «Huset» ble behandlet i kommunalstyret for levekår den 28. november 2017, sak 86/17. Budsjettvedtaket er en oppfølging av vedtaket i denne saken. Saken er avklart og ferdigbehandlet.

Tekstvedtaket er med dette ferdig behandlet.

---

36. Levekårsløft

Bystyret har store forventinger til grepene som tas i levekårsløftene. Erfaringene fra Storhaug må løftes frem ved oppstarten av prosjektet i Hillevåg, samt levekårsprosjektet i Kvernevik. Det understrekes betydningen av at ulike virkemidler må tas i bruk – både internt i den kommunale organisasjonen og gjennom frivillige lag og organisasjoner.

Kommunalutvalget er politisk styringsgruppe for prosjektene på Storhaug og i Hillevåg, med samtlige kommunalstyrer som høringsinstanser.

Bystyret viser til de statlige midlene til levekårsløftet på Storhaug. Det fremmes en sak om bruken av disse midlene. Homestart-prosjektet er ett av slike prosjekter som kan være aktuelle å prøve ut.

Bystyret viser til den bevilgningen som er tildelt i Hillevågsløftet i handlings- og økonomiplan. Grusbanen ved Kvaleberg skole og det nylig opparbeidede uteområdet, skal søkes tilrettelagt for kunstgress i forbindelse med det. Det fremlegges egen sak som viser mulighet for både intern- og ekstern finansiering.
Prosjektet ”Nye muligheter for Kvernevik” videreføres i 2018 og 2019. Målet er å bedre det tverrfaglige samarbeidet om barn og unge i området og stimulere til innbyggerinvolvering. Rådmannen bes legge frem en ”midtveis-rapport” for kommunalstyret for levekår i løpet av 2018.

<u>Lavinntektsfamilier – kampen mot barnefattigdom</u>

Bystyret styrker innsatsen mot barnefattigdom. Det skal etableres prosjekter mot barnefattigdom,

både i forhold til barnehagebarns overgang til skolen, og egne prosjekter i forhold til skolebarns overgang til videregående opplæring. I tillegg skal det etableres nytt prosjekt som samordner eksisterende tiltak rettet mot foreldre i lavinntektsfamilier. Rådmannen legger frem sak for kommunalstyret for levekår og formannskapet. Hovedformålet er å bekjempe barnefattigdom, og å redusere sosiale ulikheter. Alle barn i lavinntektsfamilier skal følges opp på en helhetlig måte. Videre vurderes en utvidelse av ordningen med "opplevelseskortet" hvor dette også gjøres om til et vanlig årskort for barn og unge. I tillegg ber bystyret rådmannen starte prosessen med å fornye og rullere "Eg vil lære" og tiltaksplanen "Barn vil være med!" i løpet av 2018.

Stavanger er opptatt av å møte kampen mot barnefattigdom med kunnskap, og det skal tas initiativ til en årlig nasjonal konferanse kalt "Kampen mot barnefattigdom" i Stavanger. I forbindelse med dette skal det etableres samarbeid med Universitetet i Stavanger, ViD og andre forskningsmiljøer for innhenting av kunnskap og deling av erfaringer. Det vurderes en etablering av en referansegruppe.

Bystyret bevilger tre millioner kroner særskilt til dette arbeidet i tillegg til allerede vedtatte satsinger.

Vedtak i FSK 15. mars:

1. Saken om bruk av statlig midler til levekårsløftet på Storhaug fremmes til kommunalutvalget i mars. Det legges opp til dialog med Storhaug bydelsutvalg.
2. Saken om mulighet for intern og ekstern finansiering av tilrettelegging for kunstgress på grusbanen ved Kvalaberg skole og det nylig opparbeidede uteområdet, der det vises til bevilgingen til Hillevågsløftet i handlings- og økonomiplanen, legges frem for kommunalstyret miljø og utbygging og FSK. Sak om bygging av kunstgrasbane legges først fram for KMU. Både grunnundersøkelser og avklaringer med Lyse vedrørende framføring av fjernvarmeledning som er planlagt å krysse under banen, må avklares før kostnads-beregning kan foretas. Statusrapport vil bli lagt fram for KMU i løpet av første halvår 2018.
3. Saken med midtveisrapport om prosjektet *Nye muligheter for Kvernevik,* der målet er å bedre det tverrfaglige samarbeidet om barn og unge i området og stimulere til innbyggerinvolvering, fremmes til kommunalstyret for levekår 2.tertial.
4. Saken om å bekjempe barnefattigdom og å redusere sosiale ulikheter legges fram for kommunalstyret for levekår og til FSK. 3. tertial 2018.

Status per 1. tertial 2018:

1. Det er utarbeidet en statusrapport for 2017 om levekårsløftet på nordøstre del av Storhaug sak (5/18) til behandling i kommunalstyret for byutvikling den 18. januar. Saken (21/18) har også vært behandlet i kommunalstyret for miljø og utbygging 23. januar, og i kommunalstyret for levekår (sak 7/18) den 30. januar.

I 2017 ble det inngått en intensjonsavtale om en områdesatsing i Storhaug bydel i årene 2018 – 2024. Fra 01.01.18 er det ansatt prosjektleder i 100 % stilling.

2. Det blir framlagt sak om bygging av banen i KMU-møtet 12. juni 2018.
3. Midtveisrapport om prosjektet *Nye muligheter i Kvernevik* fremmes for kommunalstyret for levekår 11. september 2018.
4. Revidert tiltaksplan «*Barn vil være med*» legges fram for kommunalstyret for levekår og FSK tertial 2018.

37. Psykisk helse

Dagsentertilbud

Det skal fremlegges en egen sak til kommunalstyret for levekår: «Status dagsentertilbud/psykisk syke». Saken skal redegjøre for tilbudene i kommunal- og privat sektor. Saken skal inneholde en oversikt over bruk, behov, økonomi og organisering. Det skal videre vurderes om dagens dagsenterstruktur er tilpasset brukernes ønsker, samt en vurdering av kvalitet i tilbudene.

Lavterskeltilbud til barn og unge

Tidlig innsats er viktig for å forebygge psykiske lidelser hos barn og unge. Stavanger skal ha et godt tilbud. Bystyret ber derfor om at det utarbeides en sak for kommunalstyret for levekår der en ser på hvordan lavterskeltilbud for barn og unge med psykiske utfordringer best kan utformes. Stavanger Universitetssykehus inviteres som deltagere i prosjektet.

Bystyret ber om at kommunalstyret for levekår snarest mulig får forelagt en sak om tilbudet og kapasiteten på Helsestasjonens familiesenter.

Status per 1. tertial 2018:

Sak om tilbud og kapasitet på Helsestasjonens familiesenter ble lagt fram til politisk behandling i kommunalstyret for levekår i mars 2018, jf. sak 17/18. De øvrige to sakene kommer som planlagt i 2. tertial.

---

38. Nye boligformer

Det bes om en sak forelagt bystyret om en mulighetsstudie for Mosheim-tomten for å avklare alternative boformer, herunder seniorboliger og bolig for funksjonshemmede.

Seniorboliger

For å møte fremtidens behov må Stavanger kommune styrke innsatsen med å etablere og utvikle et større og mer variert botilbud for eldre innbyggere. (Utviklingen av alternative, nye boformer kan omfatte insentivordninger for generasjonsboliger, videreutvikle offentlig-privat samarbeid for utvikling av seniorboliger og bofellesskap). Det fremlegges en egen strategiplan for tilrettelegging av nye boformer for eldre.

Boliger for funksjonshemmede

Bystyret ser på det som et mål at flest mulig skal gis mulighet for å eie egen bolig. Fremdrift i de ulike prosjektene og totalkostnaden både på drift og investering må gjennomgås. Bystyret ber

rådmannen og Stavanger Bolig KF samarbeide om å legge frem en sak for kommunalstyret for levekår og -finans vedrørende en modell for rasjonell bygging og drift.

Status per 1. tertial 2018:

Rådmannen har gitt Stavanger utvikling KF i oppdrag å gjennomføre en mulighetsstudie for Mosheim-tomten for alternative boformer. Foruten Mosheim er det utviklingsmuligheter både på Teknikken og

tomten for alternative boformer. Foruten Mosheim er det utviklingsmuligheter både på Teknikken og på Bekkefaret. Samtidig er det en rekke kommunale utbyggingsbehov som skal løses i dette området. Stavanger Utvikling KF er derfor anmodet om å foreta en helhetlig studie der både alternative boformer og øvrige behov belyses med utgangspunkt i flere definerte tomter.

Det forutsettes at konklusjonen fra denne studien inngår i kommunens kommende handlings- og økonomiplan, eventuelt at det fremmes en samlet sak til behandling i bystyret 1. halvår 2019.

---

39. Flere VTA-plasser

Bystyret ønsker at det over tid skal etableres et større antall VTA-plasser i Stavanger kommune. Det fremlegges en sak snarest for kommunalutvalget som skisserer hvordan kommunen kan sikre et høyere statlig tilskudd – og eventuelt at kommunen dekker kostnadene i sin helhet. Det er satt av midler i rådmannens budsjett (linje 148 – arbeidstreningsseksjonen). Det bes om en sak som redegjør for bruken av disse midlene.

Status per 1. tertial 2018:

Sak om VTA-plasser og økning i antall praksisplasser for funksjonshemmede ble behandlet i kommunalstyret for Levekår i mars, sak 11/18 og i FSK, sak 36/18 i mars 2018.

---

40. Spaniaplassene

Bystyret vil fortsatt gi eldre i Stavanger et tilbud om rehabiliterings- og helseopphold i Spania. Det legges i 2018 frem en sak med forslag til flere former for opphold, der det forutsettes at deler av tilbudet skal kunne være selvfinansierende.

Status per 1. tertial 2018:

Sak fremlegges til politisk behandling i 2. tertial.

---

41. Evaluering av signalanlegget på sykehjem

Videre anskaffelser av signalanlegg utsettes inntil erfaringer fra Lervig er lagt frem i en sak til kommunalstyret for levekår.

Status per 1. tertial 2018:

Arbeidet med anskaffelse av ny rammeavtale for signalanlegget er i oppstartfasen. Evaluering av anlegget på Lervig gjennomføres etter minimum 6-8 måneders stabil drift.

---

42. Tilrettelegge for økt aktivitet i svømmehallene

Stavanger kommune har bygget flere nye svømmeanlegg som gir byens innbyggere gode muligheter for svømming og fysisk aktivitet. Bystyret avsetter 1,15 millioner til tiltak som hinderløype i vann og vannsklie.

Status per 1. tertial 2018:

Det ble lagt fram sak 16/18 til KKI den 14. mars om hvordan dette kunne løses.

---

43. Engøyholmen – status som fartøyvernsenter

Det framlegges egen sak til kommunalstyret for kultur og idrett som vurderer muligheten for å søke om status som statlig fartøyvernsenter.

Kystkulturvernsenteret bevilges et tillegg 150 000 kroner.

Vedtak i FSK 15. mars:

Legges fram sak til kultur og idrett høst 2018.

Status per 1. tertial 2018:

Saken blir omtalt i forslag til ny kulturplan høsten 2018. Sak fremmes etter det.

---

44. Verdensarv

Rogaland og Stavangers kulturarv er av nasjonal og internasjonal betydning. Ivaretakelsen av fylket som sjøfarts-, kraftindustri- og hermetikkhistorie samt kloster og steinkirker vurderes fremmes som aktuell kandidat på UNESCO's verdensarvliste. Rogaland fylkeskommune og aktuelle kommuner kontaktes med formål å utarbeide en felles søknad til UNESCO.

Vedtak i FSK 15. mars:

Legges fram sak høsten 2018.

Status per 1. tertial 2018:

Saken blir omtalt i forslag til ny kulturplan høsten 2018. Sak blir fremmet etter det.

---

45. MUST, Holmeegenes Engøyholmen – status som fartøyvernsenter

Rehabilitering og bruk av leiligheten skal avklares i en politisk sak før det tas endelig stilling til de 2,8 millionene avsatt i budsjettet.

Status per 1. tertial 2018:

Hovedbygningen er ennå ikke ferdig rehabilitert, og avtale med MUST er ennå ikke fremforhandlet.

Saken sees i sammenheng med behandlingen av forslag til ny kulturplan 2018.

---

46. Kunst i offentlig rom

Det legges fram en sak til kommunalstyret for kultur og idrett der en ser på hvordan byen kan bli bedre til å tilrettelegge for kunst i det offentlige rom.

Vedtak i FSK 15. mars:

Legges fram høsten 2018.

Status per 1. tertial 2018:

Saken blir omtalt i forslag til ny kulturplan høsten 2018. Sak fremmes etter det.

---

47. Rogaland Filmkraft

Bystyret er opptatt av at Filmkraft kan utvikle seg videre i Stavanger. Det fremlegges snarest en sak vedrørende eierstrategi og mulighetene for videreutvikling av Rogaland Filmkraft i samarbeid med de andre eierne, og hvilke ringvirkninger dette kan gi for byen.

Status per 1. tertial 2018:

Rådmannen vil legge fram en sak vedrørende kommunens eierskap i Filmkraft Rogaland AS for Kommunalstyret for kultur og idrett den 20. juni og Kommunalutvalget den 21. august.

---

48. Idrettshaller

Når den nye doble Hetlandshallen står klar for bruk høsten 2018, legges det til rette for en prøveordning der idrettslagene står for tilsyn og vakthold når de ulike idrettslagene benytter hallene. Egen sak til kommunalstyret for idrett og kultur.

Vedtak i FSK 15. mars:

Det legges fram en sak til kommunalstyret for kultur og idrett, KKI, 2. tertial.

Status per 1. tertial 2018:

Det blir lagt frem en sak til KKI den 23. mai som svar på vedtaket i bystyret.

---

49. Norsk Lydinstitutt

Norsk Lydinstitutt i Stavanger har en unik platesamling innen klassisk musikk. Instituttet jobber med en krevende digitaliseringsprosess som instituttet alene ikke vil kunne klare å gjennomføre. Derfor oppfordrer Stavanger kommune til tettere samarbeid med Nasjonalbiblioteket.

Status per 1. tertial 2018:

Det er gjennomført møter med Lydinstituttet. Saken blir omtalt i forslag til ny kulturplan høsten 2018.

Det er gjennomført møter med Lydinstituttet. Saken blir omtalt i forslag til ny kulturplan høsten 2018.

50. Bedre fremkommelighet på veiene (tidligere flaskehalsprosjektet)

Det er behov for en revidering av prosjektet da nye utfordringer med fremkommelighet er synligjort, ikke minst i Hillevåg/bussveien. Formålet er å finne gode løsninger i nært samarbeid med staten, fylkeskommunen. Kommunen setter av 12 millioner i perioden. Det fremlegges en egen sak til kommunalstyret for miljø og utbygging og formannskapet.

Asfaltering

Det settes av tre millioner kroner hvert år i perioden til asfaltering av kommunale veier. Kommunalstyret for miljø og utbygging godkjenner den endelige listen av prosjekter.

Status per 1. tertial 2018:

Sak 58/18 om prioritering av asfalteringsmidlene er lagt fram til KMU og godkjent i møte 10. april.

Arbeidet med framkommelighet, med førsteprioritet Hillevågsveien, er startet i et samarbeid med Statens vegvesen, fylkeskommunens samferdselsavdeling og tidligere transportplanleggere fra By- og samfunnsplanlegging. Første trinn har vært å endre signalopplegget for å se om dette kan gi bedre flyt. Det er gjennomført registreringer av effekten. Vi venter på tilbakemelding fra SVV vedrørende disse resultatene samt en redegjørelse fra dem om hvilke strategier SVV vil anvende for å øke framkommeligheten på Hillevågsveien. Det er foreløpig uvisst når slik tilbakemelding kommer.

51. Vedlikehold/skjøtsel av friområdene

Det avsettes to millioner hvert år i perioden til gjennomføring av skjøtselsplaner, vedlikehold og tilrettelegging av friområdene. Det skal i 2018 være spesiell oppmerksomhet på tilretteleggelse av turstier og Mosvannsområdet både i et dyre-, fuglevern- og friluftsperspektiv. Det framlegges egen sak for kommunalstyret for miljø og utbygging.

Status per 1. tertial 2018:

Forslag til oppfølging av de ovenforstående punktene er innarbeidet i årsprogram for forvaltning, drift og vedlikehold 2018 for Park og vei, vedtatt i sak 10/18 KMU møte 23. januar.

Oppfølgingen er ytterligere redegjort for i justering av årsprogrammet vedtatt i KMU 27. februar, hvor programmeringen og fordelingen av midlene ble fastlagt.

Egen sak om utvikling av naturinformasjonssenter på Mostun kommer i andre tertial. Oppstart av forprosjekt prosjektering av fugleholmer i Mosvatnet i løpet av året.

52. Kommunal ladestrategi

Det er vedtatt en omfattende satsning på elbil og ladestrategi. I 2025 er det et mål at alle nybilkjøp er nullutslippsbiler.

Kommunale elbilanlegg

Det er et kommunalt ansvar å legge til rette for flere ladepunkter i kommunale parkeringsanlegg i sentrum. Det bør vurderes om det er ønskelig å legge spesielt tilrette for elbiler i parkeringsanlegget under Domkirkeplassen.

Videreutvikle gatelys i trehusbyen

Når gatelys i trehusbyen etterhvert byttes, skal det legges inn ladepunkt i gatelysene.

Vedtak i FSK 15. mars:

Oppfølgingssak 12. juni.

Status per 1. tertial 2018:

Tiltak fra ladestrategien er tatt med i forslag til ny klima- og miljøplan som nylig er lagt på høring. Mer miljøvennlig transport for reduserte klimagassutslipp står helt sentralt i forslag til ny klima- og miljøplan som nå er utarbeidet. Høringsfrist er satt til 30. juni 2018. Planen og tilhørende handlingsplan ligger tilgjengelig her: www.stavanger.kommune.no/klimaplan

---

53. Sykkelstrategien revideres

Det skal brukes 80 millioner kroner på gjennomføring av sykkelstrategien de neste fire årene. Sykkelstrategi med handlingsplan legges fram for kommunalstyret for miljø og utbygging så raskt som mulig. Det skal i større grad søkes å gjennomføre hele strekninger framfor mer punktvis utbedringer.

Status per 1. tertial 2018:

Forslag til sykkelstrategi ble lagt fram til kommunalstyret for bymiljø og utbygging i sak 34/18 den 27. februar. Forslaget har nå vært på høring og endelig forslag framlegges for KMU i junimøtet.

---

54. Tou scene – byggetrinn to

Bystyret forutsetter at byggetrinn to på Tou scene gjennomføres etter opprinnelige planer og kostnader. Kommunalstyret for miljø og utbygging holdes løpende orientert om videre fremdrift av byggetrinnet.

Status per 1. tertial 2018:

Prosjektgruppen holder KMU AU løpende orientert om utviklingen.

Tekstvedtaket er med dette ferdig behandlet.

---

55. Garderobeanlegg på Hinna

Det skal legges tilrette for utvidet lagerplass i kommunens garderobeanlegg på Hinna. Det avsettes inntil en million kroner til tiltaket. Det skal søkes å utvide kapasiteten på en så rimelig og enkelt som mulig.

Status per 1. tertial 2018:

Arkitekt er valgt. Arbeider med forenklet forprosjekt pågår. Forutsetningene for forprosjektet er å lyse ut konkurranse om totalentreprise med løsningsforslag. Forenklet forprosjekt forutsettes ferdigstilt per 1. juli.

---

56. Stavanger Bolig KF

Formålet med etableringen av boligforetaket var å sikre en bedre og mer forsvarlig forvaltning av kommunens utleieboliger.

Bystyret ber rådmannen legge frem en sak til kommunalstyret for finans og til formannskapet for å se på utfordringene knyttet til utbyggingsprosjekter som blir bestilt av foretaket, men som ikke bærer seg selv økonomisk gjennom husleie fra beboere. Ordningen som må utredes er en modell der bestiller (Levekår) blir leietaker hos foretaket for å hindre fratrekk fra husleie fra den enkelte.

Boliger for unge

Det skal være enkelt og attraktivt å etablere seg i Stavanger, for nyutdannet ungdom og oppstartsbedrifter: KFI bes utrede nye former for tiltak innenfor områder som rekrutteringsboliger, leie-for-eie, etableringsstøtte, garantiordninger for etableringslån og lignende.

Status per 1. tertial 2018:

Det vil legges fram en sak for kommunalstyret for finans og formannskapet i løpet av 2. tertial 2018.

---

57. Vålandsbassengene

Bystyret avventer videre behandling av prosjektet «Vålandsbassengene» til etter kommunalstyret for miljø og utbygging har fått sak vedrørende mulighetene for eksterne investeringsmidler og modeller for effektiv drift med mer. Det forutsettes at det ikke foretas økning av vannavgiften i 2018 som er øremerket finansiering av prosjektet.

Status per 1. tertial 2018:

Det arbeides med å legge fem en sak til kommunalstyret for miljø og utbygging 12. juni. Det er sendt mange søknader om ekstern finansiering, og dersom det ikke er mottatt tilstrekkelig med svar på innsendte søknader til å trekke en konklusjon vil rådmannen vurdere å utsette saken til 2. halvår 2018.

7 Innovasjon, digitalisering og utvikling

7.1 Innovasjons, og utviklingsmidler

7.2 Andre områder

7.3 Vekstfondet

7.1 Innovasjons, og utviklingsmidler

Kommunale innovasjons- og utviklingsmidler

Det ble vedtatt i kommunalstyret for administrasjon 6. mars (Sak 8/18 (http://opengov.cloudapp.net/Meetings/STAVANGER/Meetings/Details/691068?agendaItemId=213920)) å tildele midler til 7 innovasjon- og utviklingsprosjekter innenfor en ramme på kr 5 mill. Prosjektene mottok midlene i april 2018, og status på prosjektene vil rapporteres i tertialrapportering per 31. august 2018. Denne rapporteringen vil danne utgangspunkt for rapportering til administrasjonsutvalget om hvordan midlene er disponert, og hvilke gevinster som er oppnådd gjennom bruken av midlene.

Søker	Prosjekt	Bevilget
Stavanger byarkiv	Public Oppvekst	1 425 000
IT	Automatisering av arbeidsprosesser -ROBin	870 000
Kommunikasjons-avdelingen	Samskapingshuset	990 000
Byggesak	Forenkling og automatisering av byggesaksbehandling, Norkart	1 000 000
Fysio- og ergoterapitjeneste	Aktiv skole	300 000
Eiganes og Tasta miljøter. enhet	Aktivitetsbasert nettverksgruppe for mennesker med nedsatt psykisk eller fysisk funksjonsnivå	200 000
Barnevern	Forprosjekt - Bruk av smart teknologi i barnevernet	215 000
Sum		5 000 000

Tabell 7.1 Innovasjonsprosjekter 2018

Fylkesmannens prosjektskjønnsmidler

Fylkesmannen i Rogaland tildeler prosjektskjønnsmidler til gjennomføring av innovasjons- og fornyingsprosjekt i kommunene etter søknad. Beslutning om tildeling foretas i sommer. Nærmere informasjon vil komme i andre tertial 2018.

På vegne av andre kommuner i Rogaland har Stavanger kommune som prosjektførende by sendt inn søknad om midler til følgende prosjekter:

- **DigiRogaland**

  Stavanger har inngått regionalt samarbeid sammen med 8 kommuner på Nord-Jæren. Gjennom samarbeidet ønsker partene å høste felles erfaringer og etablere en system- og kompetansemessig plattform som utjevner ulikheter og forsterker og forenkler innsatsen på digitaliseringsområdet. Dette innebærer blant annet å etablere felles faglige arenaer, tilgang til kompetanse gjennom felles ressurser, koordinert mottak av statlige og felleskommunale prosjekter samt koordinering av regionale anskaffelser på områder der man er moden for det. Dette samarbeidet utvides nå til å omfatte alle kommuner i fylket som ønsker å delta. Stavanger kommune er bedt om å ta en aktiv og ledende rolle i dette samarbeidet.

- **Utprøving av innovativ modell for interkommunalt ambulant rehabiliteringsteam**

  Dette er en videreføring av et samarbeidsprosjekt med 18 Rogalandskommuner og Helse Stavanger, hvor en vil teste ut en innovativ modell for et ambulerende rehabiliteringsteam for oppfølging av individ, samhandling mellom de ulike partene og kommunal kompetanseheving. Dette som ledd i den nasjonale opptrappingsplanen for habilitering og rehabilitering, og hvor særlig de yngre brukergruppene vil ha fokus.

7.2 Andre områder

Smartbyen

Smartbykontoret har så langt i 2018 arbeidet med etablering av en bred prosjektportefølje, hvor størstedelen av prosjektene vil kunne skape bedre og mer utstrakt samarbeid mellom kommunens tjenesteområder og avdelinger, og ut mot næringslivet. I tillegg har Smartbyen introdusert ny teknologi som kan forenkle og effektivisere drift, gjennom tilgjengeliggjøring og bruk av et bydekkende sensornettverk. Smartbyen har i første halvår 2018 utviklet en handlingsplan for å målrettet kunne følge opp og gjennomføre av retningen i *Veikartet for Smartbyen*, som samtidig er avstemt med de overordnede målene til tjenesteområdet Innbygger- og samfunnskontakt, hvor Smartbyen er innplassert. Handlingsplanen vil bli implementert fra og med andre halvår 2018.

Handlingsplan – Smartby

Handlingsplanens strategiske fokusområder:

Teknologi : Samling, foredling og analyse av data, skal sette Stavanger kommune bedre i stand til å

ta gode beslutninger, som samtidig forenkler og forbedrer tjenestene til innbyggerne

Klima og miljø: Gjennom økt oppmerksomhet på bærekraftig teknologi og sømløs mobilitet skal kommunen og innbyggerne bli gode på å ta i bruk utslippsreduserende løsninger

Samarbeid: Gjennom praktiske fellesprosjekter med eksperimentering, pilotering og samskaping, vil man legge til rette for utstrakt offentlig – privat samarbeid og forskning.

Næringsutvikling: Aktiv deltagelse i klynger og nettverk, med mål om å lære og bli kjent med nye løsninger, vil sammen med utprøving og innovative anskaffelser, legge til rette for at næringslivet i større grad kan kommersialisere smartbyløsninger.

Innbyggerinvolvering: Gjennom å forenkle budskapet om Smartbyen og samtidig legge til rette for utstrakt deltagelse i uttesting av nye løsninger, vil man enklere kunne involvere innbyggerne som en naturlig del av alle prosjekter

Innovasjonspartnerskap innenfor helse

Prosedyre for innovasjonspartnerskap

Prosedyren for Innovasjonspartnerskap legger til rette for at oppdragsgiver kan utvikle et innovativt produkt eller tjeneste i tett samarbeid med en eller flere utvalgte partnere, og deretter kjøpe produktet eller tjenesten uten å utlyse ny konkurranse. Dette betyr at kommunene og leverandørene kan jobbe sammen gjennom hele prosessen. Prosedyren ble tilgjengelig i nytt anskaffelsesregelverk fra 1. januar 2017.

Stavanger kommune er først ute i Norge med å teste prosedyren for innovasjonspartnerskap, og får støtte fra Innovasjon Norge, Leverandørutviklingsprogrammet og Difi.

Stavanger kommune har våren 2018 inngått partnerskapskontrakter med to leverandører om utvikling av løsninger som skal gjøre brukere i korttidsopphold mest mulig aktive og selvhjulpne.

Innocom AS skal utvikle **aktiviseringsroboten Berntsen**, som gir brukerne støtte og veiledning til å mestre hverdagen og kan bo hjemme så lenge som mulig. Robotens hovedoppgave blir å gi motivasjon og støtte slik at brukeren opprettholder sitt funksjonsnivå og får økt livskvalitet. *TOPRO Industri AS* skal utvikle, industrialisere og kommersialisere **en smartrullator** som kan registrere aktivitet og bevegelse hos brukeren. Dette skal kombineres med brukertilpassede applikasjoner på for eksempel et nettbrett, som kan gi veiledning og instruksjoner for aktivitet. Den skal kunne settes opp til å kommunisere og dele informasjon med pårørende og helsepersonell.

Storbyforskningsprosjektene

Stavanger kommune deltar i Program for storbyrettet forskning. Programmet er et samarbeid mellom storbyene[1] og KS om forskningsprosjekter for storbyene, og skal blant annet være et verktøy for storbyenes utvikling av tjenesteyting og planlegging. Programstyret består av en representant fra hver kommune og ledes av Oslo kommune.

Det er for perioden 2016-2019 fire programområder;

- Befolkningsutvikling
- Tjenester – kvalitet og innovasjon
- Plan, strategi og økonomi
- Klima, miljø og transport

Følgende forsknings- og utviklingsprosjekter er under arbeid:

- Finansielle måltall og handlingsregler for økonomistyring i storbykommunene. Stavanger er prosjektførende by.
- Internkontroll i storbyene. Bergen er prosjektførende by.
- Digitalisering og konsekvenser for storbyers arbeidsprosesser og ressursplanlegging. Kristiansand er prosjektførende by.
- Teknologistøttet læring på arbeidsplassen. Bergen er prosjektførende by.
- Storbyforskning i 30 år. Oslo er prosjektførende by.
- Storbyenes praksis for å hjelpe vanskeligstilte på utleieboligmarkedet. Oslo er prosjektførende by.
- Menneskehandel og tvangsarbeid og storbykommunenes rolle. Oslo er prosjektførende by.
- Struktur og system i storbyenes planarbeid og plandokumenter. Oslo er prosjektførende by.
- Alternativ planformer. Oslo er prosjektførende by.

7.3 Vekstfondet

Stavanger kommune har satt av kr 40 mill. til et Vekstfond, som skal bidra til å utvikle smartbyen, bidra til næringsutvikling og skape arbeidsplasser. Det er i løpet av første tertial gjort vurderinger knyttet til innretningen av vekstfondet og man vil komme tilbake med mer informasjon i løpet av 2018. Det er ikke gjort tildelinger i første tertial, men allerede innvilgede prosjekter fra 2016 og 2017 er fulgt opp med møter og ulike typer kontaktpunkt.

8 Brukerundersøkelser

Brukerundersøkelsene måler tilfredshet med utvalgte kommunale tjenester og er viktige i kommunenes dialog med brukerne. Undersøkelsene gir informasjon om opplevd kvalitet på tjenesteproduksjonen i kommunen, og brukernes tilbakemeldinger bidrar til å forme utviklingen av tjenestetilbudet.

Undersøkelsene tilpasses virksomhetsområdet, men tema som servicenivå, informasjon, brukermedvirkning og helhetlig vurdering av tjenesten er gjennomgående for en stor del av undersøkelsene. Undersøkelsene følges opp i den enkelte virksomhet i ettertid og forbedringstiltak blir utarbeidet.

Følgende brukerundersøkelser og spørreundersøkelser skal gjennomføres i 2018, i tråd med plan i Handlings- og økonomiplan 2018 -2021 (http://hop2018.stavanger.kommune.no/12-statistikk-planer-og-brukerundersokelser/#12-3-brukerundersokelser-og-sporreundersokelser):

Undersøkelse	Gjennomført	Planlagt
Oppvekst og utdanning		
Skole 3,6 og 9 trinn (foresatte)		November/desember 2018
Skole 7 og 10 trinn (elever)		November/desember 2018
Barnehage		November/desember 2018
SFO 2.trinn	Februar/mars 2018	
Helse og velferd		
Stavanger legevakt	Pågående måling	
Praksisplasser for funksjonshemmede		Høsten 2018
Fysio- og ergoterapitjenesten		Mai/juni 2018
Flyktningseksjonen		Høsten 2018
Bymiljø og utbygging		
Idrett		Høsten 2018
Destinasjonsparker (ParkCheck)		Høsten 2018
Nabolagsparker (ParkCheck)		Høsten 2018
Plan og anlegg		Mai/juni 2018
Andre		
Internbruker		Juni 2018

Tabell 8.1 Brukerundersøkelser 2018

Gjennomførte undersøkelser

SFO 2.trinn

Undersøkelsen ble gjennomført i februar/mars 2018, primært blant foresatte på 2. trinn. Det er Utdanningsdirektoratets foreldreundersøkelse som benyttes. Svarprosenten totalt var på 78 %, mens på skolenivå varierte resultatene fra 49 % til 100 %. Resultatene er jevnt over gode, og gir et hovedbilde av at foreldrene i Stavanger er fornøyde med SFO-tilbudet.

Resultatene ligger over nasjonalt nivå på de tre målte indeksene for SFO; *Trivsel, personalet og aktivitetstilbud*, *Informasjon og samarbeid* og *Måltid.*

Stavanger legevakt

Legevakten har en automat for live-måling av kundetilfredshet. I første tertial 2018 har 2 002 besøkende på legevakten gitt en smilefjes-indikator som svar på spørsmålet; Er du fornøyd med ditt møte med legevakten i dag? Det blir tilsendt resultater fra målingen ukentlig og månedlig som legges fram for de ansatte på legevakten. Per 30. april 2018 har 65 % gitt Stavanger legevakt beste tilbakemelding.

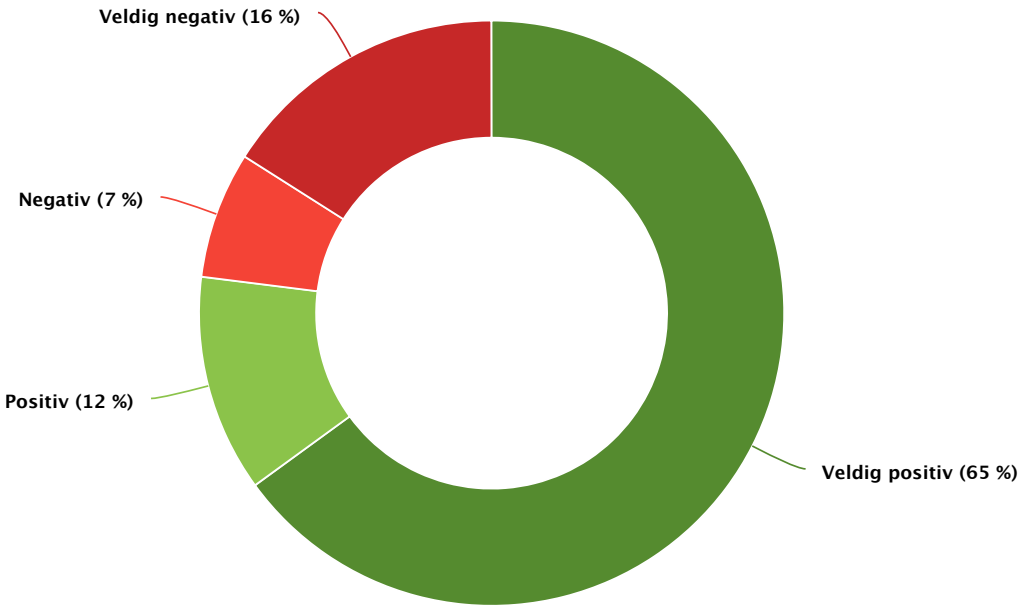

Figur 8.1 Hvor fornøyd er du med ditt møte med legevakten i dag?

Planlagte undersøkelser

Skole 3,6 og 9 trinn (foresatte)

Undersøkelsen gjennomføres i regi av Utdanningsdirektoratet blant foresatte med barn på 3., 6. og 9. trinn i grunnskolen i Stavanger. Undersøkelsen oppfordrer elevenes foresatte til å gi en vurdering av elevenes læringsmiljø og samarbeidet mellom hjem og skole. Planlegges gjennomført i november/desember.

Skole 7 og 10 trinn (elever)

Gjennomføres i regi av Utdanningsdirektoratet for å gi elever muligheten til å si sin mening om læring og trivsel på skolen. Planlegges gjennomført i november/desember.

Barnehage

Foreldreundersøkelsen vil bli gjennomført i Stavangerbarnehagene i november/desember 2018. Det er Utdanningsdirektoratets landsdekkende undersøkelse som benyttes. Undersøkelsen kartlegger graden av tilfredshet blant foresatte med barn i Stavangerbarnehagen.

Praksisplasser for funksjonshemmede

Det skal gjennomføres en brukerundersøkelse for deltakere på praksisplasser for funksjonshemmede (PFF) jamfør vedtak i kommunalstyret for levekår (sak 22/17). Planleggingen av undersøkelsen vil skje i 2. tertial, og selve gjennomføringen innen

utgangen av året.

Fysio- og ergoterapitjenesten

Det gjennomføres en brukerundersøkelse for Fysio- og ergoterapitjenesten i Stavanger kommune i mai/juni. Undersøkelsen vil bli gjennomført postalt, med mulighet for elektronisk besvarelse. I den elektroniske løsningen tilrettelegges det for besvarelse på engelsk.

Flyktningseksjonen

Brukerundersøkelsen knytter seg til introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger. Undersøkelsen er en oppfølging av Forvaltningsrevisjon av integrering og bosetting, behandlet i bystyret i mai 2016. Undersøkelsen er forsinket utfra opprinnelig plan, men planlegges gjennomført i løpet av 2018.

Idrett

Formålet med undersøkelsen er å få tilbakemelding på tilfredshet med idrettsanlegg og kontakt med idrettsadministrasjonen. Undersøkelsen planlegges gjennomføres høsten 2018.

Destinasjonsparker (ParkCheck) og Nabolagsparker (ParkCheck)

Undersøkelsen skal måle tilfredshet med de ulike fasilitetene i parkene i Stavanger kommune, og er planlagt gjennomført i andre halvår 2018.

Plan og anlegg

Det skal gjennomføres en brukerundersøkelse i noen utvalgte ferdigstilte kommunale vei-, vann- og avløpsprosjekter i Stavanger kommune. Det ønskes tilbakemelding fra grunneiere/beboere og næringsliv som har vært berørt av prosjektene. Undersøkelsen planlegges gjennomført i mai/juni.

Internbruker

I juni 2018 planlegges det å gjennomføre en internbrukerundersøkelse vedrørende støttetjenester (regnskap, HR og bedriftshelsetjenesten, innkjøp, budsjett og økonomistyring, IT, Stavanger eiendom og Park og vei) blant alle virksomhetsledere, fagsjefer, direktører og daglige ledere i kommunale foretak. Undersøkelsen gjennomføres for å få et inntrykk av hvordan støttetjenestene i Stavanger kommune oppleves.

9 Internkontroll, tilsyn og revisjoner

9.1 Internkontroll

9.2 Tilsyn og kontroll

9.1 Internkontroll

Den 15. januar tok bystyret sak 6/18 *Ny oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «Internkontroll»* til orientering. Kommunens overordnede internkontroll skal systematiseres og implementeres i rapporteringen gjennom året og nye verktøy vil bli vurdert. Internkontrollen skal koordineres bedre på tvers i organisasjonen. Blant annet skal det gjøres tydeligere at internkontroll inngår i den enkelte leders ansvar.

Stavanger kommune deltar i et storbyforskningsprosjekt om internkontroll i storbyene, som ledes av Bergen kommune. Forskningstemaet er hvordan storbykommunene kan utvikle og implementere en risikobasert og dokumentert internkontroll som styrker kommunens interne styring. Prosjektet hadde oppstart i januar og skal være ferdig innen utgangen av året. Formålet med prosjektet er å få ny kunnskap til å gjøre strategisk valg ved utvikling og implementering av internkontrollen, som en del av kommunens samlede virksomhetsstyring. Prosjektets første fase handlet om kartlegging, den andre fasen vil ha oppmerksomhet på forbedringer. Formålet med kartleggingsfasen har vært å se på hvilke felles utfordringer og forbedringsmuligheter det er i dagens system for internkontroll i storbyene.

9.2 Tilsyn og kontroll

Tabell 9.1 viser en oversikt over pågående tilsyn og kontroller.

Tilsyn og kontroll	Kommentar
Fylkesmannen	
Statlige tilsyn med kommunene og fylkeskommunen i Rogaland i 2018 (Samarbeid Mattilsynet- Arbeidstilsynet – Arkivverket – Kartverket – Skatt Vest og Statens Vegvesen)	
Tilsyn med kommunens plikter etter introduksjonsloven	Gjennomføres høst 2017 - oppfølging i 2018
Tilsyn med EMbo Stavanger – Fylkesmannen	2018

Tilsyn og kontroll	Kommentar
Tilsyn med EMbo Stavanger - Bufetat – årlig etterkontroll av godkjente private og kommunale barnevernsinstitusjoner	2018
Mattilsynet	

Tilsyn Haugåstunet sykehjem	Vår 2018
Tilsyn med detaljomsetning og servering av mat og drikke – Søra Bråde bofelleskap	Avsluttet
Rogaland revisjon	
Forvaltningsrevisjon Innovasjon ved offentlige anskaffelser	Under behandling – bystyret 23.4.18
Forvaltningsrevisjon - Oppfølging rusmisbrukere/rusvern	Under behandling – bystyret 23.4.18
Forvaltningsrevisjon - Oppfølging forebygging av svart arbeid	Under behandling – bystyret 28.05.18
Forvaltningsrevisjon – Oppfølging Skolemiljøet i Stavanger – håndtering av mobbesaker	Under behandling – bystyret 28.05.18
Forvaltningsrevisjon – Oppfølging forebygging og håndtering av misligheter og korrupsjon	Under behandling – bystyret 28.05.18
Forvaltningsrevisjon varslingsrutiner og konflikthåndtering	Under behandling – beh. i bystyret 5.2.18 – i HAMU 17.04.18 – sak til kommunalstyret for administrasjon.
Selskapskontroll med forvaltningsrevisjon IVAR IKS	Under behandling – oppfølging / tilbakemelding til KU innen 20.5.18
Forvaltningsrevisjon Ungdomsmiljø – rus/vold og skolefravær	Oppstart revisjon – under arbeid
Forvaltningsrevisjon IT-sikkerhet	Oppstart revisjon – under arbeid
Forvaltningsrevisjon vedlikehold av bygg/vedlikeholdsetterslep	Oppstart revisjon – under arbeid
Forvaltningsrevisjon Skolehelsetjenesten	Bestilt revisjon – under arbeid
Selskapskontroll Stavanger konserthus	Til bestilling -under arbeid
Selskapskontroll Rogaland Brann og Redning IKS	Oppstart selskapskontroll – under arbeid
Forvaltningsrevisjon av Stavanger kommunes arkiv – og dokumentbehandling	Ny Oppfølging høsten 2018
Forvaltningsrevisjon Beredskap på virksomhetsnivå	Tilbakemelding ang. ansvarsdeling
Forvaltningsrevisjon Internkontroll	Ferdigbehandlet – ny rapport vurderes på et senere tidspunkt
Forvaltningsrevisjon Barnevern	Ferdigbehandlet
Forvaltningsrevisjon Øremerkede midler / statlige tilskudd	Ferdigbehandlet
Forvaltningsrevisjon Integrering og bosetting	Ferdigbehandlet
Forvaltningsrevisjon Klimagassutslipp	Ferdigbehandlet
Stavanger kommune ved Helsesjefen	
Tilsyn etter Forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager i 2018	

Tilsyn og kontroll	Kommentar
Tilsyn ved helseinstitusjoner i 2018	
Tilsyn ved videregående skoler i 2018	

Tilsyn ved tatoveringsstudioer 2018	
Tilsyn ved alle badeanlegg iht. Forskrift om badeanlegg, bassengbad og badstu i løpet av juni 2018	
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	
Rogaland Brann- og redning IKS – Forprosjekt/Pilotprosjekt – Innføring av feiing og tilsyn i fritidsboliger i 10 eierkommuner	
Arbeidstilsynet	
Arbeidstilsynet fører tilsyn med at virksomhetene følger arbeidsmiljølovens krav for å forebygge arbeidsrelatert sykdom og skade.	Forebygging av vold og trusler i helse- og sosialsektoren er en av hovedprioriteringene i 2018-2019
Tilsyn ved Ramsviktunet sykehjem	
Tilsyn ved Vågedalen sykehjem	
Tilsyn ved Haugåstunet sykehjem	
Tilsyn ved Bergåstjern sykehjem	
Tilsyn ved Øyane sykehjem	
EL-tilsyn	
Kommunale boliger/bofellesskap/eiendommer – kontroll av elektriske anlegg 2018	

Tabell 9.1 Tilsyn og kontroll

10 Økonomiske oversikter

Økonomisk oversikt – drift

Budsjettskjema 1B - drift	Regnskap 30.04.2018	Budsjett 30.04.2018	Avvik 30.04.2018	Årsbudsjett 2018	Prognoseavvik 2018
Oppvekst og utdanning					
Stab Oppvekst og utdanning	14 290	11 228	3 062	30 800	
Barnehage	350 107	349 500	607	992 926	12 000
Ressurssenter for styrket barnehagetilbud	33 881	29 889	3 992	82 134	7 000
Grunnskole	442 360	440 896	1 464	1 278 624	1 000
Johannes læringssenter	78 699	75 119	3 580	174 807	
Stavanger kulturskole	13 389	13 211	178	38 617	
Pedagogisk-psykologisk tjeneste	15 383	16 332	-949	45 215	
Ungdom og fritid	23 789	24 786	-997	71 086	
Helsestasjon og skolehelsetjenesten	28 327	29 206	-879	77 803	
EMbo	23 018	25 933	-2 915	71 685	
Barnevernstjenesten	60 179	58 672	1 507	227 546	7 000
Sum Oppvekst og utdanning	**1 083 423**	**1 074 772**	**8 651**	**3 091 243**	**27 000**
Helse og velferd					
Helse- og sosialkontor	220 279	204 232	16 047	601 431	25 000
NAV	97 514	98 286	-772	298 762	2 500
Fysio- og ergoterapitjenesten	21 476	22 481	-1 005	66 608	
Helsehuset i Stavanger	8 829	7 082	1 747	20 850	1 000
Hjemmebaserte tjenester	28 021	25 704	2 317	85 040	
Bofellesskap	140 225	136 401	3 824	420 389	3 000
Alders- og sykehjem	271 759	282 374	-10 615	811 986	17 000
Stavanger legevakt	24 861	22 130	2 731	51 021	5 000

Budsjettskjema 1B - drift	Regnskap 30.04.2018	Budsjett 30.04.2018	Avvik 30.04.2018	Årsbudsjett 2018	Prognoseavvik 2018
Rehabiliteringsseksjonen	15 480	16 556	-1 076	46 562	
Arbeidstreningsseksjonen	5 672	5 782	-110	13 762	
Boligkontoret	2 712	2 831	-119	7 833	
Flyktningseksjonen	10 653	10 676	-23	28 757	
Dagsenter og avlastningsseksjonen	72 614	74 556	-1 942	211 832	
Tekniske hjemmetjenester	-286	144	-430	1 683	
Krisesenteret i Stavanger	2 507	2 513	-6	12 584	
Sentrale midler levekår*	166 797	13 489	153 308	-104 502	-5 600
*					
*Avviket på sentrale midler levekår skyldes anordninger av inntekter fra 2017 på ressurskrevende tjenester som blir innbetalt i juli/august i 2018					
Sentrale midler legetjeneste	18 700	23 894	-5 194	71 082	
Stab Helse og velferd	12 472	13 600	-1 128	37 714	
Sum Helse og velferd	**1 120 283**	**962 731**	**157 552**	**2 683 394**	**47 900**
By- og samfunnsplanlegging					
Stab By- og samfunnsplanlegging	3 729	3 102	627	9 771	
Byggesaksavdelingen	1 344	1 111	233	2 695	
Byutvikling	7 100	8 020	-920	24 160	
Beredskap og samfunnsutvikling	2 095	2 976	-881	14 625	
Kart og digitale tjenester	5 456	5 440	16	14 248	
Sum By- og samfunnsplanlegging	**19 723**	**20 649**	**-926**	**65 499**	**0**
Bymiljø og utbygging					
Stab strategi og målstyring	-2 414	2 264	-4 678	6 393	
Juridisk	3 778	4 307	-529	12 107	
Stavanger Eiendom	74 447	76 596	-2 149	269 414	6 800
Park og vei	53 709	57 552	-3 843	153 710	6 000
Idrett	40 047	36 684	3 363	91 788	10 500
Vannverket	-21 760	-19 469	-2 291	0	

Budsjettskjema 1B - drift	Regnskap 30.04.2018	Budsjett 30.04.2018	Avvik 30.04.2018	Årsbudsjett 2018	Prognoseavvik 2018
Avløpsverket	-37 051	-34 232	-2 819	0	
Renovasjon	-19 915	-22 068	2 153	140	
Plan og anlegg	-421	0	-421	0	
Miljø	1 429	1 377	52	5 769	
Sum Bymiljø og utbygging	**91 848**	**103 011**	**-11 163**	**539 321**	**23 300**
Innbygger- og samfunnskontakt					
Smartby	3 090	2 783	307	7 000	
Næring	4 480	5 046	-566	13 514	
Kommunikasjon	2 516	2 781	-265	9 667	
Kultur	68 006	68 017	-11	165 801	
Servicetorg	4 266	4 058	208	13 751	
Stab Innbygger- og samfunnskontakt	124	164	-40	2 155	
Politisk sekretariat	3 258	3 613	-355	10 263	
Sum Innbygger- og samfunnskontakt	**85 740**	**86 462**	**-722**	**222 151**	**0**
Rådmann, stab og støttefunksjoner					
Sum Rådmann, stab og støttefunksjoner	**107 005**	**113 059**	**-6 054**	**293 571**	**0**
Felles inntekter og utgifter					
Sum Felles inntekter og utgifter	**134 658**	**148 074**	**-13 416**	**578 846**	**-2 900**
Sum fordelt til drift	**2 642 681**	**2 508 758**	**133 923**	**7 474 025**	**95 300**

Tabell 10.1 Økonomisk oversikt drift per 30.04.2018, tall i 1000 kr

Økonomisk oversikt – investering

Økonomisk oversikt - investering	Regnskap 30.04.2018	Budsjett 30.04.2018	Regnskap i fjor
Inntekter			
Salg av driftsmidler og fast eiendom	154	54 000	893
Andre salgsinntekter	40	0	1 875

Økonomisk oversikt - investering	Regnskap 30.04.2018	Budsjett 30.04.2018	Regnskap i fjor
Overføringer med krav til motytelse	18 755	0	96 946
Kompensasjon for merverdiavgift	42 289	129 210	38 582
Statlige overføringer	230 195	280 195	0
Andre overføringer	0	0	3 306
Renteinntekter og utbytte	0	0	0
Sum inntekter	**291 432**	**463 405**	**141 603**
Utgifter			
Lønnsutgifter	8 922	0	8 791
Sosiale utgifter	2 095	0	2 042
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	259 907	998 850	231 172
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	2 010	0	2 853
Overføringer	42 289	0	38 582
Renteutgifter og omkostninger	0	0	0
Fordelte utgifter	-38 063	0	-42 531
Sum utgifter	**277 161**	**998 850**	**240 908**
Finanstransaksjoner			
Avdrag på lån	45 827	114 000	25 664
Utlån	60 338	418 510	36 311
Kjøp av aksjer og andeler	5 000	56 000	1 500
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	0	0	0
Avsatt til bundne investeringsfond	1	2 550	1
Sum finansieringstransaksjoner	**111 166**	**591 060**	**63 476**
	0	0	0
Finansieringsbehov	**96 894**	**1 126 505**	**162 782**
Dekket slik:			
Bruk av lån	41 375	709 487	24 766
Salg av aksjer og andeler	54	0	0
Mottatte avdrag på utlån	39 076	167 450	37 225
Overført fra driftsregnskapet	60 357	181 068	50 391
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0

Økonomisk oversikt - investering	Regnskap 30.04.2018	Budsjett 30.04.2018	Regnskap i fjor
Bruk av disposisjonsfond	0	0	1 500
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	0	68 500	0
Bruk av bundne investeringsfond	63 492	0	53 233
Sum finansiering	**204 354**	**1 126 505**	**167 115**
Udekket/udisponert	107 460	0	4 333

Tabell 10.2 Økonomisk oversikt investering per 30.04.2018, tall i 1000 kr

Budsjettskjema 1A

Regnskapsskjema 1A - drift 1.tertial 18	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Skatt på inntekt og formue	1 520 420	1 532 886	1 532 886	1 493 476
Ordinært rammetilskudd	1 065 290	1 070 263	1 070 263	1 023 804
Skatt på eiendom	130 206	132 500	132 500	132 558
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	82 372	92 264	92 264	69 171
Sum frie disponible inntekter	**2 798 288**	**2 827 913**	**2 827 913**	**2 719 009**
Renteinntekter og utbytte	241 816	28 469	28 469	237 065
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	1 492	0	0	1 024
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	87 334	79 210	78 866	101 334
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	264	0	0	5 922
Avdrag på lån	140 809	116 976	116 976	135 857
Netto finansinnt./utg.	**14 901**	**-167 717**	**-167 373**	**-5 023**
Til ubundne avsetninger	20 470	16 702	0	23 551
Til bundne avsetninger	0	0	0	0
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	63 082	59 314	0	53 110
Bruk av bundne avsetninger	51 697	48 804	0	272
Netto avsetninger	**94 309**	**91 416**	**0**	**29 831**

Regnskapsskjema 1A - drift 1.tertial 18	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Overført til investeringsregnskapet	60 357	59 752	59 752	50 391
Til fordeling drift	2 847 141	2 691 860	2 600 788	2 693 426
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	**2 642 681**	**2 508 758**	**2 608 496**	**2 490 564**
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	**204 460**	**183 102**	**-7 708**	**202 862**

Tabell 10.3 Budsjettskjema 1A drift per 30.04.2018, tall i 1000 kr

Budsjettskjema 1B

Budsjettskjema 1B - drift	Regnskap 30.04.2018	Budsjett 30.04.2018	Avvik 30.04.2018	Årsbudsjett 2018	Prognoseavvik 2018
Oppvekst og utdanning					
Stab Oppvekst og utdanning	14 290	11 228	3 062	30 800	
Barnehage	350 107	349 500	607	992 926	12 000
Ressurssenter for styrket barnehagetilbud	33 881	29 889	3 992	82 134	7 000
Grunnskole	442 360	440 896	1 464	1 278 624	1 000
Johannes læringssenter	78 699	75 119	3 580	174 807	
Stavanger kulturskole	13 389	13 211	178	38 617	
Pedagogisk-psykologisk tjeneste	15 383	16 332	-949	45 215	
Ungdom og fritid	23 789	24 786	-997	71 086	
Helsestasjon og skolehelsetjenesten	28 327	29 206	-879	77 803	
EMbo	23 018	25 933	-2 915	71 685	
Barnevernstjenesten	60 179	58 672	1 507	227 546	7 000
Sum Oppvekst og utdanning	1 083 423	1 074 772	8 651	3 091 243	27 000
Helse og velferd					
Helse- og sosialkontor	220 279	204 232	16 047	601 431	25 000
NAV	97 514	98 286	-772	298 762	2 500
Fysio- og ergoterapitjenesten	21 476	22 481	-1 005	66 608	
Helsehuset i Stavanger	8 829	7 082	1 747	20 850	1 000
Hjemmebaserte tjenester	28 021	25 704	2 317	85 040	
Bofellesskap	140 225	136 401	3 824	420 389	3 000

Budsjettskjema 1B - drift	Regnskap 30.04.2018	Budsjett 30.04.2018	Avvik 30.04.2018	Årsbudsjett 2018	Prognoseavvik 2018
Alders- og sykehjem	271 759	282 374	-10 615	811 986	17 000
Stavanger legevakt	24 861	22 130	2 731	51 021	5 000
Rehabiliteringsseksjonen	15 480	16 556	-1 076	46 562	
Arbeidstreningsseksjonen	5 672	5 782	-110	13 762	
Boligkontoret	2 712	2 831	-119	7 833	
Flyktningseksjonen	10 653	10 676	-23	28 757	
Dagsenter og avlastningsseksjonen	72 614	74 556	-1 942	211 832	
Tekniske hjemmetjenester	-286	144	-430	1 683	
Krisesenteret i Stavanger	2 507	2 513	-6	12 584	
Sentrale midler levekår*	166 797	13 489	153 308	-104 502	-5 600
*					
Avviket på sentrale midler levekår skyldes anordninger av inntekter fra 2017 på ressurskrevende tjenester som blir innbetalt i juli/august i 2018					
Sentrale midler legetjeneste	18 700	23 894	-5 194	71 082	
Stab Helse og velferd	12 472	13 600	-1 128	37 714	
Sum Helse og velferd	1 120 283	962 731	157 552	2 683 394	47 900
By- og samfunnsplanlegging					
Stab By- og samfunnsplanlegging	3 729	3 102	627	9 771	
Byggesaksavdelingen	1 344	1 111	233	2 695	
Byutvikling	7 100	8 020	-920	24 160	
Beredskap og samfunnsutvikling	2 095	2 976	-881	14 625	
Kart og digitale tjenester	5 456	5 440	16	14 248	
Sum By- og samfunnsplanlegging	19 723	20 649	-926	65 499	0
Bymiljø og utbygging					
Stab strategi og målstyring	-2 414	2 264	-4 678	6 393	
Juridisk	3 778	4 307	-529	12 107	
Stavanger Eiendom	74 447	76 596	-2 149	269 414	6 800
Park og vei	53 709	57 552	-3 843	153 710	6 000

Budsjettskjema 1B - drift	Regnskap 30.04.2018	Budsjett 30.04.2018	Avvik 30.04.2018	Årsbudsjett 2018	Prognoseavvik 2018
Idrett	40 047	36 684	3 363	91 788	10 500
Vannverket	-21 760	-19 469	-2 291	0	
Avløpsverket	-37 051	-34 232	-2 819	0	
Renovasjon	-19 915	-22 068	2 153	140	
Plan og anlegg	-421	0	-421	0	
Miljø	1 429	1 377	52	5 769	
Sum Bymiljø og utbygging	91 848	103 011	-11 163	539 321	23 300
Innbygger- og samfunnskontakt					
Smartby	3 090	2 783	307	7 000	
Næring	4 480	5 046	-566	13 514	
Kommunikasjon	2 516	2 781	-265	9 667	
Kultur	68 006	68 017	-11	165 801	
Servicetorg	4 266	4 058	208	13 751	
Stab Innbygger- og samfunnskontakt	124	164	-40	2 155	
Politisk sekretariat	3 258	3 613	-355	10 263	
Sum Innbygger- og samfunnskontakt	85 740	86 462	-722	222 151	0
Rådmann, stab og støttefunksjoner					
Sum Rådmann, stab og støttefunksjoner	107 005	113 059	-6 054	293 571	0
Felles inntekter og utgifter					
Sum Felles inntekter og utgifter	134 658	148 074	-13 416	578 846	-2 200
Sum fordelt til drift	**2 642 681**	**2 508 758**	**133 923**	**7 474 025**	**96 000**

Tabell 10.4 Budsjettskjema 1B per 30.04.2018, tall i 1000 kr